

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GRYFICE NA LATA 2017- 2023

Gmina Gryfice

Zespół przygotowujący Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice:

Małgorzata Bęgowska

Zbigniew Chabowski

Aneta Chruścielewska

Michał Podleśny

Jarosław Poterański

Grzegorz Szredziński

Sylwia Zielińska- Poźniak

Redakcja:

dr Jarosław Poterański

Spis treści

WPROWADZENIE	6
1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi.....	8
1.1 Zgodność z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym	8
1.2 Zgodność z dokumentacji strategicznymi na poziomie lokalnym.....	10
2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	16
2.1 Metodologia badań	17
2.2 Badanie ilościowe	17
2.2.1 Demograficzna charakterystyka badanej próby	18
2.2.2 Ekonomiczna charakterystyka badanej próby	20
2.2.3 Ocena obszarów zdegradowanych i potrzeb architektonicznych	23
2.2.4 Ocena jakości życia mieszkańców Gminy Gryfice	26
2.2.5 Ocena potencjału tkanki społecznej miasta i wsi w Gminie Gryfice	32
2.3 Badania jakościowe.....	33
2.4 Analiza dokumentów- badanie źródeł wtórnych.....	41
2.4.1 Podstawowe źródła informacji	41
2.4.2 Analiza porównawcza Gminy Gryfice w kontekście podstawowych wskaźników społeczno- gospodarczych	42
2.4.3 Problemy społeczne i pomoc społeczna na terenie Gminy Gryfice	50
2.4.4 Obszary wiejskie na terenie Gminy Gryfice	58
3 Zasięgi przestrzenne obszarów zdegradowanych	63
3.1 Obszary zdegradowane w Gminie Gryfice	64
3.2 Obszary rewitalizacji- miasto	66
3.2.1 Obszar Dworcowa.....	67
3.2.2 Obszar Klasztorna	68
3.2.3 Obszar Koszarowa.....	70

3.2.4	Obszar Kąpielisko	71
3.2.5	Obszar Centrum.....	73
3.2.6	Obszar Park Miejski	73
3.3	Obszary rewitalizacji- miejscowości wiejskie.....	74
3.3.1	Barkowo	78
3.3.2	Baszewice.....	79
3.3.3	Kołomąć.....	80
3.3.4	Kukań.....	81
3.3.5	Ościęcin	82
3.3.6	Prusinowo	83
3.3.7	Rzęsin	84
3.3.8	Świeszewo	85
3.3.9	Trzyglów.....	86
3.3.10	Wolczyno	87
3.3.11	Otok.....	88
3.3.12	Przybiernówko	89
3.3.13	Rotnowo.....	90
3.3.14	Rybokarty.....	91
3.3.15	Borzyszewo (ul. Sienkiewicza i Pomorska)	92
4	Potrzeby rewitalizacyjne oraz wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	93
4.1	Potrzeby i cele rewitalizacji.....	93
4.2	Kierunki działań rewitalizacyjnych	95
5	Projekty rewitalizacyjne	99
5.1	Główne projekty rewitalizacyjne	99
5.2	Projekty uzupełniające.....	188
6	Partycypacja społeczna.....	194

Spis tabel	196
Spis wykresów	198
Spis rysunków.....	198

WPROWADZENIE

Rewitalizacja rozumiana jest jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz zarówno lokalnej społeczności, jak i przestrzeni oraz gospodarki. Działania te muszą być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy na podstawie programu rewitalizacji.

Najważniejszym zadaniem w procesie przygotowywania się gminy do rewitalizacji jest właściwa diagnoza potrzeb rewitalizacyjnych. Nadrzędnym problemem do rozstrzygnięcia jest kwestia wskazania tzw. obszarów zdegradowanych, w których kumulują się niekorzystne zjawiska w wymiarze przestrzennym, technicznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, a ich tłem są występujące z silniejszym niż gdzie indziej natężeniem problemy społeczne. Najważniejszym zatem problemami do rozstrzygnięcia na etapie prac nad programem rewitalizacji były następujące kwestie:

1. Czy w mojej gminie można wskazać terytorium (konkretną ulicę lub kilka ulic, osiedle lub grupę domów), gdzie ludziom żyje się gorzej?
2. Czy gorszy poziom życia mieszkańców na tym obszarze wynika z problemów społecznych, takich jak np. duże bezrobocie, niski poziom edukacji, przestępczość, niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie publiczne i kulturalne itp.?

Niniejszy dokument stanowi Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017- 2023 jest podstawą do podejmowania działań rewitalizacyjnych zarówno na terenie miasta Gryfice, jak również na obszarach wiejskich, należących do Gminy Gryfice. Program rewitalizacyjny jest obowiązkowym dokumentem w gminach, które zamierzają prowadzić rewitalizację. Rewitalizację prowadzi się na podstawie programu rewitalizacji, który jest płaszczyzną powiązania przyczynowo- skutkowego, na które składają się:

- identyfikacja problemu;
- zaprojektowanie celów i kierunków działań;
- zaproponowanie interwencji w postaci przedsięwzięć i projektów.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rewitalizacji samorządy mają do końca 2023 roku możliwość wyboru rodzaju programu, na podstawie którego będą prowadziły działania rewitalizacyjne. Niniejszy dokument stanowi Program Rewitalizacji powstały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 roku poz. 446 z późn. zm.).

Procesy rewitalizacyjne można prowadzić w gminach, w których na podstawie diagnozy w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej można wskazać obszar zdegradowany, który wymaga podjęcia działań całościowych w odniesieniu do: społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni.

Program rewitalizacji służy zaplanowaniu i skoordynowaniu tych działań w horyzoncie kilku lat przy wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań obszaru oraz jego potencjałów (w tym również kulturowych) dzięki współpracy i zaangażowaniu interesariuszy całego procesu rewitalizacji.

Niniejszy dokument jest efektem prac, prowadzonych w okresie od grudnia 2016 roku do września 2017 roku w ramach projektu p.n. „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014- 2020 oraz z budżetu państwa. Istotną cechą dokumentu jest fakt, iż został on przygotowany przez pracowników Urzędu Miejskiego w Gryficach.

W ramach wspomnianego wyżej projektu przeprowadzono działania, które w szczególności obejmowały:

1. Wprowadzenie programu rewitalizacji społecznej do Strategii Gminy Gryfice jako elementu służącego poprawie sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej mieszkańców.
2. Przeprowadzenie badań społecznych służących zdiagnozowaniu obszarów problemowych i wskazaniu instrumentów służących odwróceniu niekorzystnych tendencji.
3. Określenie konkretnych grup społecznych, które borykają się z następstwami likwidacji strategicznych pracodawców.
4. Wskazanie na konkretne zjawiska oraz ich skalę związane z jakością życia mieszkańców obszarów zdegradowanych.
5. Wskazanie siły oddziaływania zjawisk zachodzących w „ośrodkach kryzysu” na całościowe funkcjonowanie Miasta i Gminy Gryfice.

1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi

1.1 Zgodność z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice na lata 2017-2023 jest komplementarny z najważniejszymi krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

- 1) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 – postuluje trzy cele polityki regionalnej do 2020 roku:
 - a) wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
 - b) budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
 - c) tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się we wszystkie trzy wyżej przytoczone cele KSRR, ponieważ jego założenia prowadzą do zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez określenie jego funkcji gospodarczej przy wykorzystaniu występujących lokalnych zasobów. Ponadto poprzez integrację działań realizacja LPR wpłynie na zwiększenie spójności terytorialnej w układzie regionalnym i krajowym, w szczególności zapewniając możliwość trwałego rozwoju ekonomicznego na terenach marginalizowanych.

- 2) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się w cel strategiczny KPZK: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie, uwzględniając zróżnicowane potencjały rozwojowe obszaru w zakresie: rolnictwa i turystyki bazujące na posiadanych zasobach.
- 3) Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 – głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice zakłada kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji integrując działania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe, w związku z czym wpisuje się w główne założenia Narodowego Planu Rewitalizacji.

4) Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Misja województwa zachodniopomorskiego brzmi: Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów.

Strategia wyznacza 6 celów strategicznych:

Cel 1 – Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania;

Cel 2 – wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu;

Cel 3 – zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu;

Cel 4 – zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami;

Cel 5 – budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności;

Cel 6 – wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

W ramach celu 4 wyznaczono cel kierunkowy związany z rewitalizacją: 4.6 Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych. Z kolei do najważniejszych działań w ramach tego celu kierunkowego należą w szczególności:

- prowadzenie planowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb rewitalizacji;
- lokowanie nowych projektów inwestycyjnych w pierwszej kolejności na terenach już zurbanizowanych i przeznaczonych do rewitalizacji;
- renowacja, rewaloryzacja i adaptacja obiektów przemysłowych i powojennych oraz ich przystosowanie na cele kulturalne, sportowo-rekreacyjne, edukacyjne, handlowo-usługowe, biurowe i mieszkaniowe;
- rewitalizacja, odbudowa i renowacja staromiejskich układów urbanistycznych;
- podnoszenie standardu zasobów mieszkaniowych na terenach zdegradowanych.

W ramach działań rewitalizacyjnych istotna jest odnowa zasobów wiejskich. Obejmuje ona zachowanie i ochronę tradycyjnego zróżnicowania krajobrazu wiejskiego, troskę o zieleń, małą architekturę wiejską i wiejskie układy urbanistyczne, rewitalizację miejscowości skupionych dawniej wokół państwowych gospodarstw rolnych, a także przeciwdziałaniu negatywnych aspektów rozpraszania osadnictwa. Wyzwanie stanowi przywrócenie do użytku dworców i posiadłości ziemskich z okresu przedwojennego, obecnie często zdewastowanych i niezagospodarowanych. Samorządy i wspólnoty lokalne powinny także w większym stopniu zagospodarowywać dostępną przestrzeń poprzez aktywizację

obywatelską i kulturalną oraz przywracanie naturalnych funkcji obszarom przemysłowym oraz terenom powojskowym podlegającym rewitalizacji.

1.2 Zgodność z dokumentacji strategicznymi na poziomie lokalnym

Program Rewitalizacji to dokument dotyczący planowania przyszłych działań na terenie Gminy Gryfice. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju obszaru gminy, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Program Rewitalizacji jest zgodny z dokumentami planistycznymi i strategicznymi o zasięgu lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności planowanych działań w ramach procesu rewitalizacji. Do najważniejszych dokumentów komplementarnych do Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice należą:

1) Strategia Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005-2024.

Strategia rozwoju Gminy Gryfice, której aktualizację przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Gryficach nr XXXVIII/387/2017 z 30 sierpnia 2017 r. jest jednym z kluczowych elementów planowania rozwoju lokalnego i długofalowego zarządzania gminą. W strategii wyodrębniono trzy kluczowe obszary strategiczne, które są równoważne i uzupełniające się:

- I. Osiągnięcie dominującej pozycji gospodarczej w zakresie produkcji regionalnej opartej na zasobach endogenicznych gminy Gryfice;
- II. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju infrastruktury publicznej;
- III. Zapewnienie mieszkańcom rozwoju społeczno – kulturalnego.

Dla każdego ze strategicznych obszarów rozwoju sformułowany został cel strategiczny, z którego wynikają cele operacyjne. W ramach powyższych obszarów wyznaczono następujące cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- Cel strategiczny I: Osiągnięcie dominującej pozycji gospodarczej w zakresie produkcji regionalnej opartej na zasobach endogenicznych gminy Gryfice. Cele operacyjne: rozwój produkcji i usług regionalnych; rozwój usług turystycznych i okołoturystycznych; rozwój usług medyczno – opiekuńczych; wsparcie rozwój podmiotów gospodarczych.
- Cel strategiczny II: Zapewnienie zrównoważonego rozwoju infrastruktury publicznej. Cele operacyjne: zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej; zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej; rozwój infrastruktury ochrony środowiska; zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój środowiska naturalnego.

- Cel strategiczny III: Zapewnienie mieszkańcom rozwoju społeczno – kulturalnego. Cele operacyjne: ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego; rozwój sportu i rekreacji; rozwój infrastruktury i usług edukacyjnych; rozwój usług społecznych; wsparcie rozwoju rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu; rozwój mieszkalnictwa.

Założenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice są spójne z głównymi obszarami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005 – 2024, z jej celami operacyjnymi oraz w większości pokrywają się z zadaniami przeznaczonymi w niej do realizacji. Cel strategiczny III odnoszący się do ochrony i rozwoju dziedzictwa naturalnego i kulturowego znajduje potwierdzenie w wyznaczonych kierunkach działań rewitalizacyjnych oraz projektach do realizacji zapisanych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Wyznaczone cele obu dokumentów akcentują: wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców, poprawę stanu dróg i infrastruktury gminnej, ochronę środowiska, zachowanie dziedzictwa kulturowego.

2) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2019 z perspektywa do 2023 r. Program ten został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej dnia 15 marca 2017 r. Dokonano analizy obecnej sytuacji i wyznaczono obszary przyszłej interwencji, przypisano im cele strategiczne, a dla każdego celu wyznaczono kierunki działań i zadania na najbliższe lata. Do głównych obszarów tematycznych programu należą:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenie hałasem;
- Pola elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno- ściekowa ;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Zasoby przyrodnicze.

Najważniejszymi celami programu są w szczególności:

- Poprawa jakości powietrza;
- Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy;
- Zmniejszenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko;

- Ochrona przed powodzią;
- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód;
- Optymalizacja zużycia wody;
- Racjonalna gospodarka ściekowa;
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż;
- Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- Ochrona gleb i gospodarka odpadami;
- Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie funkcji ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy;
- Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfice jest określenie systemu ochrony środowiska w gminie z uwzględnieniem wymagań środowiskowych, społecznych i gospodarczych.

- 3) Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gryfice uchwalone Uchwałą Nr III/15/2002 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 30 grudnia 2002 r. zmienione uchwałami Rady Miejskiej w Gryficach: Nr XXXII/400/2009 z dnia 27 października 2009 r., Nr XL/494/2010 z dnia 29 czerwca 2010 r. i Nr XV/196/2012 z dnia 15 lutego 2012 r. oraz Nr X/85/2015 z dnia 27.05.2015 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyprzedza sporządzanie planów miejscowych i ich praktyczne stosowanie. Określa on politykę przestrzenną gminy, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym oraz pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej. Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest :

- określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy;
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz określenie zasad ich użytkowania, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, koordynacja planów miejscowych i wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

Powyższe cele wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów. W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające między innymi z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,

własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań ponadlokalnych. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwzględnia uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, służących określeniu polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego: wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, koordynacja planów miejscowych, określenie rodzaju i zakresu dalszych prac planistycznych i zadań ponadlokalnych.

Studium uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego oraz ustalenia zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i obowiązujących dla terenu gminy Gryfice planach miejscowych. Podstawowym celem polityki przestrzennej jest zapewnienie warunków funkcjonalnoprzestrzennych dla zrównoważonego rozwoju miasta i gminy. Zrównoważony rozwój to rozwój w zgodzie z warunkami miejsca i racjonalnie założonymi celami gospodarczymi. Idea zrównoważonego rozwoju zakłada pozostawienie przyszłym pokoleniom szans dalszego rozwoju i

przekształceń przestrzeni. Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice wpisuje się w cele określone w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gryfice. Działania rewitalizacyjne wymagają kompleksowego podejścia, mającego na celu aktywizację społeczeństwa i modernizację przestrzeni miasta. W związku z powyższym, realizacja założeń Programu Rewitalizacji zapewni wzrost aktywności w sferze gospodarczej, społecznej oraz materialno-przestrzennej Gminy Gryfice. Ponadto działania rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie rewitalizacji pozwolą na poprawę atrakcyjności przestrzennej gminy Gryfice.

- 4) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2020, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Gryficach nr XXIV/216/2016 dnia 22.06.2016 r. , jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Gryfice na lata 2016 – 2020. PGN stanowi strategię gminy w zakresie efektywności energetycznej i zakłada osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplnych w perspektywie do 2020 r. Realizacja PGN przyczyni się także do ograniczenia emisji innych ubocznych produktów spalania. W konsekwencji poprawi się jakość powietrza na terenie gminy Gryfice. Po przeprowadzonych analizach wyznaczono cel główny dla Gminy Gryfice., dla którego osiągnięcia przewidziano określone działania. Cel: Redukcja emisji gazów cieplnych, zwiększenie udziału energii pochodzących ze źródeł odnawialnych oraz redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

W programie Rewitalizacji zostały ujęte przedsięwzięcia, w ramach których zakłada się prace modernizacyjne budynków, które będą polegały między innymi na modernizacji energetycznej budynków, co wpłynie na realizację celu szczegółowego dotyczącego redukcji zużycia energii finalnej oraz redukcji gazów cieplarnianych.

- 5) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w dniu 28.11.2016 r.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami;
- Wspieranie rodzin;
- Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży;
- Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania;
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.

- 6) Gminny Program Ochrony nad Zabytkami, przyjęty Uchwałą nr III/14/2014 Rady Miejskiej w Gryficach

w dniu 22 grudnia 2014 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami formułuje szereg działań samorządu w zakresie opieki nad zabytkami z terenu gminy. Wyznaczone kierunki i zadania uwzględniają specyfikę dziejów Gminy i charakter jego dziedzictwa kulturowego, są zgodne z celami wskazanymi w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także komplementarne w stosunku do pozostałych dokumentów strategicznych. Należy zwrócić uwagę, iż Gmina Gryfice zrealizowała już część inwestycji związanych z remontem i rewaloryzacją cennych obiektów zabytkowych, które opierały się na dokumentacjach projektowych pozytywnie zaopiniowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Zakres prac obejmował prace remontowo-budowlane Baszty Prochowej, Wysokiej Bramy, Bramy Kamiennej wraz z montażem instalacji, prace remontowo-konserwatorskie przy kaplicy św. Jerzego (wraz z zachowaniem istniejącej funkcji), a także przebudowę Placu Zwycięstwa wraz z przebudową dróg gminnych – ulic bezpośrednio sąsiadujących z Placem Zwycięstwa. Inwestycje te zostały zrealizowane przy dużym udziale środków zewnętrznych.

Najważniejsze cele programu, korespondujące z Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice to:

- CEL 1: Ochrona i opieka nad zabytkami oraz ochrona krajobrazu kulturowego priorytetowe traktowanie obszarów wartościowych kulturowo w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy;
- CEL 2: Wykorzystanie zasobów i walorów krajobrazu kulturowego gminy w rozwoju turystyki.

2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Zasadniczym etapem prac nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice była diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, które umożliwiły w dalszej kolejności określenie skali oraz charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w gminie.

W związku z powyższym, w czerwcu 2017 roku w Gminie Gryfice zostały przeprowadzone badania, umożliwiające podjęcie decyzji w zakresie programu rewitalizacyjnego przestrzeni wiejskich i miejskich. Dokonano wielowymiarowej analizy zgromadzonego materiału badawczego, określającego faktyczny stan w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, obserwowany na terenie Gminy Gryfice.

W wyniku przeprowadzonych badań powstał obszerny raport, który stanowi podstawę do wyznaczania obszarów zdegradowanych, w ich ramach obszarów rewitalizacji, a także stanowi istotne narzędzie w planowaniu działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego.

W pierwszej części raportu przedstawiona została metodologia prowadzonych badań oraz szczegółowe dane dotyczące doboru próby. Poprzedza ona prezentację pogłębionej analizy uzyskanych danych, zbieranych (badania ankietowe) pod kątem jakości życia mieszkańców, potrzeb infrastrukturalnych i społecznych oraz potencjału tkanki społecznej (elementy kapitału społecznego).

Istotną część badań stanowiły wywiady zogniskowane. Przeprowadzono badania fokusowe z trzema grupami interesariuszy, poznając przekrojową opinię przedstawicieli różnych warstw i środowisk społecznych. W efekcie raport uwzględnia opinie najważniejszych grup społecznych na temat Gminy Gryfice. Ponadto dokonano analizy dokumentów i raportów statystycznych udostępnionych przez samorząd Gminy Gryfice oraz danych GUS.

Całość zebranego materiału umożliwiła wypracowanie wniosków i rekomendacji na rzecz działań rewitalizacyjnych w Gminie Gryfice. Stanowiły one ostatnią część raportu i były elementem podsumowującym zrealizowane badanie.

2.1 Metodologia badań

Pogłębiona diagnoza sytuacji i aktualnych przesłanek rewitalizacji w Gminie Gryfice została przeprowadzona z uwzględnieniem triangulacji metod i danych źródłowych. W badaniach - zarówno eksploracyjnych, jak i eksplanacyjnych, ilościowych i jakościowych - wykorzystane zostały następujące metody:

- a) metoda ekspercka,
- b) analiza dokumentów,
- c) metoda sondażowa (wywiad zogniskowany, ankieta),
- d) analiza statystyczna,
- e) analiza wskaźnikowa.

Wykorzystano dane pochodzących z takich źródeł, jak:

- Strategia rozwoju gminy wraz z opracowaniami wykonawczymi (np. polityki szczegółowe, programy zadaniowe itp.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Dane administracyjne, baza danych o Gminie Gryfice, i in. dane pierwotne, dotyczące badanych sfer (gospodarka, edukacja, zdrowie, kultura, środowisko naturalne, infrastruktura komunikacyjna itp.),
- Strony internetowe gminy, lokalne media, komercyjne portale gminne itp.
- Dane statystyczne GUS, Bank Danych Lokalnych,
- Zbiór danych zgromadzonych poprzez kwestionariusz jakościowy i badania jakościowe.

2.2 Badanie ilościowe

Badania ilościowe przeprowadzono na losowo dobranej próbie mieszkańców Gminy Gryfice. W trakcie badania posłużono się kwestionariuszem ankietowym. W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 414 prawidłowo wypełnionych ankiet, które następnie zostały poddane analizie za pomocą narzędzi statystycznych.

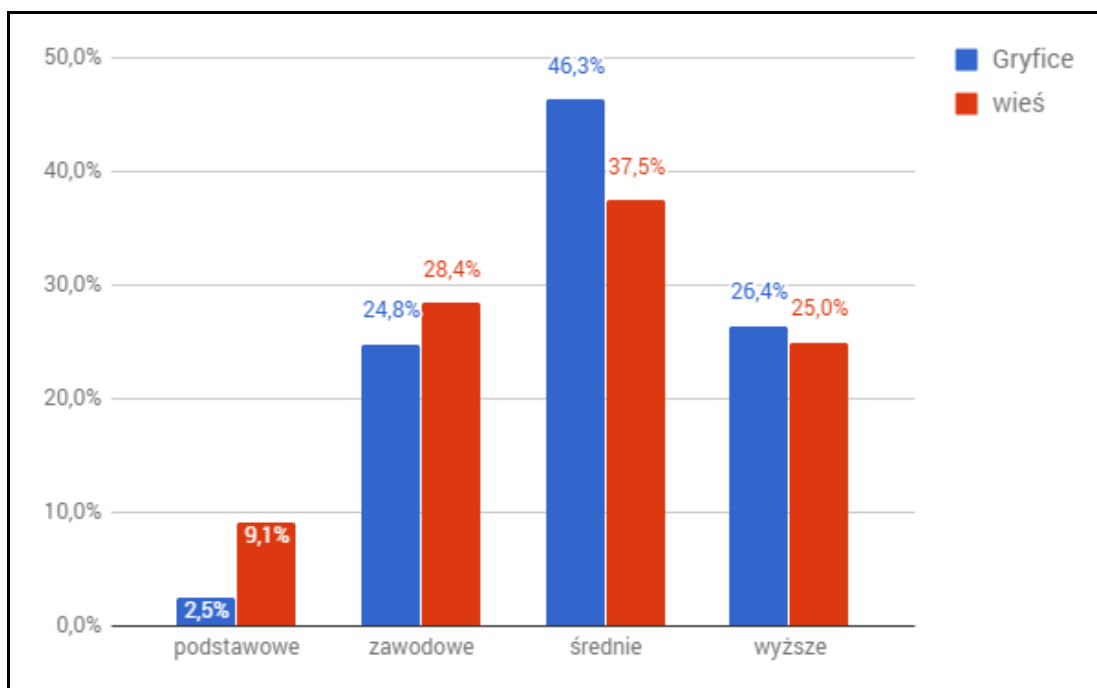
2.2.1 Demograficzna charakterystyka badanej próby

Demograficzna charakterystyka badanej populacji została przeprowadzona na podstawie deklaracji respondentów, zawartych w wypełnionych kwestionariuszach ankiet. W badaniu wzięło udział łącznie 414 osób, z czego 326 (78,7%) osób mieszka w Gryficach, a 88 (21,3%) na obszarach wiejskich; 65,2% badanych to kobiety, a 34,5% to mężczyźni. Średnia wieku badanych wyniosła 41,7 lat, przy odchyleniu standardowym 13,166 (błąd standardowy = 0,647). Najmłodszy z respondentów miał 18 lat, a najstarszy 81. Mediana wieku wyniosła 39 lat, co oznacza, że połowa badanych miała mniej, a połowa ponad 39 lat.

Ponad 60% przebadanych mieszkańców mieszka w gminie od urodzenia (271 osób). Znaczna liczba respondentów mieszka w Gminie Gryfice powyżej 30 lat (62 wskazania). Zaledwie 3,9% respondentów wskazała czas krótszy niż 5 lat. Społeczność gminna jest mocno przywiązana do miejsca, a liczba ludności napływowej jest stosunkowo niewielka.

Ze względu na posiadane kwalifikacje, największą grupę respondentów stanowiły osoby z wykształceniem średnim, to 44,2% badanych. Liczba respondentów z wykształceniem zawodowym wyniosła 25,6%, a z wykształceniem wyższym 26,1%. Wykształcenie podstawowe zadeklarowało niespełna 4% przebadanych mieszkańców. Świadczy to o stosunkowo wysokim poziomie wykształcenia ludności i o potencjale kapitału ludzkiego regionu. Zróżnicowanie badanych względem obszaru zamieszkania jest w przypadku wykształcenia stosunkowo niewielkie. We wsi występuje wyższy wskaźnik osób z wykształceniem podstawowym i niższy wskaźnik z wykształceniem wyższym.

Jak wynika z badań 9% badanych zamieszkujących na wsi posiadało wykształcenie podstawowe, gdzie wskaźnik ten dla mieszkańców Gryfic wyniósł jedynie 2,5%. Na co jednak warto zwrócić uwagę, mieszkańcy zarówno Gryfic, jak i obszarów wiejskich charakteryzowali się relatywnie zbliżonym do siebie udziałem osób legitymujących się wykształceniem zawodowym oraz wyższym. W przypadku natomiast wykształcenia średniego, więcej osób posiadało je w obszarze miejskim: około 46% mieszkańców Gryfic. Na wsi odsetek osób z wykształceniem średnim był o ok. 9 pkt. proc. niższy i wyniósł 37,5%. Porównanie wykształcenia mieszkańców Gryfic oraz obszarów wiejskich przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1 Porównanie wykształcenia osób mieszkających w mieście oraz na wsi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

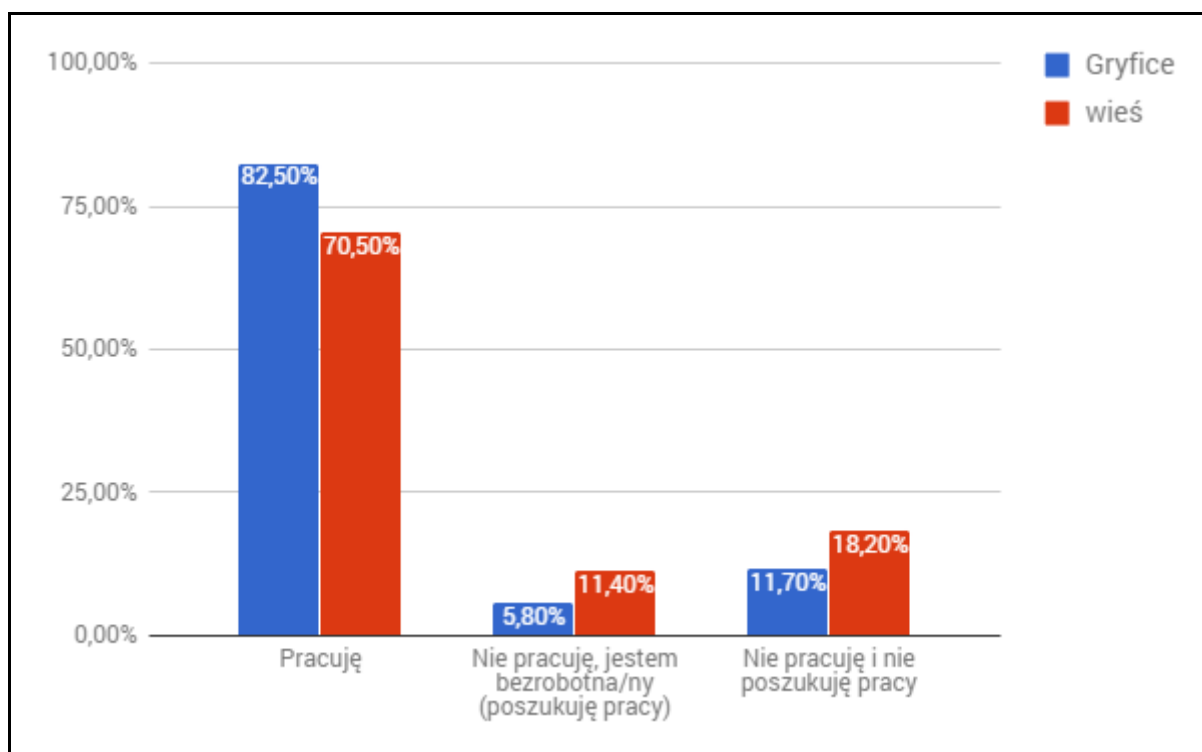
Największą liczbę gospodarstw domowych osób uczestniczących w badaniu ankietowym stanowiły gospodarstwa 3 osobowe. To ok. 35% wszystkich gospodarstw domowych. Blisko jedna czwarta respondentów była członkiem gospodarstwa 4 osobowego, a jedna piąta 2 osobowego. Co dziesiąta osoba uczestnicząca w badaniu zadeklarowała, że sama tworzy gospodarstwo domowe. Z kolei 9% osób było członkami gospodarstw domowych o liczebności wynoszącej 5 osób. Natomiast gospodarstwa domowe liczące więcej niż 5 osób, stanowiły znikomy odsetek w badaniu. Średnio na jedno gospodarstwo domowe przypadają 3,07 osoby, przy błędzie standardowym 0,056 i odchyleniu standardowym, wynoszącym 1,139. Niespełna 30% respondentów nie posiadało dzieci. Ponad 40% badanych zadeklarowało posiadanie tylko jednego dziecka, natomiast blisko 39% respondentów zadeklarowało posiadanie dwójki dzieci.

Zdecydowana większość uczestników badania to osoby będące w związku małżeńskim. To 259 osób, stanowiących 62,6% badanych. Podobną liczebnością charakteryzowały się grupy osób, które nie pozostawały w związku, jak również będące w związku nieformalnym. W pierwszym przypadku było to 59 osób, stanowiących ok. 14% badanych, w drugim 66 osób, z udziałem procentowym w badanej grupie wynoszącym blisko 16%. Liczba osób, które zadeklarowały się jako wdowiec/ wdowa wyniosła 30, a ich udział w badanej grupie ok. 7%. Analiza porównawcza Gryfice i obszarów wiejskich wskazuje, iż obszar wsi charakteryzuje większy odsetek osób pozostających w związkach małżeńskich. Z kolei w mieście

Gryfice wystąpiła większa liczba wskazań pozostawania w związkach nieformalnych i mniejsza liczba małżeństw (we wsi ta proporcja była dokładnie odwrotna).

2.2.2 Ekonomiczna charakterystyka badanej próby

Istotnym elementem badań prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji była sytuacja zawodowa i ekonomiczna mieszkańców Gminy Gryfice. Zdecydowana większość, bo aż 331 badanych osób, zadeklarowało, że w chwili badania pracowało. To aż 80% respondentów. Grupa osób, które nie pracowały, ale deklarowały poszukiwanie zatrudnienia, liczyła 29 osób, co stanowiło 7% uczestników badania. Pozostałe 54 osoby nie pracowały i nie poszukiwały pracy. Stanowiły one 13% badanych. Na wykresie przedstawiono, jak kształtowała się sytuacja zawodowa osób mieszkających w mieście w porównaniu do osób zamieszkujących obszary wiejskie.

Wykres 2 Sytuacja zawodowa respondentów w mieście oraz na wsi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Badanych mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie gminy Gryfice częściej niż mieszkańców miasta Gryfice charakteryzuje status osoby bezrobotnej. Istotną obserwacją jest liczba deklaracji osób niepracujących i nieposzukujących pracy. Dla Gryfic odsetek ten wyniósł 11,7%, natomiast dla wsi był on większy i nieznacznie przekroczył 18%.

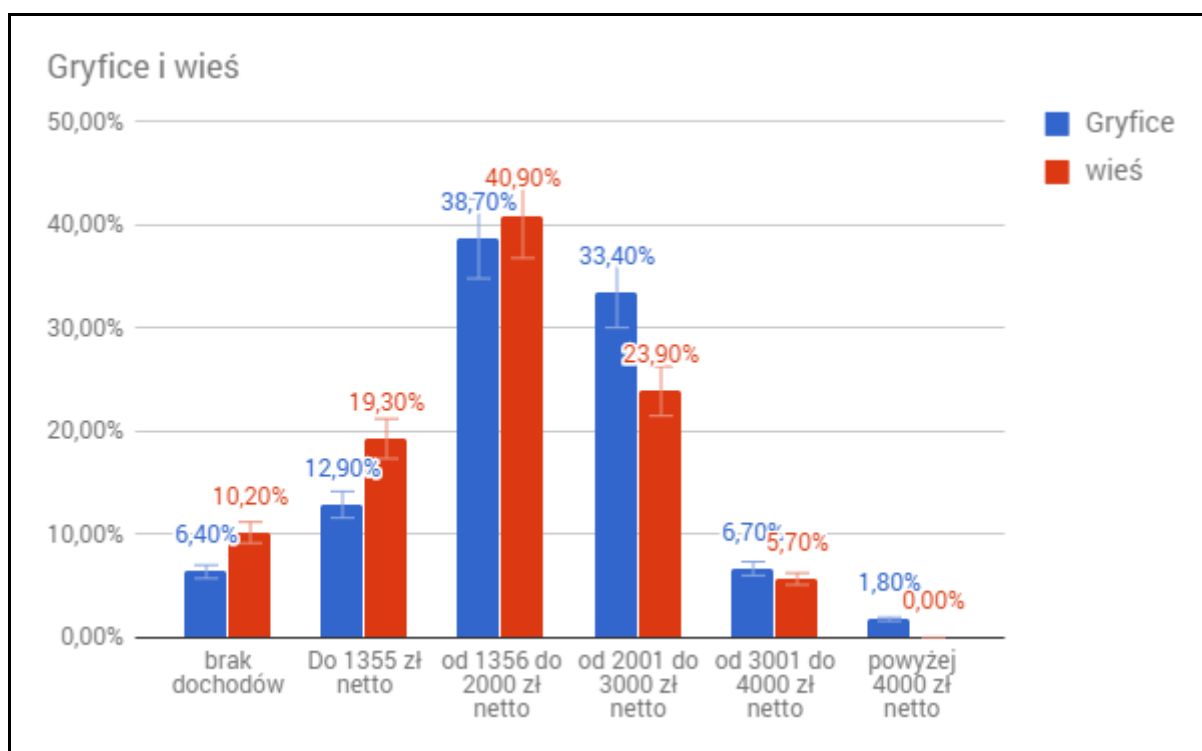
Ze względu na wysokość dochodów największą grupę respondentów stanowią osoby zarabiające nie więcej niż 2000 złotych netto. Zarobki od 2001 do 3000 złotych netto zadeklarowało 31,4% respondentów. Jedynie 1,4% wskazań dotyczyła zarobków powyżej 4000 złotych netto. Jednocześnie 7,2% badanych zadeklarowało, że nie uzyskuje żadnych dochodów. Szczegółowe dane dotyczące wysokości dochodów mieszkańców Gminy Gryfice przedstawiono w tabeli.

Tabela 1 Wysokość dochodów mieszkańców Gminy Gryfice

Odpowiedzi	Częstość	Procent
brak dochodów	30	7,2%
do 1355 zł netto	59	14,3%
od 1356 do 2000 zł netto	162	39,1%
od 2001 do 3000 zł netto	130	31,4%
od 3001 do 4000 zł netto	27	6,5%
powyżej 4000 zł netto	6	1,4%
Ogółem	414	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na podstawie zebranych danych można zaobserwować dysproporcję pomiędzy zarobkami mieszkańców miasta a zarobkami mieszkańców wsi. Zostały one zobrazowane na wykresie.

Wykres 3 Porównanie wysokości dochodów mieszkańców miasta i wsi w Gminie Gryfice

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Więcej osób deklarujących brak dochodów zamieszkiwało obszary wiejskie. To blisko co 10 badany pochodzący ze wsi, podczas gdy w Gryficach taką sytuację dochodową deklarowało tylko ok. 6% osób. Większym udziałem w przypadku wsi charakteryzuje się również grupa osób, deklarujących dochody poniżej 1355 zł netto. To blisko 20% mieszkańców wsi, podczas gdy w mieście ich udział wynosił niespełna 13%. Z kolei biorąc pod uwagę zarobki w przedziale od 1355 zł do 2000 zł netto, można zauważyć, że zarówno w przypadku miasta, jak i wsi, odsetek osób je deklarujących był zbliżony. Dla Gryfic wynosił 38,7%, dla wsi 40,9%. Dysproporcję zaobserwowano z kolei w grupie osób, deklarujących dochody wyższe od 2000 zł, a mniejsze od 3000 zł. W przypadku miasta takie dochody deklarowało 33,4% badanych, natomiast na wsi odsetek ten był o blisko 10 pkt. proc. niższy.

Interesujący wydaje się być jednak fakt, że w grupie osób o relatywnie wysokich zarobkach, mieszczących się w przedziale od 3001 do 4000 zł, zanotowano zbliżony ich odsetek, zarówno wśród mieszkańców Gryfic, jak i pobliskich miejscowości wiejskich. Mieszkańcy miasta zarabiający w przedziale od 3001 do 4000 zł stanowili 6,7% badanych mieszkańców Gryfic. Dla obszarów wiejskich odsetek ten był tylko o 1 pkt. proc. mniejszy. Najwyższy poziom dochodów, wymienionych w kwestionariuszu

ankietowym przekraczał poziom 4000 zł netto. Jak wynika z badań, mieszkańcy miasta mieszczący się w tym przedziale stanowili niespełna 2% badanych w swojej grupie, natomiast wśród osób zamieszkujących wieś nikt takiego poziomu dochodów nie zadeklarował.

2.2.3 Ocena obszarów zdegradowanych i potrzeb architektonicznych

W kwestionariuszu ankiety mieszkańcy Gminy Gryfice zostali poproszeni o wskazanie miejsc, które priorytetowo powinny ulec zmianie lub renowacji. Kafeteria odpowiedzi została podzielona na dwie części, po to aby odróżnić potrzeby rewitalizacyjne Gryfic i obszarów wiejskich. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca wymienione w ankiecie oraz zaproponować własne.

Tabela 2 Miejsca wymagające renowacji wg mieszkańców miasta i wsi

Odpowiedzi	Gryfice		Odpowiedzi	Wieś	
	Częstość	Procent		Częstość	Procent
Przebieg po byłej Cukrowni i tereny wokół	190	19,5%	Ścisłe centrum w mojej wsi	43	4,4%
Okolice ul. Koszarowej w Gryficach	75	7,7%	Przebieg sportowo-rekreacyjna w mojej wsi	45	4,6%
Okolice 30-lecia w Gryficach	43	4,4%	Przebieg bloków, osiedli i mieszkań	11	1,1%
Staw miejski w Gryficach przy ul. Nowy Świat	207	21,3%	Infrastruktura drogowa wraz z chodnikami i oświetleniem	67	6,9%
Okolice rzeki Rega, Park Miejski	53	5,5%	Przystanki autobusowe	29	3,0%
Okolice ul. Strzeleckiej do Klasztornej	104	10,7%			
Okolice Dworca PKS i PKP	73	7,5%			
Plac Zwycięstwa wraz z ul. dojazdowymi	27	2,8%	Inne	5	0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Największa liczba wskazań dotyczyła rewitalizacji stawu miejskiego przy ul. Nowy Świat. Tej kwestii dotyczyło 21,3% wskazań. Na drugim miejscu znalazła się odpowiedź *Przestrzeń po byłej Cukrowni i tereny wokół* (19,5% wskazań). Pozostałe odpowiedzi uzyskały o wiele niższe wyniki, co świadczy o stosunkowo dużej jednorodności mieszkańców Gryfic w tym zakresie. Na trzecim miejscu, z udziałem procentowym wskazań równym 10,7% uplasowała się odpowiedź *Okolice ul. Strzeleckiej do Klasztornej*.

W przypadku wsi mieszkańcy najczęściej wskazywali potrzebę rewitalizacji przestrzeni sportowo-rekreacyjnej (45 wskazań) oraz ścisłego centrum miejscowości (43 wskazania). Biorąc pod uwagę liczbę respondentów mieszkających we wsi, wskazania dotyczące potrzeb zmian są jednorodny. Szczegółowy rozkład omawianej zmiennej przedstawiono w tabeli.

Według mieszkańców Gminy Gryfice, najmniej miejsc do spędzania czasu wolnego jest w przestrzeni społecznej dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji (18,3%). Nieco niższa, lecz stosunkowo wyrównana liczba wskazań dotyczyła także młodzieży ze szkół ponadpodstawowych (15,8%) oraz rodziców z dziećmi (15,5%). Najmniej wskazań pojawiło się przy odpowiedzi *Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, np. hobbyści* (3,8%).

Tabela 3 Grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego

Odpowiedzi	Częstość	Procent
Dzieci w wieku przedszkolnym	118	11,5%
Dzieci ze szkoły podstawowej	95	9,2%
Młodzież ze szkół ponadpodstawowych	163	15,8%
Młodzi ludzie po zakończeniu edukacji	188	18,3%
Rodziny z dziećmi	160	15,5%
Osoby niepełnosprawne	130	12,6%
Seniorzy	136	13,2%
Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne np. hobbyści	39	3,8%
Ogółem	1029	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Odpowiedzi na pytanie o grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego, poddano również analizie, ze względu na miejsce zamieszkania osoby udzielającej odpowiedzi. Zarówno mieszkańcy miasta, jak i obszarów wiejskich byli prawie jednomyślni, jeżeli chodzi o brakujące miejsca dla dzieci ze szkół podstawowych, młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, rodzin z dziećmi. Natomiast w przypadku terenów wiejskich, respondenci wyraźniej sygnalizowali brak miejsc na spędzanie wolnego czasu dla młodszych dzieci (w wieku przedszkolnym) oraz dla seniorów. Mieszkańcy miasta z kolei częściej zauważali niedostatki

Respondenci wskazali również, jakich miejsc generalnie brakuje w Gminie Gryfice. Do dyspozycji otrzymali kafeterię 6 odpowiedzi oraz możliwość wpisania własnych propozycji. Najczęściej wskazywane miejsca to placówki dla młodzieży, służące konstruktywnym formom spędzania czasu wolnego (20,3%) oraz placówki opiekuńcze dla dzieci w wieku przedszkolnym (20,1% wskazań). Wysoki wskaźnik w Gryficach otrzymała odpowiedź *Kąpielisko miejskie* (19,2%). Wszystkie trzy odpowiedzi podkreślają konsekwencje w dokonywanych w ankiecie wyborach. Zarówno kwestia form spędzania czasu wolnego, jak i miejsc spędzania tego czasu oraz kwestia kąpieliska były często wybieranymi odpowiedziami również w przypadku innych pytań w kwestionariuszu. Inną kwestią jest natomiast zwrócenie uwagi na potrzebę rozbudowy infrastruktury rowerowej i infrastruktury turystyki rowerowej (15,1% wskazań). Mieszkańcy także odczuwają potrzebę zwiększenia liczby miejsc spacerowych i przygotowanych do rekreacji i wypoczynku (14,9%) w istniejących miejscach, umożliwiających spędzanie czasu wolnego osobom niepełnosprawnym.

W trakcie badania ocenione zostały postawy mieszkańców wobec stanu infrastruktury miejscowości oraz postaw wobec kwestii związanych z tematycznie różnymi zagadnieniami życia publicznego. Respondenci oceniali poszczególne kategorie na skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznaczało "bardzo zła"; 2- "raczej zła"; 3- "ani dobra, ani zła"; 4- "raczej dobra" i 5- "bardzo dobra". Zestawienie średnich odpowiedzi pozwoliło ustalić najwyższą ocenioną kategorię. Badani najwyższą ocenili ogólną estetykę swojej miejscowości (w tym elewację budynków i zagospodarowanie przestrzenne) - 3,07 oraz czystość i porządek w swojej miejscowości - 3,09. Są to wskazania z punktacją nieznacznie powyżej średniej. Najniższą ocenioną została oferta artystyczno-kulturalna w miejscowości - 2,6. Szczegółowy rozkład średnich odpowiedzi, również w podziale na miasto i wieś, został przedstawiony w tabeli.

Tabela 4 Ocena stanu infrastruktury w miejscu zamieszkania

Kategoria	Średnia ocen		
	Ogółem	Gryfice	wieś
Infrastruktura turystyczna	2,76	2,86	2,41
Infrastruktura publiczna (w tym chodniki, parkingi, zieleń miejska, ławki, latarnie)	2,96	3,05	2,63
Ogólna estetyka mojej miejscowości (w tym elewacje budynków i zagospodarowanie przestrzenne)	3.07	3,08	3,06
Infrastruktura kultury, sztuki i rekreacji (w tym muzea, centra kultury, miejskie ośrodki sportu i rekreacji, obiekty z przeznaczeniem na wydarzenia kultury)	2,62	2,76	2,08
Czystość i porządek w mojej miejscowości	3,09	3,08	3,15
Oferta artystyczno-kulturalna w mojej miejscowości (kalendarium odbywających się wydarzeń w ciągu roku)	2.60	2,68	2,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Analizując odpowiedzi w podziale na miasto i wieś, można zauważyć, że mieszkańcy Gryfic najwyżej ocenili ogólną estetykę oraz czystość i porządek (3,08). Podobne wyniki dotyczyły obszarów wiejskich. Z kolei zarówno w mieście, jak i na wsi relatywnie słabo oceniano ofertę artystyczno-kulturalną oraz infrastrukturę kultury, sztuki i rekreacji. Należy jednak zauważyć, że ta ostatnia, podobnie jak infrastruktura turystyczna, relatywnie lepiej była oceniana w mieście niż na wsi. Podobnie rzecz się miała w przypadku infrastruktury publicznej, na którą składają się chodniki, parkingi, zieleń miejska, ławki i latarnie, których stan również lepiej oceniany był przez mieszkańców miasta niż przez mieszkańców terenów wiejskich. Jedynym czynnikiem, który lepiej oceniali mieszkańcy wsi, w porównaniu do mieszkańców miasta była ogólna czystość i porządek w miejscowości zamieszkania.

2.2.4 Ocena jakości życia mieszkańców Gminy Gryfice

W trakcie badania zapytano respondentów o ofertę spędzania czasu wolnego w Gminie Gryfice w zorganizowanej formie. Co za tym idzie, mieszkańcy dokonali oceny potencjału i jakości form spędzania czasu wolnego. Wskazania pokrywały się dość wyraźnie z oceną miejsc, których generalnie brakowało, by móc spędzać swój wolny czas. Grupą społeczną, która otrzymała najwyższy wynik byli młodzi ludzie po skończeniu edukacji (17,1%). W dalszej części wskazywano także młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych (14,1%), seniorów (14,1%) oraz rodziny z dziećmi (13,3%). Odpowiedzi były dość

zróżnicowane, przez co żadna grup nie uzyskała wysokiego wyniku, wykazującego wyraźną dysproporcję. Nie można zatem stwierdzić na tej podstawie, by którakolwiek z grup była w jakiegokolwiek formie marginalizowana pod kątem oferty spędzania czasu wolnego. Liczba wskazań dotycząca młodych ludzi po zakończeniu okresu edukacji może być także związana ze znaczną liczbą respondentów w wieku 20-35 lat. Jest to grupa wiekowa, której problem ten może bezpośrednio dotyczyć. W podziale odpowiedzi ze względu na miejsce zamieszkania mieszkańcy Gryfic najczęściej wskazywali ograniczenia odnoszące się do młodych ludzi po zakończeniu edukacji (18,3%). Na obszarach wiejskich najwyższe wyniki osiągała młodzież ze szkół ponadpodstawowych (17%) oraz seniorzy (17,4%).

Respondenci zostali także zapytani o to, jakie problemy, związane z jakością życia, odczuwają w swojej miejscowości. W tym przypadku najwięcej wskazań dotyczyło złego stanu dróg i chodników (14,3%), a także zbyt małej liczby mieszkań względem liczby mieszkańców (12,2%). Równie wysoki wskaźnik otrzymała odpowiedź *Opuszczone tereny przemysłowe/pokolejowe* (10,9% respondentów). Pozostałe odpowiedzi nie uzyskały wyników przekraczających 10% udziału we wskazaniach. Najbardziej wskazywaną odpowiedzią była kwestia związana z jakością powietrza. W tym przypadku wskazano odpowiedź jedynie 19 razy, co stanowi 1,3% udziału wszystkich udzielanych odpowiedzi. W zestawieniu odpowiedzi udzielanych przez mieszkańców wsi i miasta Gryfice, można zauważyć pewne różnice. Szczegółowy rozkład odpowiedzi udzielanych przez mieszkańców miasta oraz wsi przedstawiono w tabeli.

Mieszkańcy obszarów wiejskich o wiele częściej wskazywali na potrzebę renowacji dróg i chodników (18,6%). Mieszkańcy wsi wskazywali także słaby dostęp do służby zdrowia (10,3%). Wyraźniej częściej wskazywali również na problemy z organizacją komunikacji miejskiej. Gryficzanie skupiali się na kwestii jakości dróg i chodników, choć wysokość udziału tej wypowiedzi była niższa, niż w przypadku mieszkańców wsi. Gryficzanie skupili się także na potrzebie rewitalizacji obszarów przemysłowych i pokolejowych (12,4%) oraz potrzebie rozbudowy infrastruktury mieszkaniowej (13,7%). Pozostałe odpowiedzi nie uzyskały dziesięcioprocentowego progu udziału we wszystkich odpowiedziach.

Tabela 5. Główne problemy związane z jakością życia w mieście i na wsi

Odpowiedzi	Częstość		Procent	
	Gryfice	wieś	Gryfice	wieś
zły stan dróg i chodników	157	58	13,2%	18,6%
zanieczyszczone ulice, trawniki	86	17	7,2%	5,5%
zanieczyszczone powietrze	16	3	1,3%	1,0%
zbyt mało mieszkań względem liczby mieszkańców	163	20	13,7%	6,4%
brak przestrzeni wspólnych dla mieszkańców osiedli (podwórek)	40	5	3,4%	1,6%
zły stan przestrzeni wspólnych dla mieszkańców osiedli (podwórek)	50	6	4,2%	1,9%
niedostosowanie przestrzeni miejscowości do osób ze specjalnymi potrzebami	70	10	5,9%	3,2%
źle zorganizowana komunikacja miejska/wiejska	35	26	2,9%	8,4%
dzikie wysypiska	78	23	6,5%	7,4%
zdeprawowane i opuszczone tereny przemysłowe/pokolejowe	148	15	12,4%	4,8%
zdeprawowane/zaniebane obszary przyrodnicze (w przeszłości - atrakcje turystyczne)	51	12	4,3%	3,9%
zaniedbana estetyka przestrzeni miejskiej (ład architektoniczny miasta)	52	9	4,4%	2,9%
mała dostępność/.niska jakość usług publicznych	33	18	2,8%	5,8%
brak możliwości rozwoju (kulturalnego, zawodowego, w obszarze rekreacji, sportu itp.)	90	28	7,6%	9,0%
słaby dostęp do obiektów użyteczności publicznej	40	25	3,4%	8,0%
słaby dostęp do oferty służby zdrowia	77	32	6,5%	10,3%
inne	5	4	0,4%	1,3%
Ogółem	1191	311	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Mieszkańcy Gminy Gryfice dostrzegają potrzebę poprawy rynku pracy, zwłaszcza w kwestii atrakcyjności dostępnych ofert. Najwyższa liczba wskazań dotyczyła właśnie tej kwestii (15,5%) w zestawieniu z dziesięcioma innymi problemami społecznymi. Na drugiej pozycji uplasowała się odpowiedź *niskie płace powodujące zubożenie społeczeństwa* (14,6%). Obydwie odpowiedzi powiązane są z kwestią zatrudnienia i z dużym prawdopodobieństwem mocno pokrywają się ze sobą. W dużej mierze atrakcyjność pracy może być powiązana z profitami finansowymi, które to zatrudnienie zapewnia. Jako trzeci kompleks problemów została wyszczególniona kwestia patologii społecznych, w tym narkomanii, alkoholizmu i przemocy w rodzinie (10,6%). Blisko 10% udziałem wskazań charakteryzowała się również kwestia odpływu kapitału społecznego z regionu, będącego wynikiem emigracji młodych ludzi, nie widzących w regionie gryfickim perspektyw dla siebie. Najmniej wskazań dotyczyło słabej współpracy i komunikacji między władzami a mieszkańcami (niespełna 4% wskazań) oraz małego zaangażowania społecznego mieszkańców (5,10%).

Tabela 6 Problemy społeczne w Gminie Gryfice

Odpowiedzi	Częstość	Procent
Brak integracji lokalnej społeczności	131	8,00%
Brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym	128	7,80%
Niskie płace powodujące zubożenie społeczeństwa	240	14,60%
Wandalizm, chuligaństwo	146	8,90%
Patologie społeczne (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	175	10,60%
Bezrobocie / brak atrakcyjnej, dobrze płatnej pracy	255	15,50%
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	116	7,00%
Małe zaangażowanie społeczne mieszkańców	84	5,10%
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw (odpływ kapitału społecznego)	161	9,80%
Brak perspektyw dla młodych rodzin	143	8,70%
Słaba współpraca i komunikacja między władzami mojej miejscowości a mieszkańcami	65	3,90%
inne	2	0,10%
Ogółem	1646	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Porównanie obszarów wiejskich i Gryfic pokazuje, że mieszkańcy miasta częściej narzekają na bezrobocie i brak atrakcyjnych ofert na rynku pracy, a mieszkańcy wsi częściej narzekają na niskie płace, wskazując jednocześnie rzadziej kwestię bezrobocia. Deklaracje te pokrywają się z danymi dotyczącymi sytuacji ekonomicznej badanych, w zależności od miejsca zamieszkania. Mieszkańcy Gryfic deklarowali nieco wyższe zarobki, niż ich sąsiedzi z terenów wiejskich. W pozostałych wskazaniach na obszarach wiejskich uwidaczniają się bariery infrastrukturalne uwarunkowane topograficznie. Mieszkańcy wsi częściej narzekają na brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym (10,2%), brak perspektyw dla młodych rodzin (10,5%) oraz emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw (11,1%).

Respondenci otrzymali również możliwość oceny własnego zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania, posługując się skalą od 1 do 10. Średnia wyników wskazań wyniosła 6,22 przy odchyleniu standardowym 1,965. Mediana była równa 6. Mieszkańcy Gryfic okazali się nieznacznie bardziej zadowoleni z obecnego miejsca zamieszkania (6,25, przy odch. standardowym 1,857). Mieszkańcy terenów wiejskich uzyskali średnią 6,14 przy odchyleniu standardowym 2,33.

Na ocenę zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania ma wpływ posiadane wykształcenie. Osoby z wykształceniem podstawowym oceniły stan swojego zadowolenia średnio na 5,63 (odchylenie standardowe 2,705). Respondenci z wykształceniem zawodowym otrzymali średnią 5,58 (odchylenie standardowe 1,866). Średnia ocen dla osób z wykształceniem średnim wyniosła 6,28 (odchylenie standardowe 1,866). Osoby z wyższym wykształceniem uplasowały się na pierwszym miejscu ze średnią 6,85 (odchylenie standardowe 1,874), z czego nikt w tym przedziale nie zaznaczył odpowiedzi niższej niż 3. Podobna zależność dotyczy zadowolenia w zależności od dochodów. Te trzy czynniki są zatem mocno ze sobą powiązane. Z pewnością wyższe wykształcenie ma, statystycznie rzecz ujmując, większe przełożenie na zarobki. Te ostatnie pokazują to bardzo mocno. Wraz ze wzrostem poziomu dochodów rośnie poziom zadowolenia z miejsca zamieszkania. Załamanie następuje w przypadku osób zarabiających powyżej 4000 złotych netto. Może to wynikać z ograniczonych możliwości konsumpcji (niewystarczający poziom oferty Gminy dla osób mających w zakresie dóbr i usług luksusowych), lecz jest to jedynie teza.

W dalszej kolejności w trakcie badania, zaprezentowano respondentów kilka stwierdzeń, które dotyczyły sytuacji i uwarunkowań życia mieszkańców Gminy Gryfice. Respondenci otrzymali możliwość oceny, na ile zgadzają się z tymi stwierdzeniami w skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznaczało "zdecydowanie się nie zgadzam", 2- "raczej się nie zgadzam", 3- "ani się zgadzam, ani się nie zgadzam", 4- "raczej się zgadzam" i 5- "zdecydowanie się zgadzam". Prezentowane twierdzenia odnosiły się do kwestii związanych z jakością życia w miejscu zamieszkania również w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych. Najgorzej ocenione twierdzenie mówiło, że *Ludzie młodzi w mojej miejscowości mają dobre perspektywy zawodowe* (średnia 1,94, przy odchyleniu standardowym 1,028). Jednocześnie

najwyższe noty uzyskało twierdzenie *W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić* (średnia 3,54, odchylenie standardowe 1,174). Pozostałe twierdzenia otrzymały podobne średnie odpowiedzi, lecz wszystkie oceny znajdowały się poniżej wartości uśrednionej 3,0 (wartość zbliżona do 2,4).

Tabela 7 Ocena podstawowych twierdzeń dotyczących spraw społecznych

Odpowiedzi	Średnia ocen		
	ogółem	miasto	wieś
Osoby starsze w mojej miejscowości mają wiele możliwości spędzania czasu wolnego.	2,4	2,59	1,72
Dzieci i młodzież w mojej miejscowości mają wiele możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.	2,43	2,54	2,02
Ludzie młodzi w mojej miejscowości mają dobre perspektywy zawodowe.	1,94	1,97	1,84
W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić.	3,54	3,51	3,65
W mojej miejscowości jest bardzo bogata oferta edukacyjna.	2,46	2,64	1,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Zdecydowanie surowiej twierdzenia oceniały osoby z terenów wiejskich. W tym przypadku najniższy wynik uzyskało twierdzenie odnoszące się do możliwości spędzania czasu wolnego osób starszych (średnia 1,72, odchylenie standardowe 0,71). Podobnie negatywnie została oceniona oferta edukacyjna oraz perspektywy dla osób młodych. Wysoki wynik cementujący wnioski dotyczył twierdzenia *W mojej miejscowości jest wielu ludzi, którzy nie mają co ze sobą zrobić* (3,65, odchylenie standardowe 1,251). Jest to wynik wyższy od średniej ocen w Gryficach oraz średniej ocen względem wszystkich obserwacji. Szczegółowo rozkład odpowiedzi na to pytanie, udzielanych przez mieszkańców miasta i obszarów wiejskich, zawiera tabela.

2.2.5 Ocena potencjału tkanki społecznej miasta i wsi w Gminie Gryfice

W przeprowadzonym badaniu potencjał społeczny gminy Gryfice mierzony był w oparciu o pytania odnoszące się do składowych kapitału społecznego. Respondenci mieli za zadanie ocenić, w jakim stopniu zgadzają się z wybranymi twierdzeniami, gdzie w zastosowanej skali: 1 oznaczało “zdecydowanie się nie zgadzam”, 2 - “raczej się nie zgadzam”, 3 - “ani się zgadzam, ani się nie zgadzam”, 4 - “raczej się zgadzam”, i 5 - “zdecydowanie się zgadzam”.

Odpowiedzi respondentów wskazują na bardzo niski poziom kapitału społecznego gminy Gryfice. Najmniejszą średnią uzyskała kwestia wzajemnego zaufania - *Ludzie w mojej miejscowości sobie wzajemnie ufają* - średnia 2,47, odchylenie standardowe 0,927. Najniższy wynik osiągnęło twierdzenie *Mieszkańcy mojej miejscowości mają zaufanie do władz samorządowych* - 2,38, odchylenie standardowe 0,972.

Tabela 8 Ocena kapitału społecznego mieszkańców Gminy Gryfice

Odpowiedzi	Średnia ocen		
	ogółem	miasto	wieś
Mieszkańcy mojej miejscowości integrują się ze sobą i chętnie działają dla dobra wspólnego	2,65	2,62	2,75
W mojej miejscowości ludzie sobie wzajemnie ufają	2,47	2,43	2,64
Mieszkańcy identyfikują się ze swoją miejscowością, czują się wspólnotą i aktywnie uczestniczą w inicjatywach społecznych (angażują się społecznie)	2,77	2,76	2,78
Większość mieszkańców w mojej miejscowości skupiona jest na pracy zarobkowej oraz życiu rodzinnym i pozostaje biernym obserwatorem życia społecznego.	3,74	3,83	3,41
Ludzie w mojej miejscowości mają warunki umożliwiające im angażowanie się w inicjatywy obywatelskie / dla dobra wspólnego	2,83	2,83	2,81
Mieszkańcy mojej miejscowości mają zaufanie do władz samorządowych	2,38	2,37	2,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Najwyższą wartość średnich ocen otrzymało twierdzenie, że *większość mieszkańców w mojej miejscowości skupiona jest na pracy zarobkowej oraz życiu rodzinnym i pozostaje biernym obserwatorem życia społecznego* (3,74 przy odchyleniu standardowym 1,033). Warto podkreślić, że to stwierdzenie o

charakterze negatywnym jedynie cementuje wnioski dotyczące niskiej oceny potencjału społecznego mieszkańców Gminy. Szczegółowy rozkład dla tej zmiennej został przedstawiony w tabeli.

Na podstawie wyników przedstawionych w tabeli można zaobserwować stosunkowo niski poziom wzajemnego zaufania mieszkańców gminy, szczególnie w mieście Gryfice. Jeszcze niższy poziom zaufania mieszkańcy wykazują wobec władz samorządowych, co konsekwentnie można zaobserwować zarówno na obszarach wiejskich, jak i w mieście.

2.3 Badania jakościowe

W celu dookreślenia realnych obszarów potrzeb społecznych w Gminie Gryfice, zostały przeprowadzone trzy wywiady zogniskowane (fokusy) z grupami interesariuszy reprezentujących różne grupy społeczne. Ich szczegółowa struktura przedstawiała się następująco:

- **Grupa 1:** Osoby do 25 roku życia, w tym młodzież powyżej 16 roku życia oraz studenci.
- **Grupa 2:** Przedstawiciele organizacji, instytucji szeroko rozumianych jako NGO oraz przedsiębiorcy.
- **Grupa 3:** Starsi mieszkańcy, w tym emeryci oraz osoby 50+.

Liczebność poszczególnych grup była zgodna z założeniami badawczymi. Podczas wywiadów zogniskowanych zostały wykorzystane ćwiczenia aktywizujące dyskusję, w szczególności:

1. ustalanie potrzeb i ich hierarchizacja,
2. wymiana opinii oraz wymiana doświadczeń,
3. moderacja dyskusji,
4. zadawanie pytań,

ekspozycja przykładów dotyczących potencjalnych zmian.

Nagrany materiał został obejrzany i przeanalizowany przez dwóch niezależnych analityków. Na podstawie samodzielnych obserwacji powstał zbiór wniosków, przedstawionych w kolejnej części opracowania. Poszczególne wnioski zostały poparte cytatami z wypowiedzi.

Wywiady odbyły się w Gryficach w siedzibie Wydziału Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu dnia 2 czerwca 2017 roku. Wywiady trwały 60 minut każdy z przerwą na przygotowanie sali do ponownego przeprowadzenia badania. W każdej z grup w badaniu uczestniczyło 12 osób. Badanie było moderowane. Nagranie zostało wykonane aparatem Lumix GH4, w technologii 4K, z zewnętrznym rejestratorem dźwięku (mikrofon kierunkowy).

Dodatkowo w dniu 13.06.2017 roku w siedzibie Wydziału Ekonomii i Pedagogiki

Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Gryficach odbyło się seminarium otwierające projekt “W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”. W seminarium uczestniczyły władze Gminy Gryfice, mieszkańcy Gminy Gryfice, przedstawiciele wybranych wydziałów Urzędu Miejskiego w Gryficach, urzędnicy i przedstawiciele instytucji publicznych, a także radni rad osiedlowych, sołtysi i członkowie rad sołeckich, w sumie ponad 60 osób.

Pierwsza część seminarium miała formę wystąpień ekspertów oraz zaproszonych gości, w drugiej zaś odbyła się dyskusja “coffee session”. Uczestniczyło w niej 5 zespołów dyskusyjnych, każdy liczący nie więcej niż 10 osób. W każdym zespole wyznaczono lidera oraz osobę odpowiedzialną za protokolowanie przebiegu dyskusji. Sesję moderował dr Jarosław Poteralski, Prodziekan Wydziału Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Gryficach.

Zadaniem każdego z zespołów było przedyskutowanie następujących kwestii:

1. Jakże konkretnie obszary na terenie miasta Gryfice, jak i całej Gminy Gryfice wymagają szczególnej uwagi ze względu na wystąpienie lub zagrożenie wystąpieniem zjawisk kryzysowych, szczególnie w obszarach: infrastrukturalnym (technicznym), przestrzennym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym?
2. Jakże istnieją potencjalne możliwości oddziaływania na te obszary, w celu zminimalizowania zjawisk kryzysowych w wyżej wymienionych zakresach?

W pierwszej kolejności uczestnicy sesji pracowali w swoich zespołach, po czym odbyła się prezentacja wyników pracy poszczególnych zespołów oraz dyskusja. W wyniku przeprowadzonej pracy zespołów można sformułować wnioski, przedstawione poniżej.

Do najważniejszych obszarów problemowych, wskazywanych przez członków zespołu nr 1 należy zaliczyć:

- brak zagospodarowania oraz dewastacja obszaru wokół dworców kolejowego (PKP) oraz autobusowego (PKS). Uczestnicy dyskusji wskazywali na mocno zdegradowany obszar drogi prowadzącej w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, w kierunku dworca autobusowego. W połączeniu z brakiem oświetlenia, oznacza to wprost brak bezpiecznej i pewnej możliwości szybkiego i sprawnego przemieszczania się pomiędzy dworcami. W tym celu, trzeba nadrobić drogi, omijając zdegradowany teren i wykorzystując oddaloną ulicę Tadeusza Kościuszki. W celu poprawy sytuacji tego rejonu miasta, jak również zniwelowania problemów w obszarach technicznym, społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym, możliwe, zdaniem uczestników dyskusji, byłoby zlokalizowanie w rejonie ulicy Dworcowej centrum przesiadkowego, który umożliwiłby mieszkańcom przesiadanie się zarówno z samochodów, jak i rowerów, na środki komunikacji publicznej. Należy również nadmienić, że pomiędzy dworcami PKP i PKS, znajduje się stacja kolejki wąskotorowej, która uzupełnia ofertę komunikacyjną w okresie letnim;

- brak bezpiecznego i przyjaznego mieszkańcom Gminy Gryfice ciągu komunikacyjnego, który łączyłby bezpośrednie centrum miasta (Osiedle XXX-lecia, Plac Zwycięstwa) z okolicami Szkoły Podstawowej nr 4, przy której zlokalizowane są obiekty sportowe, takie jak basen oraz hala sportowa. Wskazywano na ulicę Księdza Ruta, która w opinii uczestników dyskusji, mogłaby stanowić funkcjonalnie łącznik centrum z SP4. W chwili obecnej ul. Ks. Ruta jest obiektem stanowiącym “udogodnienie dla poruszających się samochodami, gęstwiną pionowych znaków”, z której to okolicy “zupełnie wypchnięto ludzi (mieszkańców). W celu zrewitalizowania tej części miasta, możliwym rozwiązaniem, mogłaby się okazać budowa ścieżki rowerowej, ze znaczącym ograniczeniem tam ruchu pojazdów spalinowych;
- brak ścieżek rowerowych, zarówno w centrum miasta, jak również poza miastem, w tym ścieżek tematycznych, stanowiących jednocześnie pewne “szlaki turystyczne” w charakterze pętli, zaczynających się i kończących w tym samym miejscu. Szczególnie istotnym tematem, będącym przedmiotem dyskusji od wielu lat, jest brak ścieżki rowerowej, która łączyłaby Gryfice z miejscowościami nadmorskimi;
- brak oferty tzw. roweru miejskiego, który mógłby w znacznym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów, wskazywanych powyżej, chociażby poprzez zwiększenie wykorzystania transportu rowerowego jako zdrowszej i ekologicznej alternatywy dla ruchu pojazdów spalinowych;
- niewystarczająca liczba miejsc parkingowych w centrum miasta.

W zespole nr 2, wskazywano na problemy występujące zarówno na terenie miasta Gryfice, jak również na terenach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem wsi Barkowo, wraz z jej najbliższym otoczeniem.

W stosunku do **miasta Gryfice** wskazano następujące tereny/ obszary problemowe:

- Park Miejski jako obszar wciąż wymagający rewitalizacji, pomimo relatywnie dobrego zagospodarowania tego terenu (odnowiony plac zabaw oraz Ogródek Japoński). Członkowie zespołu wskazywali na braki w infrastrukturze towarzyszącej, do których można zaliczyć niewystarczającą liczbę ławeczek, koszy na śmieci, niesprawne lub niewystarczające oświetlenie, czy braki w prostych obiektach, sprzyjających spędzaniu wolnego czasu (np. szachownica i pionki do gry w szachy/ warcaby). W związku z Parkiem Miejskim oraz Ogrodem Japońskim, sygnalizowano problemy związane z dewastacją tych obiektów, oraz wskazywano na potrzebę wyeliminowania spożywania alkoholu, innych używek oraz zażywania narkotyków w miejscach mniej widocznych. Sugerowano również potrzebę zwiększenia intensywności patrolowania tych miejsc przez Policję i Straż Miejską;
- wskazywano również na potrzebę lepszego zagospodarowania i rewitalizacji terenów przylegających

do Parku Miejskiego, leżących na lewym brzegu rzeki Regi (tu ulice: Nadrzeczna, Strzelecka, Szewska i inne). Zarówno Park Miejski, jak i tereny leżące nad Regą w centrum miasta powinny stanowić spójną całość dla mieszkańców Gryfic oraz turystów. Lewa część terenów nad Regą, leżąca po stronie centrum miasta jest obszarem o znacznej degradacji we wszystkich wskazywanych obszarach: infrastrukturalno- technicznym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym,

- sygnalizowano konieczność rewitalizacji tzw. stawu miejskiego, w okolicach ulicy Nowy Świat. Od wielu lat w Gryficach trwa dyskusja na temat zagospodarowania i wykorzystania tego terenu, nie tylko na potrzeby ewentualnego kąpieliska miejskiego, ale głównie jako terenu rekreacyjnego. W opinii uczestników dyskusji, ten teren w chwili obecnej jest w pewnym stopniu “pustostanem”. Miejsce to idealnie nadawałoby się na stworzenie ścieżek edukacyjnych, umieszczenie tam ławeczek oraz pozostałej infrastruktury towarzyszącej, w postaci wyznaczonych miejsc na ognisko, grill itp. W stosunku do stawu, powinna zostać zwiększona jego powierzchnia, jak również zapewniona zwiększona retencja naturalna jego powierzchni;
- zdefiniowano obszar przy dworcach PKP i PKS jako “absolutne zaprzeczenie wizytówki miasta Gryfice”. Miejsce to opisano jako zaniedbane, szare, brudne oraz pozbawione zieleni, dodatkowo pozbawione takich obiektów jak chociażby dostępne dla wszystkich WC;
- zwrócono uwagę na możliwości przedłużenia istniejącej ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Niechorskiej do miejscowości Rzęskowo, co usprawniłoby i podniosło poziom bezpieczeństwa poruszania się na rowerach pomiędzy Rzęskowem a Gryficami.

W stosunku do **obszarów wiejskich** zasygnalizowano co następuje:

- brak obiektów/ terenów rekreacyjnych w centrum wsi, co oznacza brak możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. We wsi Barkowo, o której dyskutowano, nie ma miejsca, które przyciągałoby mieszkańców w każdym wieku i stanowiło centrum integracji społecznej. Istniejące teren, należący do Gminy Gryfice, stanowi prowizoryczne boisko, z którego korzystają głównie dzieci i młodzież;
- w przypadku Barkowa sygnalizowano również konieczność poprawienia jakości drogi polnej, prowadzącej z centrum miejscowości do rozlewiska rzeki Rega, gdzie znajduje się ośrodek wypoczynkowy oraz niewielka plaża.

Członkowie zespołu nr 3 w większości byli to mieszkańcy pobliskich wsi, co w znaczącym stopniu zdominowało ich spojrzenie na problemy oraz obszary wymagające rewitalizacji w Gminie Gryfice. Uwaga zespołu głównie skoncentrowała się na takich miejscowościach jak: Świeszewo, Ościęcín oraz Rotnowo. Sugerowano, że wszystkie te miejscowości borykają się w gruncie rzeczy z podobnymi

problemami i choć w ciągu ostatnich lat aktywność sołectw w ubieganiu się i wykorzystaniu środków finansowych na poprawę jakości życia oraz estetyki miejscowości, była znaczna, to ostatecznie kończyło się to osobnymi przedsięwzięciami z mocno "rozproszonym oddziaływaniem". Mowa tutaj o pojedynczych przypadkach wykorzystywania budżetów sołeckich i obywatelskich na częściowe remonty placów zabaw, zakup i renowację pojedynczych elementów architektury, czy budowa/ remont pojedynczych fragmentów chodników.

W szczególności członkowie zespołu zdefiniowali następujące kwestie problemowe, potencjalnie mogące stanowić przedmiot rewitalizacji w poszczególnych miejscowościach:

- Świeszewo: cechą charakterystyczną Świeszewa jest znaczna rozległość i położenie wzdłuż drogi powiatowej i gminnej, co utrudnia jednoznaczne wskazanie centrum, jak również równy dostęp do niego wszystkich mieszkańców. Można jednak wskazać na miejsce, które mogłoby spełniać taką rolę, gdyż w relatywnie niewielkiej odległości znajdują się świetlica, remiza strażacka, sklep oraz kościół (niestety wzdłuż ulicy). Punktem charakterystycznym jest tutaj skrzyżowanie, przy którym znajduje się krzyż ufundowany przez OSP i przy którym odbywają się głównie uroczystości o charakterze kościelnym. Przy skrzyżowaniu znajduje się również zaniedbany budynek mieszkalny (dawny czworak), stara kuźnia z czerwonej cegły, przystanek autobusowy oraz niewielki plac, należący do Gminy Gryfice. Dużym problemem centralnej części wioski jest brak chodnika oraz oświetlenia na całym odcinku łączącym remizę- sklep- świetlicę- skrzyżowanie "przy krzyżu" oraz kościół (jest to odcinek około 800 m). Świeszewo było również wymieniane podczas dyskusji, jak miejscowość o dużym potencjale turystycznym, gdyż w jej najbliższym otoczeniu znajdują się malownicze wzgórza z najwyższym wzniesieniem Równiny Gryfickiej: Bukowcem.
- Ościęcin: w przypadku tej miejscowości wskazywano przede wszystkim na duży, niezagospodarowany plac w samym jej centrum i podobnie, jak miało to miejsce w przypadku dwóch pozostałych miejscowości, podkreślano, że powinny być to miejsca, których zadaniem jest nadanie uroku miejscowości, a nie jej oszpecanie. W Ościęcinie jest to o tyle istotne, że plac ten jest duży, czego nie ma np. w Świeszewie, i powinien stanowić wizytówkę wsi. Należy nadmienić, że oprócz kwestii poprawy estetyki miejsca, istotne byłoby również zapewnienie właściwego odwodnienia wokół placu;
- Rotnowo: konieczna naprawa drogi gminnej oraz budowa chodnika przy drodze powiatowej, konieczna rewitalizacja parku, znajdującego się w centrum miejscowości, który w chwili obecnej jest zaniedbany i zdegradowany. Zasugerowano, że zrewitalizowany park, znajdujący się w centrum miejscowości, stanowiłby idealną kłamrę, spinającą aktywność oraz życie wsi w aspektach ładu przestrzennego, estetyki oraz, co niezwykle istotne, w układzie społecznym.

W skład zespołu nr 4 wchodził głównie urzędnicy Urzędu Miejskiego w Gryficach oraz

kierownictwo Ośrodka Pomocy Społecznej. W tym przypadku dyskusję zdominował **obiekt (budynek) przy ulicy Koszarowej** w Gryficach, znajdujący się na terenie powojkowym, którego właścicielem jest Gmina Gryfice i który bezwzględnie wymaga rewitalizacji. W tej chwili jest on zdewastowany, aczkolwiek proces dewastacji nie postępuje, w wyniku remontu dachu oraz zabezpieczenia budynku przed dostępem osób trzecich. Budynek stanowi czterokondygnacyjny obiekt o znacznej powierzchni, która mogłaby zostać wykorzystana.

W trakcie dyskusji podkreślono, że Gmina Gryfice od dłuższego czasu poszukuje pomysłu oraz środków zarówno na remont budynku i jego najbliższego otoczenia. Deklarowano kilka możliwości wykorzystania obiektu, w tym w szczególności:

- stworzenie w nim tzw. "kuchni miejskiej", która pełniłaby funkcje pomocnicze zarówno na rzecz pomocy osobom najuboższym oraz klientom Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również wobec placówek oświatowych, dla których Gmina Gryfice jest organem prowadzącym;
- utworzenie w budynku ośrodka wsparcia dla seniorów, co wydaje się koniecznością, w dobie rosnącego zapotrzebowania na tego typu usługi. Uczestnicy dyskusji potwierdzali, że w Gryficach brakuje oferty spędzania czasu/ pobytu dziennego dla osób w starszym wieku;
- utworzenie w budynku żłobka, którego brak był sygnalizowany na wszystkich etapach badania, prowadzonego na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice.

Podsumowując część dyskusji poświęconą obiektom przy ulicy Koszarowej, podkreślono również, że miejsce to generalnie stanowi pewną, wyodrębnioną całość, znajdującą się w relatywnie odosobnionym i otoczonym płotem miejscu, przy którym znajduje się również duży, niezagospodarowany plac oraz już wyremontowany i użytkowany budynek komunalny. W bliskim sąsiedztwie, "na terenie koszarów", znajduje się również budynek Powiatowego Urzędu Pracy, Wydział Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna, Biblioteka Pedagogiczna i inne.

Dodatkowo przedmiotem dyskusji w zespole nr 4 były następujące obszary problemowe dotyczące Gminy Gryfice:

- brak ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej transportowi rowerowemu, takich jak wiaty, czy miejsca postojowe dla rowerów. Sygnalizowano zarówno generalny problem braku ścieżek rowerowych, jak również wskazano na pomysły budowy lub przedłużenia istniejących już konkretnych ścieżek rowerowych. Wyraźnie również podkreślano brak ścieżek rowerowych, które łączyłyby najbliższe Gryficom miejscowości wiejskie z miastem. Jednym z konkretnych pomysłów na przebieg ścieżki rowerowej była trasa od Gryfic poprzez tzw. Zdroje i Nadleśnictwo do Rudni,
- fatalny stan budynków komunalnych przy ulicy Kamienna Brama, jak również odcinek zabytkowych

murów miejskich w tym rejonie, który wymaga rewitalizacji. Sygnalizowano, że stan budynków komunalnych w tej części miasta jest na tyle niezadowolający, że należałoby rozważyć kompleksową ich modernizację, lub nawet wyburzenie przynajmniej części z nich. W obu przypadkach powoduje to konieczność stałego bądź tymczasowego przemieszczenia osób, zamieszkujących te obiekty;

- konieczność poprawy układu komunikacyjnego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem budowy lub wyznaczenia miejsc parkingowych dla pojazdów samochodowych. Miałyby to służyć poprawieniu kiepskiej, w opinii uczestników dyskusji, mobilności miejskiej w mieście i Gminie Gryfice.

W przypadku zespołu nr 5 dominującym tematem była sytuacja na obszarach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem sołectwa Zaleszczyce z pobliskimi miejscowościami: Popiel, Jabłonowo, Borzyszewo. Do najważniejszych problemów sygnalizowanych przez członków zespołu można zaliczyć:

- ogromne zagrożenie na drodze, ze względu na położenie wsi wzdłuż drogi prowadzącej nad morze, nie posiadającej ani pobocza, ani chodnika, ani oświetlenia. Dodatkowym zagrożeniem i ewentualnym utrudnieniem dla poruszających się wzdłuż drogi pieszych, są drzewa rosnące wzdłuż tej drogi. Często zdarzają się tam wypadki, w tym śmiertelne, będące wynikiem potrącenia, lub uderzenia pojazdu w przydrożne drzewo;
- brak oświetlenia ulic. Umieszczenie oświetlenia ulic, przynajmniej u ich wlotu, ułatwiłoby dotarcie pod właściwy adres pojazdom Policji, Pogotowia Ratunkowego, czy nawet kurierom, dostawcom itp;
- brak miejsc, w których możliwa byłaby integracja mieszkańców poszczególnych miejscowości. Świetlice wiejskie po pierwsze nie znajdują się w każdej miejscowości, po drugie, w przypadku istniejących, brakuje osób, które mogłyby stać się animatorami aktywności w ramach świetlic. W dyskusji stwierdzono, że integracja społeczna nie może się odbywać, skoro nie ma odpowiednich miejsc do jej realizacji;
- brak sieci ścieżek rowerowych, w tym również tych o charakterze turystycznym, które mogłyby przyciągać zwolenników turystyki rowerowej do Gryfic i ich okolic. Członkowie zespołu nr 5 zaproponowali przebieg kilku potencjalnych ścieżek, które stanowiłyby pętle, zaczynające się i kończące w mieście. Przykładem takiej ścieżki (szlaku rowerowego) może być trasa z Gryfic przez Borzyszewo, Jabłonowo, Trzyglów, Brodniki, Elektrownię-Mostek na Redze, do Gryfic lub Smołęcina. Kolejna ścieżka mogłaby przebiegać na trasie: Gryfice- Popiel- Rzęsin- Trzyglów- Brodniki- Gryfice/ Smołęcina. W celu realizacji takiego przebiegu ścieżek konieczne byłoby wybudowanie kładki na Redze na wysokości Zdrojów (Nadleśnictwo);
- konieczność budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie sołectwa Zaleszczyce. W dyskusji podkreślono, że warunkiem edukacji sportowej młodych ludzi, jest stworzenie im sprzyjających warunków. Sołectwo Zaleszczyce liczy ok. 460 mieszkańców. Największym problemem na dzień

dzisiejszy jest brak terenu, należącego do Gminy Gryfice, który można by przeznaczyć na budowę boiska w bliskim sąsiedztwie centrum miejscowości oraz placu zabaw. Pomysł takiej organizacji centrum miejscowości domykałby koncepcję utworzenia "Centrum Edukacji Wiejskiej".

Na podstawie uzyskanego materiału pierwotnego w drodze badań ankietowych, badań fokusowych oraz w trakcie sesji "coffee session" można sformułować wnioski, które będą służyły przygotowaniu Programu Rewitalizacji i wskażą Władzom Gminy Gryfice potencjalne kierunki planowania działań w kierunku rozwiązywania najważniejszych problemów w tym zakresie. Poniżej przedstawiono najważniejsze obserwacje.

Do najważniejszych problemów Gryfic można zaliczyć brak sprawnego systemu komunikacyjnego miasta w jego szerokim i multimodalnym ujęciu. Mieszkańcy w trakcie badań skarżyli się wielokrotnie na brak ścieżek rowerowych, aczkolwiek można odnieść wrażenie, że w zdecydowanej większości tłum tych spostrzeżeń, była kwestia generalnych trudności w poruszaniu się po samym mieście, jak również trudności w dotarciu z miasta do położonych w jego okolicach miejscowości wiejskich. Powołując się na brak ścieżek rowerowych, sygnalizowano, że w mieście brakuje "łączników" pomiędzy jego ważnymi punktami. Przykładem była tutaj utrudniona komunikacja na przykład pomiędzy osiedlami zlokalizowanymi na prawym brzegu Regi (np. Osiedle XXX-lecia), a centrum Gryfic i dalej w kierunku do okolic SP-4, gdzie zlokalizowane są obiekty sportowe, w tym basen.

Istotnym problemem Gryfic jest również niewystarczająca oferta instytucji oświatowych, takich jak przedszkole i żłobek. W przypadku tego ostatniego, w mieście, w ogóle nie ma instytucji tego typu.

W trakcie badania wielokrotnie wskazywano na obszary, które w opinii mieszkańców Gryfic, wymagają rewitalizacji, ze względu przynajmniej na ich fatalny stan techniczny i nienajlepszą opinię. bez wątplenia takimi miejscami, w przypadku miasta są:

- okolice dworca PKP i PKS, ze szczególnym uwzględnieniem budynku kolejki wąskotorowej;
- okolice ul. Łąkowej, Gdyńskiej, Pomorskiej i innych, gdzie sygnalizowano problemy o charakterze społecznym;
- okolice znajdujące się bezpośrednio nad Regą na jej lewym brzegu, a tu w szczególności ulice: Szewska, Klasztorna, Strzelecka, Nadrzeczna i inne, ze względu na dewastację infrastrukturalną i nienajlepszą opinię tych miejsc;
- tereny powojkowe i przemysłowe, rozciągające się od ul. Kamienna Brama, poprzez Armii Krajowej, do Cukrowniczej, Fabrycznej i Koszarowej. Ten obszar charakteryzuje się szczególnym nałożeniem się problemów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym;

- teren tzw. stawku miejskiego, jako obszar relatywnie niezamieszkały, aczkolwiek określany jako zdewastowany, niezagospodarowany, z którym od lat “nie wiadomo co zrobić”.

W przypadku miejscowości wiejskich można sformułować następujące, powtarzające się wielokrotnie na każdym etapie badania opinie. Należą do nich:

- w miejscowościach wiejskich generalnie brakuje zagospodarowanych, wyposażonych w infrastrukturę centrów;
- we wsiach istnieje pilna potrzeba ich modernizacji pod kątem ładu urbanistycznego;
- jednym z najważniejszych problemów wsi są braki infrastrukturalne w zakresie podstawowych usług, takich jak oświetlenie chodniki, sygnalizowano również fatalny stan dróg i potrzebę pilnej ich modernizacji;
- mieszkańcy wsi skarżyli się również na problemy z dotarciem do Gryfic, zarówno w kontekście niewystarczającej oferty komunikacji samochodowej i autobusowej, jak również braku ścieżek rowerowych, które ułatwiłyby dotarcie do miasta z najbliższych położonych miejscowości.

2.4 Analiza dokumentów- badanie źródeł wtórnych

2.4.1 Podstawowe źródła informacji

W części badania nad potrzebami rewitalizacyjnymi Gminy Gryfice, wykorzystano dostępne, wtórne źródła informacji, które stanowiły dokumenty i raporty instytucji miejskich, publicznych, jak również statystyki GUS, ze szczególnym uwzględnieniem Banku Danych Lokalnych. Wykorzystano również istotne dokumenty strategiczne i programowe, zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym. W szczególności w przygotowaniu tej części opracowania wykorzystano między innymi następujące dokumenty:

- Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Gminy Gryfice 2016, Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, Warszawa 2016.
- Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2017.
- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2014, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2015.
- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2015, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2016.

- Raport OPS dotyczący problemów społecznych w Gminie Gryfice za rok 2016, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach, Gryfice 2017.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Pomorze Zachodnie Perspektywa 2020, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 27 września 2016;
- Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Wydział Zarządzania Strategicznego, Szczecin, marzec 2017;
- Statut Gminy Gryfice, Załącznik obwieszczenia Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 28 marca 2014 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Gryfice na lata 2005- 2024, Gryfice, grudzień 2014 r.;
- Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Instytucja Zarządzająca RPO WZ, Szczecin, marzec 2016.

2.4.2 Analiza porównawcza Gminy Gryfice w kontekście podstawowych wskaźników społeczno- gospodarczych

Aby właściwie zinterpretować informacje o zidentyfikowanych problemach i potrzebach mieszkańców Gminy Gryfice, należy je przeanalizować w szerszym kontekście. W tym celu dokonano badania porównawczego w zakresie kształtowania się podstawowych wskaźników w każdej z wymienionych wyżej sfer degradacji w oparciu o dane dostępne w Banku Danych Lokalnych GUS, na trzech poziomach: Gminy Gryfice, województwa zachodniopomorskiego, Polski.

Zjawiska, na które należy zwracać uwagę, jako na swoiste zapowiedzi narastania degradacji obszaru, to przede wszystkim dane dotyczące jego charakterystyki demograficznej. Według danych BDL GUS, liczba ludności w Gminie Gryfice na koniec roku 2016 wynosiła 23 963 osoby, co stanowiło 39,2% wszystkich mieszkańców powiatu gryfickiego. Mieszkańcy obszarów wiejskich na koniec 2016 roku stanowili 30,2% ogółu ludności. Liczba ludności ogółem na przestrzeni lat 2012-2016 nie ulegała istotnym zmianom, choć zauważalna jest nieznaczna tendencja spadkowa (ubytek 132 mieszkańców gminy w stosunku do roku 2012). Ubytek ludności dotyczy wyłącznie miasta Gryfice, a na obszarach wiejskich widoczny jest nawet niewielki wzrost liczby mieszkańców – o 165 osób w okresie pomiędzy 2012 a 2016 rokiem.

Gmina Gryfice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25 (dotyczy miasta Gryfice, w

przeciwieństwie do terenów wiejskich). Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,0 na 1000 mieszkańców gminy Gryfice (dane dotyczą roku 2015)¹. Na każdy 1000 ludności Gminy Gryfice przypada 10.5 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,89 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski².

Dostrzegalny w całej gminie nieznaczny ubytek ludności, generowany jest nie tylko ujemnym przyrostem naturalnym, ale i ruchem wewnętrznym i zewnętrznym ludności, w którym przeważa odpływ z terenu gminy, głównie z miasta Gryfice. Obszary wiejskie gminy Gryfice także cechuje ujemne saldo migracji, ale o mniejszym nasileniu i dynamice aniżeli w przypadku miasta. W 2016 roku zarejestrowano 222 zameldowania w ruchu wewnętrznym (z czego 120 w Gryficach) oraz 249 wymeldowań (przede wszystkim z Gryfic, w ilości 161), w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Gryfice -27. W tym samym roku 1 osoba zameldowała się z zagranicy oraz zarejestrowano 4 wymeldowania za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -3³.

Położenie Gminy Gryfice i niekorzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy skłaniają część mieszkańców do poszukiwania za granicą możliwości poprawy warunków życia rodziny i pracy (zarówno legalnej, jak w szarej strefie).

Obserwowalne jest zróżnicowanie wewnętrzne procesów migracyjnych w Gminie Gryfice. W całym okresie analizy dostrzegalne jest ujemne saldo migracji ogółem zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich, jednakże w tym drugim przypadku skala zjawiska jest mniejsza. Ujemne saldo migracji na terenie całej gminy może wskazywać na jej relatywnie niską atrakcyjność osadniczą. W szczególności dotyczy to miasta Gryfice, w którym zaczyna być zauważalny postępujący proces suburbanizacji.

Dane prezentowane demograficzne wskazują na niekorzystne zjawisko pogarszania się struktury ludności w Gminie Gryfice. W 2016 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało aż 60 osób w wieku poprodukcyjnym. Podobnie jak w województwie zachodniopomorskim i całym kraju, w Gminie Gryfice daje się zauważyć negatywny trend w zakresie obciążenia demograficznego i dyspozycyjnych

¹ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Gryfice#dane-demograficzne [dostęp: 20.06.2017]

² http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Gryfice#dane-demograficzne [dostęp: 20.06.2017]

³ W przypadku migracji zagranicznych rzeczywista skala migracji jest większa, ale trudniejsza do wychwycenia i zbadania ze względu na to, iż znacząca liczba migrantów nie dokonuje zmiany zameldowania.

zasobów pracy, polegający na wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym w relacji do osób w wieku produkcyjnym (tylko w ciągu 5 lat wartość wskaźnika dla badanej gminy zwiększyła się o 5 osób).

Reasumując, w latach 2012-2016 w Gminie Gryfice zauważa się negatywne zjawiska demograficzne, takie jak niski (najczęściej ujemny) przyrost naturalny, utrzymujący się relatywnie wysoki poziom migracji międzyregionalnych i zagranicznych młodych osób, postępujący proces starzenia się społeczeństwa i wyludniania się, przede wszystkim miasta Gryfice.

Opisane zjawiska znajdują odzwierciedlenie w strukturze ludności według ekonomicznych grup ludności. Sytuacja w Gminie Gryfice nie odbiega znacząco od obserwowanej w województwie zachodniopomorskim i całej Polsce; głównie daje się zauważyć powszechnie obserwowana tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa. Konsekwencją tego faktu jest niestety malejący udział osób w wieku produkcyjnym w populacji ogółem gminy (spadek w 2016 roku o 2,6 punktu procentowego w stosunku do roku 2012), którego nie zrekompensuje kolejne pokolenie. Udział mieszkańców gminy w wieku przedprodukcyjnym w całości populacji zmniejszył się pomiędzy rokiem 2012 a rokiem 2016 o ok. 1 punkt proc. Jednocześnie, już co piąty mieszkaniec gminy jest w wieku poprodukcyjnym, i tendencja ta ma charakter zwykłowy.

O potencjale mikroregionu gryfickiego świadczą nie tylko zasoby siły roboczej wyrażone wskaźnikami obciążenia demograficznego i udziałem ludności w wieku produkcyjnym, ale również sposoby jego wykorzystania. Otóż gryficki rynek pracy charakteryzuje wieloletnia stagnacja oraz nakładanie się negatywnych cech bezrobocia. Gmina Gryfice należy do takich gmin województwa zachodniopomorskiego i Polski, w których od lat stopa bezrobocia rejestrowanego przekracza średnią krajową, tworząc w krajobrazie regionu i kraju jedną z „wysp bezrobocia”. W badanym okresie zauważalny jest jednak pozytywny trend związany ze spadkiem stopy bezrobocia (o ok. 10 punktów procentowych na przestrzeni pięciu lat), z 26,1% w 2012 roku do 16,3% w 2016 roku. Mimo to przeciętnie bez pracy w Gminie Gryfice pozostaje dwukrotnie więcej osób, aniżeli na terenie całej Polski.

Jednym z czynników, wskazujących obiektywny poziom życia mieszkańców danego obszaru są przepływy ludności związane z zatrudnieniem. W Gminie Gryfice saldo przyjazdów do pracy wynosiło w 2015 roku 251 osób; liczba osób wyjeżdżających do pracy poza gminę zamieszkania wyniosła 790 osób, a osób przyjeżdżających do pracy spoza Gminy Gryfice było 1041. Przekonuje to o „atrakcyjności” rynku pracy gminy Gryfice (szczególnie samego miasta) w porównaniu z innymi gminami powiatu gryfickiego, szczególnie ościennymi.

Przedsiębiorczość w Gminie Gryfice, mierzona liczbą firm przypadających na 1 mieszkańca, nie odbiega znacząco od średniej dla województwa zachodniopomorskiego i jest wyższa niż przeciętnie w Polsce. Jak wskazują dane statystyczne, na 1000 osób zamieszkujących Gminę Gryfice, aż 126 osób prowadzi własną działalność gospodarczą. Lokalnym (w obrębie powiatu gryfickiego) liderem pod

względem przedsiębiorczości jest Gmina Rewal, która w ten sposób wykorzystuje przywilej lokalizacji na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.

W latach 2012-2016 liczba wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Gryfice zmniejszyła się o 38, i wynosi 3015. W strukturze podmiotów dominują firmy zatrudniające do 9 pracowników (96,9%). W 2016 roku na terenie gminy działała tylko jedna duża firma o liczbie pracowników 250 osób i więcej, oraz 21 firm średnich, tj. o liczbie pracowników w przedziale 50-249 osób. W strukturze własności przedsiębiorstw dominuje sektor prywatny, w którego rękach jest ponad 95% podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Gryfice. Skromna reprezentacja firm średnich i dużych tworzących miejsca pracy w Gminie Gryfice wyjaśnia relatywnie dużą skłonność mieszkańców gminy do przedsiębiorczości. Stanowi ona bowiem – obok dojazdów do pracy poza miejsce zamieszkania i migracji, w tym zagranicznych - naturalną alternatywę dla uzyskania dochodów przez gospodarstwa domowe.

Obecny układ gospodarczy Gminy Gryfice determinowany jest kilkoma czynnikami, spośród których największe znaczenie mają:

- I. Położenie gminy poza obszarami znacznej aktywności gospodarczej (pas nadmorski, aglomeracja szczecińska, strefa przygraniczna) i z dala od krajowych arterii komunikacyjnych. Fakt ten stanowi przesłankę dotychczasowych negatywnych trendów demograficznych i ekonomicznych. Szansą na ich odwrócenie jest aktualnie realizowana przebudowa drogi krajowej S6, i modernizacja lokalnego układu transportowego.
- II. Ukształtowana tradycyjnie struktura działalności gospodarczej, głównie o charakterze rolno-spożywczym. Nieefektywne i niedoinwestowane przetwórstwo rolno-spożywcze odgrywa obecnie coraz mniejsze znaczenie (zarówno w ilości generowanych miejsc pracy, jak i tworzeniu wartości dodanej w gminie). Ciągle w zbyt małym stopniu wykorzystywana jest szansa rozwojowa gminy, polegająca na staniu się zapleczem gospodarczym dla miejscowości nadmorskich w oparciu o lokalne produkty rolne.
- III. Zbyt mały zakres inwestycji w nowe branże, szczególnie powiązane z zidentyfikowanymi dla województwa zachodniopomorskiego specjalizacjami regionalnymi (nowe szanse w tym zakresie tworzy uruchomiona w 2016 roku. Gryficka Specjalna Strefa Ekonomiczna).
- IV. Dostępne zasoby pracy. Brak ofert pracy, niewystarczająco sprawny system aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (szczególnie długotrwale), brak dobrej oferty edukacyjnej (w tym zawodowej) - to tylko niektóre czynniki przyczyniające się do obniżenia jakości kapitału ludzkiego Gminy Gryfice. Nieatrakcyjność lokalnego rynku pracy sprzyjająca odpływowi ludności w wieku produkcyjnym (szczególnie osób młodych) i starzenie się ludności (nie mówiąc o malejącym przyroście naturalnym) sprawiają, iż zmniejsza się nie tylko jakość, ale i ilość efektywnej podaży pracy w Gminie Gryfice.

Degradacja branż i zakładów pracy generujących popyt na pracę przyczyniła się do wzrostu bezrobocia (w tym szczególnie dotkliwego bezrobocia długookresowego) i zubożenia społeczeństwa.

W 2015 roku wsparcie z pomocy społecznej otrzymało blisko 10% mieszkańców Gminy Gryfice, jednakże na przestrzeni trzech lat liczba gospodarstw domowych Gminy Gryfice korzystających z pomocy społecznej spadła o ok. 15%. Tempo spadku liczby gospodarstw domowych potrzebujących wsparcia było większe aniżeli w województwie zachodniopomorskim i w kraju, co może świadczyć o postępującej poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Na tle innych gmin powiatu gryfickiego, liczba gospodarstw domowych potrzebujących wsparcia jest nawet kilkukrotnie większa, jednakże wpływ na to ma fakt, iż Gmina Gryfice należy do najbardziej zaludnionych (w obrębie powiatu). Wg BDL, placówki stacjonarnej pomocy społecznej dostępne mieszkańcom analizowanego mikroregionu mają swoje siedziby w Gryficach (trzy placówki) oraz w Trzebiatowie (dwie).

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Wartość tego wskaźnika dla Gminy Gryfice, mimo tendencji malejącej na przestrzeni badanego okresu potwierdza występowanie na jej terenie problemów społecznych i większą potrzebę wsparcia gospodarstw domowych, aniżeli w przypadku Polski i województwa zachodniopomorskiego.

Kolejnym czynnikiem decydującym o warunkach życia ludności jest rozwój mieszkalnictwa i gospodarowania gminnymi zasobami mieszkaniowymi. Ten aspekt jest zagadnieniem niewrażliwym tak pod względem społecznym, jak i ekonomicznym. W Polsce realizacja polityki mieszkaniowej została powierzona samorządom. Ich główną rolą są działania na rzecz istotnego ograniczenia deficytu mieszkań w stosunku do liczby gospodarstw domowych. Ponadto istotnym wyzwaniem jest wstrzymanie procesu dekapitalizacji i pogłębiania się luki remontowej. W aktualnym stanie prawnym, gmina na przewidzianych zasadach i w przewidzianych wypadkach zapewnia lokale socjalne oraz lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zadania te wykonuje, wykorzystując mieszkaniowy zasób gminy, lub w inny sposób.

W badanej gminie sytuacja mieszkaniowa jest mniej korzystna niż średnio w kraju i województwie zachodniopomorskim, biorąc pod uwagę przeciętną liczbę izb w mieszkaniu, czy przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę.

W 2015 roku mieszkania komunalne stanowiły w Polsce 6,3% mieszkań we wszystkich formach własności; w województwie zachodniopomorskim udział mieszkań komunalnych był wyższy i wynosił 8,4%. W badanych latach liczba mieszkań stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Gryfice (komunalnych) wzrastała, i w 2015 roku wynosiła 802 mieszkania, co stanowiło blisko 10% wszystkich mieszkań w gminie. Z uwagi na problemy społeczne gminy, przede wszystkim bezrobocie, będące skutkiem restrukturyzacji lokalnej ekonomii (m.in. likwidacji PGR-ów i upadku cukrowni będącej

największym pracodawcą w gminie), relatywnie wysoki udział lokali komunalnych w strukturze mieszkań ogółem w gminie należy ocenić pozytywnie. Należy przy tym zauważyć, iż wzrost liczby mieszkań następował głównie na obszarze wiejskim gminy.

Zasób mieszkaniowy Gminy Gryfice (dotyczy ilości budynków) jest w większości zasobem wybudowanym przed rokiem 1945, i co się z tym wiąże, wymagającym zwiększonych nakładów na roboty remontowo-modernizacyjne. Z uwagi na ograniczenia finansowe, w wieloletnich programach gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Gryfice nie przewidywano inwestycji w zakresie budownictwa komunalnego, mimo że istniały niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe. Przewidywano uzyskiwanie mieszkań w drodze adaptacji pustych lokali oraz pomieszczeń niewykorzystywanych dotychczas do celów mieszkaniowych.

Pozytywnemu trendowi w zakresie zwiększania przez gminę podaży mieszkań komunalnych towarzyszy niekorzystna tendencja związana z możliwościami zaspokojenia zgłaszanych przez mieszkańców Gminy Gryfice ich potrzeb mieszkaniowych. Świadczy o tym m.in. rosnąca liczba przyznanych mieszkań socjalnych. Z danych Gminy wynika, iż wśród wniosków o przyznanie lokalu komunalnego, ponad połowa spełnia kryteria przyznania lokalu zastępczego⁴. Mimo iż gmina zwiększała liczbę lokali socjalnych, wzrost ten nie odpowiadał rzeczywistym potrzebom mieszkańców gminy posiadających niskie dochody.

Innym ważnym kryterium oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas, jest poczucie bezpieczeństwa; stanowi ono ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Poziom bezpieczeństwa publicznego bezpośrednio determinowany jest i definiowany przez poziom przestępczości. Występowaniu zjawisk naruszających bezpieczeństwo mieszkańców określonych obszarów sprzyja pojawienie się lub nasilenie rozmaitych zjawisk zakłócających funkcjonowanie jednostek i grup, takich jak bezrobocie, niski status ekonomiczny ludności i wzrost ubóstwa, sytuacja braku mieszkań, brak wysokiej jakości przestrzeni publicznej, nasilenie procesów migracyjnych itp. Jak wynika z danych prezentowanych przez portal Polska w liczbach, liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Gryfice w 2015 roku wyniosła 779 i spadła w porównaniu z rokiem 2012 o 38. W strukturze przestępstw popełnianych na terenie gminy Gryfice dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym (373 przestępstw w 2015 roku) oraz przeciwko mieniu (284). Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Gryfice mierzone wskaźnikiem przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców jest większe niż średni poziom bezpieczeństwa szacowany dla województwa zachodniopomorskiego, bowiem w badanej gminie stwierdza się średnio 22,2 przestępstw na 1000 mieszkańców, a w całym województwie

⁴ Na podstawie wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gryfice, na lata 2009-2013 i 2014-2018.

zachodniopomorskim 23,2 przestępstwa. Wartość wskaźnika dla całej Polski jest mniejsza niż w gminie Gryfice i całym województwie, i kształtuje się na poziomie 20,8 przestępstw na 1000 mieszkańców.

Lekkiej poprawy poziomu bezpieczeństwa w gminie nie należy upatrywać wyłącznie we wzroście skuteczności organów publicznych, zobowiązanych do dbałości o bezpieczeństwo publiczne. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw popełnianych na terenie badanej gminy wynosi 67%, jest niższy od wartości wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego (wykrywalność sprawców na poziomie 70%), i nie poprawił się w badanym okresie.

Niezwykle istotnym elementem, jaki należy poddać analizie w ramach sfery społecznej na potrzeby programu rewitalizacji jest poziom kapitału społecznego. Kapitał społeczny określa zdolność mieszkańców do działania wspólnotowego, współpracy i kooperacji, a także angażowania się w sprawy społeczności lokalnej. Istotną składową kapitału społecznego jest zaufanie, wyrażane zarówno w wymiarze międzyludzkim, jak i w relacji mieszkańców do instytucji i organów administracji publicznej. W niniejszym opracowaniu ocenę poziomu partycypacji społecznej w gminie Gryfice oparto na wynikach badania: Społeczna gmina. Ranking aktywności społecznej w samorządach⁵, przeprowadzonego w 2016 roku. W badaniu wzięto pod uwagę cztery wymiary aktywności społecznej:

- I. aktywność obywatelską, mierzoną frekwencją w wyborach,
- II. zinstytucjonalizowaną (w ramach organizacji pozarządowych) aktywność mieszkańców,
- III. wsparcie udzielane przez administrację samorządową organizacjom społecznym,
- IV. aktywność przejawiającą się w akcjach społecznych i nieformalnych inicjatywach, takich jak zbiórki publiczne.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej obszary badań aktywności społecznej, Gmina Gryfice w omawianym raporcie wypadła następująco:

- I. wymiar: frekwencja wyborcza – wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii (gminy miejsko-wiejskie),
- II. wymiar: sektor pozarządowy - wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii,
- III. wymiar: wspierający samorząd - wynik gorszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii,
- IV. wymiar: oddolne inicjatywy – wynik lepszy od przeciętnej gminy w swojej kategorii.

Z uwagi na to, iż kapitał społeczny jest istotnym czynnikiem endogenicznym, ułatwiającym przebieg procesów dostosowawczych w sferze społeczno-gospodarczej, a tym samym - determinującym tempo rozwoju społecznego i ekonomicznego, prezentowane wyniki analiz dla Gminy Gryfice nie są optymistyczne. Jednocześnie, wynik osiągnięty w obszarze oddolnych i nieformalnych inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców badanej gminy wskazuje, iż w wyniku dobrego marketingu

⁵ https://www.mojapolis.pl/articles/art/gminy-aktywne_spoecznie_ranking/ [dostęp: 21.06.2017]

społecznego i poprawy w zakresie zarządzania publicznego, zasób w postaci kapitału społecznego Gminy Gryfice ma szanse wzrastać.

W oparciu o przeprowadzoną analizę porównawczą kilku typowych wskaźników ilustrujących sytuację Gminy Gryfice w sferze społeczno-gospodarczej, można dokonać pewnych uogólnień dotyczących problemów i potencjałów rozwojowych. Najważniejsze zidentyfikowane problemy to:

- zmniejszanie liczby mieszkańców gminy, a konkretnie miasta Gryfice,
- malejący odsetek ludności w wieku produkcyjnym, negatywnie wpływający m.in. na atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- niska aktywność ekonomiczna ludności,
- wysokie bezrobocie (w tym długookresowe), będące jedną z przyczyn (obok niskiego poziomu płac na lokalnym rynku pracy) ubożenia społeczeństwa,
- relatywnie wysoki zasięg udzielanej pomocy społecznej,
- gospodarka oparta na „małej przedsiębiorczości”; brak większych firm, mała ilość inwestycji tworzących nowe miejsca pracy,
- brak lokalnej „specjalizacji” produkcyjno-usługowej, jako odpowiedzi na szanse generowane przez położenie i trendy rozwojowe w regionie,
- niewystarczające działania lokalnego samorządu na rzecz realizacji celów strategicznych, w tym koncepcji, w której Gmina Gryfice stanowi zaplecze rolno-spożywcze i przetwórcze dla turystyki rozwijającej się w gminach nadmorskich powiatu gryfickiego (w tym na rzecz tworzenia warunków sprzyjających przedsiębiorczości mieszkańców gminy),
- brak perspektyw zawodowych i edukacyjnych (szczególnie dla młodych ludzi), sprzyjający odpływowi ludności z terenu gminy,
- niewystarczający zasób mieszkań komunalnych; zły stan techniczny mienia gminnego,
- rosnący udział osób starszych w populacji ogółem, generujący wyzwania dla polityki społecznej, opieki zdrowotnej, tworzenia warunków aktywności zawodowej i pozazawodowej, zagospodarowania przestrzeni publicznej itp.,
- niski poziom kapitału społecznego gminy (szczególnie w wymiarze frekwencji wyborczej i wsparcia przez samorząd organizacji pozarządowych).

2.4.3 Problemy społeczne i pomoc społeczna na terenie Gminy Gryfice

Głównym podmiotem realizującym zadania Gminy Gryfice w obszarze polityki społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach. Jest on budżetową jednostką organizacyjną Gminy Gryfice, utworzoną w celu realizacji własnych i zleconych gminie zadań z zakresu pomocy społecznej. OPS Gryfice został powołany uchwałą Nr XII/74/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Gryficach z dnia 27 kwietnia 1990 r⁶.

Zasadniczym celem OPS Gryfice jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

OPS Gryfice co roku dokonuje zestawienia liczby gospodarstw domowych (rodzin) z podstawowymi problemami społecznymi do których należą:

- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, w tym takie problemy jak: rodzina niepełna, rodzina wielodzietna, ;
- bezrobocie;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- niepełnosprawność;
- ubóstwo;
- alkoholizm;
- bezdomność
- przemoc w rodzinie;
- narkomania;
- trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego
- potrzeba ochrony macierzyństwa.

Według raportu pt. "Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice", w 2016

⁶ bip.gminagryfice.pl (dostęp 26.06.2017)

roku system pomocy społecznej w Gminie Gryfice objął wsparciem 2538 osób w 1074 rodzinach⁷. Jak wynika z danych OPS liczba ulic, przy których zamieszkują rodziny, wymagające wsparcia OPS, jest znaczna. Trudno jednoznacznie wskazać na jeden wyraźny trend, który charakteryzowałby zmiany w liczebności rodzin oczekujących wsparcia na konkretnych ulicach. Należy jednak podkreślić, że analizowanym okresie nie było ulicy, która “doświadczyłaby” wyraźniej i radykalnej zmiany w natężeniu problemów i potrzeb. W celu jednak określenia potencjalnych obszarów problemowych w mieście, dokonano próby obliczenia wskaźnika “natężenia” problemów społecznych na poszczególnych ulicach w 2016 roku, odnosząc liczbę rodzin potrzebujących pomocy do liczby mieszkańców, zamieszkujących przy konkretnej ulicy. Wyniki obliczeń przedstawia tabela.

Tabela 9 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych ulic w 2016 roku

Ulica	Liczba rodzin z problemami [1]	Liczba mieszkańców [2]	Udział % [1] w [2]
	dane za rok 2016		
1 Maja	6	107	5,60%
6 Marca	4	78	5,12%
Akacyjowa	19	1237	1,53%
Armii Krajowej	51	500	10,2%
Bankowa	2	28	7,14%
Bolesława Prusa	2	48	4,16%
Bracka	7	163	4,29%
Broniszewska	10	159	6,29%
Brzozowa	12	886	1,35%
Bydgoska	6	109	5,50%

⁷ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 34.

Dworcowa	3	38	7,89%
Działkowa	1	58	1,72%
Fabryczna	11	378	2,91%
Gdańska	4	103	3,88%
Gdyńska	32	246	13,01%
Grudziądzka	4	78	5,13%
Grunwaldzka	1	69	1,45%
Górska	9	162	5,56%
Jana Dąbskiego	23	1246	1,85%
Kamienna Brama	24	102	23,53%
Kamieńska	7	299	2,34%
Klasztorna	14	94	14,89%
Klonowa	6	241	2,49%
Kościuszki	65	684	9,50%
Księdza Ruta	48	626	7,67%
Kwiatowa	1	27	3,70%
Leśna	1	4	25%
Litewska	6	95	6,32%
Łąkowa	10	302	3,31%
Mała	1	80	1,25%
Mickiewicza	7	121	5,79%
Młyńska	2	54	3,70%
Nadrzeczna	27	605	4,46%
Niechorska	8	591	1,35%
Niepodległości	12	291	4,12%
Nowy Świat	13	161	8,07%
Obrońców Westerplatte	5	81	6,17%

Orzeszkowej	8	159	5,03%
Parkowa	4	76	5,26%
Piaskowa	3	51	5,88%
Piastów	2	49	4,08%
Piłsudskiego	16	371	4,31%
Plac Zwycięstwa	3	67	4,48%
Podgórna	6	93	6,45%
Polna	6	123	4,88%
Pomorska	5	152	3,29%
Rapackiego	15	192	7,81%
Sienkiewicza	6	238	2,52%
Słoneczna	2	46	4,35%
Sportowa	14	322	4,35%
Starogrodzka	5	242	2,07%
Strzelecka	2	64	3,13%
Szewska	9	22	40,91%
Śniadeckich	6	216	2,78%
Średnia	4	31	12,90%
Tenisowa	1	51	1,96%
Trzygłowska	6	308	1,95%
11 Listopada	6	193	3,11%
3 Maja	2	57	3,51%
Wałowa	10	275	3,64%
Wojska Polskiego	26	449	5,79%
Wysoka Brama	4	12	33,33%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na podstawie analizy natężenia problemów społecznych w kontekście konkretnych ulic na terenie miasta Gryfice można wskazać listę tych ulic, które charakteryzują się wyższą wartością tego wskaźnika, jednocześnie stanowiąc miejsca relatywnie znacznego ogniskowania się tych problemów. Należą do nich następujące ulice: **1 Maja, 6 Marca, Armii Krajowej, Bankowa, Broniszewska, Bydgoska, Dworcowa, Gdyńska, Grudziądzka, Górska, Kamienna Brama, Klasztorna, Kościuszki, Ks. Ruta, Leśna, Litewska, Łąkowa, Mała, Mickiewicza, Nowy Świat, Obrońców Westerplatte, Orzeszkowej, Parkowa, Piaskowa, Podgórna, Rapackiego, Szewska, Średnia, Wojska Polskiego, Wysoka Brama.**

Jednym z elementów realizowania polityki społecznej jest ocena zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Zawiera ona nie tylko kwestie dotyczące ścisłego oddziaływania pomocy społecznej na lokalne środowisko w ramach jej ustawowych zadań, ale wskazuje również problemy dotyczące polityki mieszkaniowej, demograficznej i rynku pracy⁸. Zasoby infrastruktury społecznej w Gminie Gryfice w latach 2014- 2016, wraz z prognozą do roku 2018 przedstawia tabela.

Jak wynika z raportu pt. "Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice" ocena zasobów pomocy społecznej jest jednym z narzędzi służących planowaniu działań z zakresu budowania systemu wsparcia i pomocy społecznej. Zwiększające się systematycznie obowiązki samorządu w zakresie pomocy społecznej są wynikiem nie tylko zmian o charakterze legislacyjnym, ale stają się w dużej mierze wynikiem społecznych oczekiwań mieszkańców. System pomocy społecznej ulega zatem ciągłej ewolucji, a zmiany w nim zachodzące są odzwierciedleniem ogólnych przemian społecznych, które dokonują się w dobie globalizacji i transformacji społeczno- gospodarczej. Ambicją Gminy Gryfice oraz podmiotów wsparcia i pomocy społecznej jest budowanie takiego systemu, który będzie nie tylko pozwalał na zachowanie godności ludzkiej przy zaspokojeniu niezbędnych i uzasadnionych potrzeb mieszkańców gminy, ale przede wszystkim tworzył niezbędne warunki do wyrównywania szans rozwoju i integracji osób, które z różnych przyczyn i w różnym okresie swojego życia wymagają pomocy i wsparcia. Takie społeczne oczekiwania związane są z koniecznością zabezpieczenia środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych oraz wymagają doskonalenia usług socjalnych, podnoszenia jakości i dostępności wsparcia. Systematyczna analiza dynamiki zachodzących procesów społecznych i środków finansowych przeznaczanych przez Gminę

⁸ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 3.

Gryfice na zredukowania ubocznych skutków tych procesów pozwala w sposób racjonalny planować budżety na kolejne okresy z ukierunkowaniem na rodziny i osoby w najtrudniejszej sytuacji⁹.

Tabela 10 Infrastruktura społeczna w Gminie Gryfice w latach 2014-2016 oraz prognoza na 2017-2018

Kategoria	2014	2015	2016	2017*	2018*
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	759	770	764	802	802
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	158	199	103	110	115
Liczba mieszkań socjalnych (lokali) (z liczby mieszkań komunalnych)	71	69	84	84	84
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	130	150	95	100	110
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	0	0	0	0	0
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	8	8	8	8	8
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	647	571	563	570	570
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków (z powodu braku miejsc)	22	14	63	60	60
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży ogółem:	5	5	5	5	5
w tym: przyszkolne	5	5	5	5	5
w tym: pozaszkolne	0	0	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	20	20	20	20	20
Liczba hospicjów	0	0	0	0	0
* prognoza					

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice*, OPS Gryfice 2017, s. 3-4

⁹ Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2016 dla Gminy Gryfice, OPS Gryfice 2017, s. 34.

Na podstawie analizy przeprowadzonej przez OPS w 2016 roku można wskazać najważniejsze przesłanki uzyskiwania pomocy, zarówno w badanym roku, jak i latach poprzednich. Należą do nich w szczególności:

- niepełnosprawność. W 2016 roku z pomocy OPS skorzystało 417 rodzin, w których znajdowała się osoba niepełnosprawna. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się osoby z niepełnosprawnością ruchową, dla których ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się stanowiły przyczynę ich izolacji;
- długotrwała choroba. Ta przyczyna była powodem udzielenia pomocy w 2016 roku 468 rodzinom (1052 osobom). W porównaniu do 2015 roku był to wzrost odpowiednio w przypadku rodzin o 70,1%, natomiast w przypadku osób indywidualnych o 108%. Większość świadczeń miała charakter jednorazowy i dotyczyła zakupu leków. Beneficjenci tego rodzaju pomocy to w większości osoby starsze o niskich świadczeniach emerytalnych lub rentowych. Dodatkowo osobom znajdującym się w szczególnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, materialnej udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych. Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania, są często przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Ilość osób przebywających w DPS sukcesywnie wzrasta. W 2015 roku liczba osób przebywających w DPS wynosiła 66, rok później natomiast już 79. Przewiduje się wzrost tej liczby w kolejnych latach;
- bezrobocie. Z powodu bezrobocia w 2016 roku udzielono pomocy 555 rodzinom, w których było 1473 osoby. W tym przypadku zaobserwowano spadek liczby świadczeń. OPS przewiduje jednak, że zarówno w 2017, jak i w 2018 roku na terenie Gminy Gryfice dużym problemem będzie aktywizacja na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Ten przypadek dotyczył 261 rodzin (750 osób), które zostały objęte wsparciem w 2016 roku. Beneficjenci pomocy skorzystali z różnorodnych jej form, nie tylko materialnej. Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach tych często występuje wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają. W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, służb pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych, Straży Miejskiej i Policji, pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci, należących do tych rodzin. Ze wsparcia w prowadzonych na terenie Gminy Gryfice 2 świetlicach socjoterapeutycznych i 1 środowiskowej, w 2016 roku skorzystało ogółem 74 dzieci. Poza działaniami opiekuńczo- wychowawczymi, skierowanymi bezpośrednio do dzieci, prowadzona jest tam również praca z rodzicami;

- alkoholizm i narkomania. Pomoc dla rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i narkomanii była udzielana w 2016 roku w mniejszej ilości, w porównaniu do roku poprzedniego. Pomocy udzielono 89 rodzinom, z czego w 3 zdiagnozowano narkomanię. Łącznie liczba osób we wszystkich rodzinach, objętych pomocą ze względu na występujący w nich alkoholizm lub narkomanię w 2016 roku wyniosła 141. Stwierdzono, że problem alkoholizmu, pomimo dobrej współpracy różnych służb na terenie Gminy Gryfice jest bardzo widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień stanowi jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy. W związku z powyższym najważniejszym zadaniem powinno być prowadzenie wczesnej profilaktyki, szczególnie wśród młodzieży;
- pozostałe dysfunkcje, odnotowane w 2016 roku: bezdomność- 32 rodziny, osoby opuszczające zakłady karne- 22 osoby, przemoc w rodzinie- 40 rodzin (w tym 168 osób), zdarzenia losowe- jedna, pięcioosobowa rodzina¹⁰.

W wyniku analizy raportu oceniającego problemy społeczne oraz zasoby pomocy społecznej w Gminie Gryfice, sformułowano następujące wnioski i rekomendacje na przyszłość, z których wynika, co następuje:

1. analiza danych w obszarze pomocy społecznej ukazuje permanentne nakładanie się na siebie różnych problemów społecznych w rodzinach potrzebujących wsparcia. Obecnie w grupie osób, którym przyznano pomoc rzadziej diagnozuje się problem ubóstwa, bezrobocia czy niepełnosprawności. Szczególną uwagę należy jednak zwrócić na kwestie związane z długotrwałą chorobą oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych;
2. w Gminie Gryfice prognozuje się zmniejszenie liczby mieszkańców, przy jednoczesnej zauważalnej zmianie struktury wiekowej w kierunku wzrostu udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Takie prognozy skłaniają podmioty pomocy społecznej do przeformułowania swych celów strategicznych i między innymi orientację na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, w tym również zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej, zabezpieczenie usług opiekuńczych oraz pobytu w dziennych ośrodkach wsparcia dla seniorów. Należy również podkreślić, o czym w niniejszym opracowaniu wielokrotnie była już mowa, że na terenie Gminy Gryfice nie ma dziennego domu pobytu dla starszych mieszkańców miasta. Osoby w podeszłym wieku, funkcjonują samodzielnie w środowisku, ale mając problemy z poruszaniem się, zazwyczaj nie wychodzą z domu i nie utrzymują żadnych kontaktów towarzyskich. Są to osoby samotne, albo takie, których dzieci pracują i nie mogą zajmować się starszymi rodzicami. Dla podtrzymania sprawności psychicznej i fizycznej dla uczestników domu

¹⁰ tamże, s. 34.

pobytu prowadzona byłaby terapia zajęciowa, rehabilitacja ruchowa, zajęcia rekreacyjne oraz imprezy kulturalne, których celem byłoby zachowanie tych osób w jak najlepszym zdrowiu psychicznym i fizycznym bez konieczności umieszczania w domach pomocy społecznej;

3. realizując zadania pomocy społecznej należy zwrócić uwagę na dalszy rozwój działań na rzecz integracji i partycypacji mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Pożądanym elementem wsparcia byłoby stworzenie w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych punktu poradnictwa specjalistycznego z zakresu psychologii, prawa i pedagogiki. Przydatne w realizacji tego działania będzie również budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych;
4. coraz wyraźniejszy staje się problem ograniczonego dostępu mieszkańców do przedszkoli. Ponadto w Gminie Gryfice nie ma ani jednego żłobka. Koniecznością staje się zatem rozbudowa infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz przedszkolnym, poprzez zwiększenie ilości miejsc w już istniejących placówkach lub utworzenie zupełnie nowej placówki przedszkolnej.
5. analiza liczby osób oczekujących na mieszkanie socjalne, skłania do wniosku, że w dalszym ciągu notuje się zapotrzebowanie na budownictwo socjalne;
6. problem bezdomności determinuje w okresie zimowym konieczność uruchomienia ogrzewalni miejskiej.

2.4.4 Obszary wiejskie na terenie Gminy Gryfice

Gmina Gryfice ma charakter gminy miejsko- wiejskiej, w związku z czym obszary wiejskie stanowią istotny element polityki gminnej. W Gminie Gryfice znajdują się następujące sołectwa¹¹¹²:

- Barkowo z miejscowościami: Lubin, Brodniki, Grębocin; (650 mieszkańców);
- Baszewice (251 mieszkańców);
- Borzęcin (103 mieszkańców);
- Dobrzyń (21 mieszkańców);
- Dziadowo (107 mieszkańców);

¹¹Załącznik Nr 3 do Statutu Gminy Gryfice.

¹²liczbę mieszkańców podano na dzień 31.12.2016. (źródło: Urząd Miejski w Gryficach. Wydział Ogólno-Administracyjny)

- Górzycza (251 mieszkańców);
- Grądy (83 mieszkańców);
- Jasiel z miejscowością: Zagórcze (149 mieszkańców);
- Kukań z miejscowościami: Wołczyń, Krakowice (174 mieszkańców);
- Lubieszewo (75 mieszkańców);
- Niedźwiedziska z miejscowością: Witno (107 mieszkańców);
- Otok (285 mieszkańców);
- Ościęciny z miejscowością: Podłęczce (269 mieszkańców);
- Prusinowo z miejscowością: Niekładź (589 mieszkańców);
- Przybiernówko (437 mieszkańców);
- Rotnowo z miejscowością: Skowrony (209 mieszkańców);
- Rybokarty z miejscowością: Lubków (190 mieszkańców);
- Rzęskowo (393 mieszkańców);
- Sikory z miejscowością: Mierzyn (106 mieszkańców);
- Skalin z miejscowością: Raduń (177 mieszkańców);
- Smoleńcin z miejscowością: Łopianów (210 mieszkańców);
- Stawno z miejscowością: Sokołów (243 mieszkańców);
- Świeszewo (332 mieszkańców);
- Trzyglów z miejscowością: Grochów (582 mieszkańców);
- Waniorowo (67 mieszkańców);
- Wilczkowo (73 mieszkańców);
- Zaleszczyce z miejscowościami: Borzyszewo, Jabłonowo, Popiele (425 mieszkańców);
- Zielin (115 mieszkańców);
- Kołomąc (186 mieszkańców);
- Rzęsin (188 mieszkańców);
- Zacisze (53 mieszkańców).

Łącznie w Gminie Gryfice znajduje się 50 miejscowości wiejskich.

Rodziny, zamieszkałe na terenach wiejskich, podobnie jak ma to miejsce w przypadku rodzin miejskich, również borykają się z typowymi problemami o charakterze społecznym. Jak wynika z danych OPS, niemal we wszystkich sołectwach należących do Gminy Gryfice odnotowano problemy, z którymi borykały się tamtejsze rodziny. Obserwując dane dotyczące liczby rodzin z problemami społecznymi w poszczególnych sołectwach i miejscowościach, trudno wskazać na jedną wyraźną tendencję, czy trend. Podobnie w żadnym z przypadków nie było radykalnych zmian w liczbie rodzin objętych pomocą społeczną. Dlatego w celu zbadania stopnia „natężenia” problemów społecznych w miejscowościach wiejskich w Gminie Gryfice, obliczono relację liczby rodzin do liczby mieszkańców ogółem. Wyniki przedstawiono w tabeli.

Tabela 11 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych sołectw w 2016 roku

Sołectwo	Liczba rodzin z problemami [1]	Liczba mieszkańców [2]	Udział % [1] w [2]
	dane za rok 2016		
Barkowo (+ Lubin, Brodniki, Grębocin)	31	650	4,76%
Baszewice	12	251	4,78%
Borzęcín	5	103	4,85%
Dobrzyń	0	21	0%
Dziadowo	10	107	9,34%
Górzycza	6	251	2,39%
Grądy	3	83	3,61%
Jasiel (+ Zagórcze)	9	149	6,04%
Kołomąc	16	186	8,60%

Kukań (+ Wołczyńno, Krakowice)	17	174	9,77%
Lubieszewo	6	75	8,00%
Niedźwiedziska (+ Witno)	0	107	0%
Otok	18	285	6,31%
Ościęcín (+ Podłęczce)	15	269	5,57%
Prusinowo (+ Niekładź)	43	589	7,30%
Przybiernówko	15	437	3,43%
Rotnowo (+ Skowrony)	7	209	3,34%
Rybokarty (+ Lubków)	4	190	2,10%
Rzęsin	15	188	7,98%
Rzęskowo	6	393	1,52%
Sikory (+ Mierzyn)	3	106	2,83%
Skalin (+ Raduń)	8	177	4,52%
Smolęcín (+ Łopianów)	7	210	3,33%
Stawno (+ Sokołów)	21	243	8,64%
Świeszewo	8	332	2,41%
Trzyglów	29	582	4,98%
Waniorowo	4	67	5,97%
Wilczkowo	4	73	5,48%
Zacisze	1	53	1,89%
Zaleszczyce	2	425	0,47%
Zielin	3	115	2,61%

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów OPS Gryfice.

Na podstawie wartości wskaźnika liczby rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach do liczby mieszkańców ogółem, można wskazać miejscowości, w których problemy społeczne występują z relatywnie większym nasileniem. Należą do nich w szczególności: **Kukań, Dziadowo, Stawno, Prusinowo, Rzęsin, Lubieszewo, Kołomąc**. We wszystkich tych miejscowościach wskaźnik osiągnął wartości w przedziale od 7% do ok. 10%. Kolejną grupę o nieco mniejszym obciążeniu problemami społecznymi stanowią sołectwa, dla których wskaźnik osiągnął wartości od 4,5% do ok. 6%. Należały do nich: **Barkowo, Baszewice, Borzęcin, Jasiel, Otok, Ościęcin, Skalin, Trzygłów, Waniorowo, Wilczkowo**.

W najmniejszym stopniu z kolei, z problemami społecznymi borykały się rodziny w takich miejscowościach jak: **Dobrzyń, Niedźwiedziska, Rzęskowo, Zacisze i Zaleszczyce**.

3 Zasięgi przestrzenne obszarów zdegradowanych

Na podstawie przeprowadzonych badań jakościowych i ilościowych oraz konsultacji społecznych sformułowano wnioski, które służyły przygotowaniu Programu Rewitalizacji i wskazały potencjalne kierunki planowania działań w kierunku rozwiązywania najważniejszych problemów w tym zakresie. Do najważniejszych problemów Gryfic można zaliczyć brak sprawnego systemu komunikacyjnego miasta w jego szerokim i multimodalnym ujęciu. Mieszkańcy w trakcie badań skarżyli się wielokrotnie na brak ścieżek rowerowych, w zdecydowanej większości tłum tych spostrzeżeń, była kwestia trudności w poruszaniu się po samym mieście, jak również trudności w dotarciu z miasta do położonych w jego okolicach miejscowości wiejskich. Istotnym problemem Gryfic jest również niewystarczająca oferta instytucji oświatowych, takich jak przedszkole i żłobek. W przypadku tego ostatniego, w mieście, w ogóle nie ma instytucji tego typu.

W trakcie badania wielokrotnie wskazywano na obszary, które w opinii mieszkańców Gryfic, wymagają rewitalizacji, ze względu przynajmniej na ich fatalny stan techniczny i nienajlepszą opinię. bez wątplenia takimi miejscami, w przypadku miasta są:

- okolice dworca PKP i PKS, ze szczególnym uwzględnieniem budynku kolejki wąskotorowej;
- okolice ul. Łąkowej, Gdyńskiej, Pomorskiej i innych, gdzie sygnalizowano problemy o charakterze społecznym;
- okolice znajdujące się bezpośrednio nad Regą na jej lewym brzegu, a tu w szczególności ulice: Szewska, Klasztorna, Strzelecka, Nadrzeczna i inne, ze względu na dewastację infrastrukturalną i nienajlepszą opinię tych miejsc;
- tereny powojkowe i przemysłowe, rozciągające się od ul. Kamienna Brama, poprzez Armii Krajowej, do Cukrowniczej, Fabrycznej i Koszarowej. Ten obszar charakteryzuje się szczególnie nałożeniem się problemów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym;
- teren tzw. stawku miejskiego, jako obszar relatywnie niezamieszkały, aczkolwiek określany jako zdewastowany, niezagospodarowany, z którym od lat "nie wiadomo co zrobić".

W przypadku miejscowości wiejskich można sformułować następujące, powtarzające się wielokrotnie na każdym etapie badania opinie. Należą do nich:

- w miejscowościach wiejskich generalnie brakuje zagospodarowanych, wyposażonych w infrastrukturę centrów;
- we wsiach istnieje pilna potrzeba ich modernizacji pod kątem ładu urbanistycznego;

- jednym z najważniejszych problemów wsi są braki infrastrukturalne w zakresie podstawowych usług, takich jak oświetlenie chodniki, sygnalizowano również fatalny stan dróg i potrzebę pilnej ich modernizacji;
- mieszkańcy wsi skarżyli się również na problemy z dotarciem do Gryfic, zarówno w kontekście niewystarczającej oferty komunikacji samochodowej i autobusowej, jak również braku ścieżek rowerowych, które ułatwiłyby dotarcie do miasta z najbliższej położonych miejscowości.

Wskazany w niniejszym Programie obszar rewitalizacji nie obejmuje wszystkich zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych. Objęto tylko te obszary gdzie występuje kumulacja negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej.

3.1 Obszary zdegradowane w Gminie Gryfice

Zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Podczas selekcji terenów, które weszły w skład obszaru rewitalizacji kierowano się koncentracją negatywnych zjawisk a także potencjałami, którymi dysponują. W związku z powyższym, na terenie Gminy Gryfice wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 21 podobszarów, w tym 6 w mieście Gryfice i 15 w miejscowościach wiejskich¹³. Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi **802,161 ha**, czyli **3,06 % ~ 3,1 %** ogólnej powierzchni gminy Gryfice i jest zamieszkiwana przez **6 885** osób, czyli **29,59 %** ludności gminy. W związku z powyższym zapis art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073) jest spełniony. Poglądowa lokalizacja obszarów rewitalizowanych na mapie miasta oraz w kontekście obszaru całej Gminy Gryfice zostały przedstawione odpowiednio na rysunkach nr 1 i nr 2.

¹³ na sesji Rady Miejskiej w dniu 27 września 2017 w trakcie obrad nad programem rewitalizacji Rada wprowadziła dodatkowe obszary rewitalizacji, z czego 2 na terenie miasta Gryfice (Centrum, Park Miejski) oraz 5 na terenach wiejskich (Otok, Przybiernówko, Rotnowo, Rybokarty, Borzyszewo)

Miasto:

Powierzchnia wyznaczonych obszarów – **62,035 ha – 0,23 %**

Liczba mieszkańców – **3 134 os. – 13,53 %**

Miejscowości wiejskie:

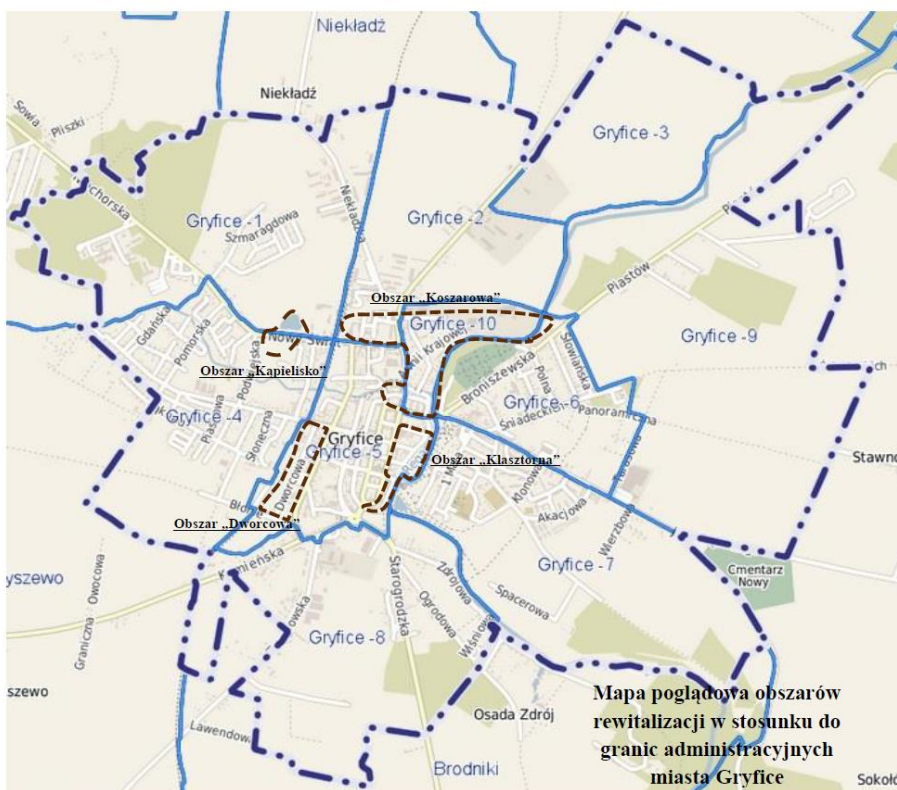
Powierzchnia wyznaczonych obszarów – **740,126 ha – 2,82 %**

Liczba mieszkańców – **3 721 os. – 16,06 %**

Razem:

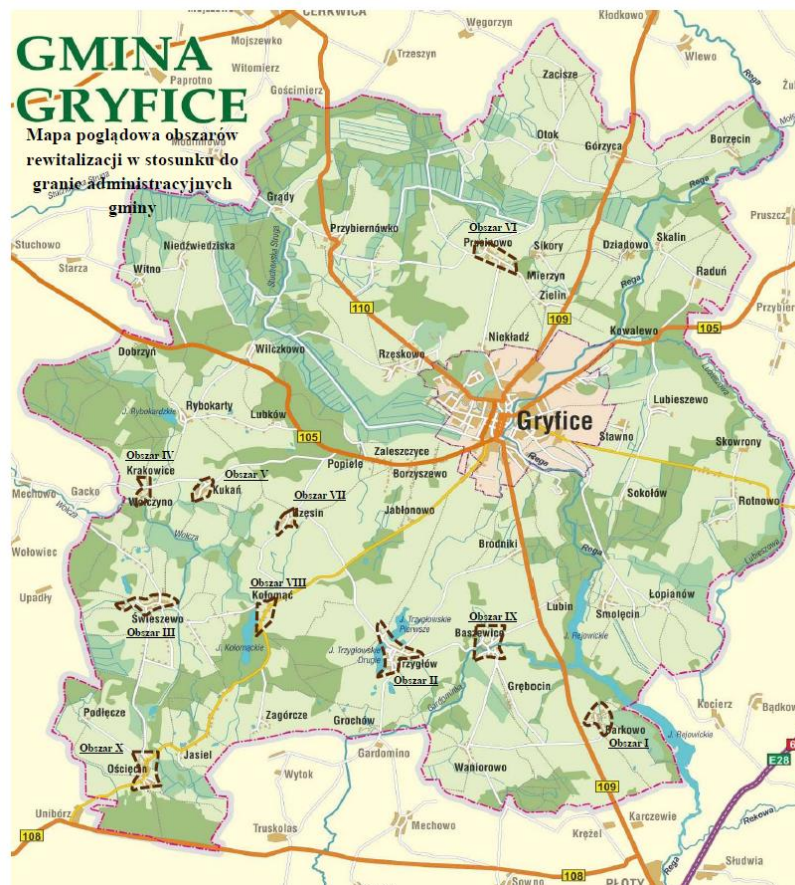
Powierzchnia wyznaczonych obszarów – **802,161 ha – 3,1 %**

Liczba mieszkańców – **6 855 os. – 29,59 %**

Rysunek 1 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji w mieście Gryfice

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji w gminie Gryfice

Źródło: opracowanie własne

3.2 Obszary rewitalizacji- miasto

W celu dokonania wyboru obszarów problemowych, przygotowano ankietę dla mieszkańców Gminy Gryfice. W kwestionariuszu ankiety mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie miejsc, które priorytetowo powinny ulec zmianie lub renowacji. Kafeteria odpowiedzi została podzielona na dwie części, po to aby odróżnić potrzeby rewitalizacyjne Gryfic i obszarów wiejskich. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca wymienione w ankiecie oraz zaproponować własne.

W mieście Gryfice największa liczba wskazań dotyczyła rewitalizacji stawu miejskiego przy ul. Nowy Świat. Tej kwestii dotyczyło 21,3% wskazań. Na drugim miejscu znalazła się odpowiedź *Przestrzeń po byłej Cukrowni i tereny wokół* (19,5% wskazań). Pozostałe odpowiedzi uzyskały o wiele niższe wyniki, co świadczy o stosunkowo dużej jednorodności mieszkańców Gryfic w tym zakresie. Na trzecim

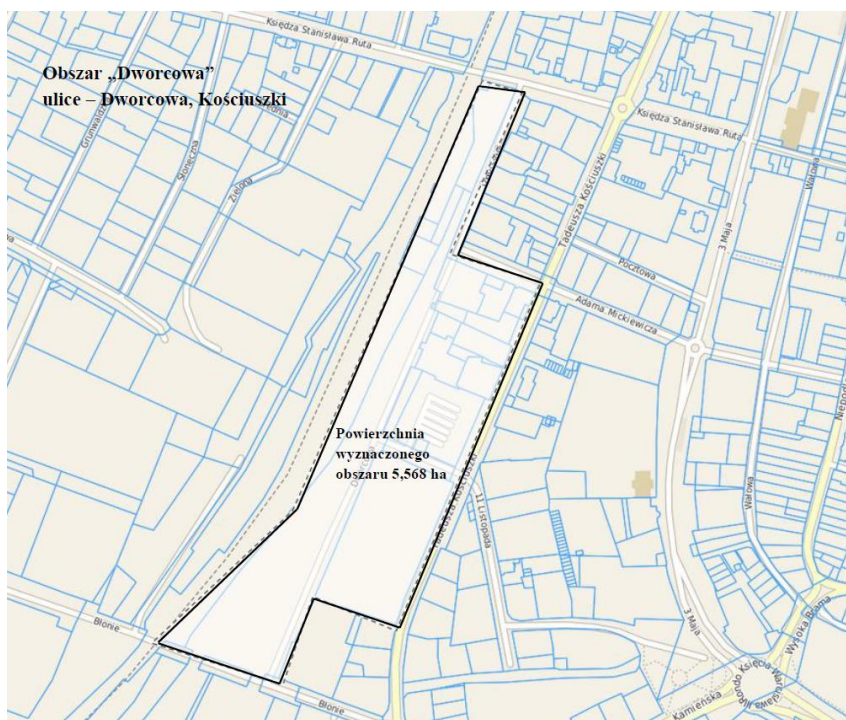
miejscu, z udziałem procentowym wskazań równym 10,7% uplasowała się odpowiedź *Okolice ul. Strzeleckiej do Klasztornej*.

W związku z powyższym z uwagi na fakt, że skala potrzeb rewitalizacyjnych na terenie miasta Gryfice jest duża, a sama rewitalizacja jest procesem wieloletnim, wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 4 podobszarów: „Obszar Dworcowa”, „Obszar Klasztorna”, „Obszar Koszarowa” i „Obszar Kąpielisko”.

Za wyborem tych obszarów przemawia również ich potencjał, na który składają się walory historyczno-architektoniczne, jak również dostępność przestrzeni możliwej do zaadaptowania do pełnienia nowych funkcji o charakterze społecznym.

3.2.1 Obszar Dworcowa

Obszar „Dworcowa” - obejmuje tereny od dworca PKP, kolei wąskotorowej po dworzec PKS aż do ulicy Błonie. Zakres granic obszaru obejmuje swym zasięgiem ulice Dworcową, Kościuszki, Błonie. Cały obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcyjnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają. Powierzchnia wyznaczonego terenu 5,568ha, liczba mieszkańców 722 os.

Rysunek 3 Mapa z granicami obszaru „Dworcowa”

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonych badań wynika, że obszar ten zdefiniowano jako “absolutne zaprzeczenie wizytówki miasta Gryfice”. Miejsce to opisano jako zaniedbane, szare, brudne oraz pozbawione zieleni, dodatkowo pozbawione takich obiektów jak chociażby dostępne dla wszystkich WC. Uczestnicy dyskusji wskazywali na mocno zdegradowany obszar drogi prowadzącej w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, w kierunku dworca autobusowego. W połączeniu z brakiem oświetlenia, oznacza to wprost brak bezpiecznej i pewnej możliwości szybkiego i sprawnego przemieszczania się pomiędzy dworcami. W tym celu, trzeba nadrobić drogi, omijając zdegradowany teren i wykorzystując oddaloną ulicę Tadeusza Kościuszki.

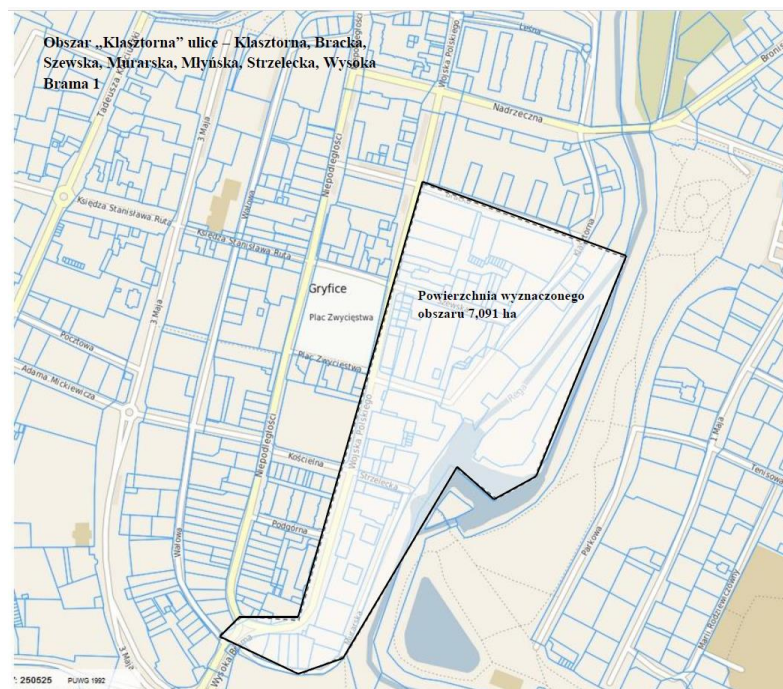
W celu poprawy sytuacji tego rejonu miasta, jak również zniwelowania problemów w obszarach technicznym, społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym, możliwe, byłoby zlokalizowanie w rejonie ulicy Dworcowej centrum przesiadkowego, który umożliwiałby mieszkańcom przesiadanie się zarówno z samochodów, jak i rowerów, na środki komunikacji publicznej. Należy również nadmienić, że pomiędzy dworcami PKP i PKS, znajduje się stacja kolejki wąskotorowej, która uzupełnia ofertę komunikacyjną w okresie letnim.

Budowa na bazie istniejącego dworca PKP i istniejącego dworca PKS, nowoczesnego, estetycznego węzła przesiadkowego, który oferowałby usługi transportu publicznego wysokiej jakości, zapewniający pasażerom możliwość szybkiej i łatwej zmiany środka transportu. Węzeł przesiadkowy mógłby również spełniać rolę centrum logistyczno-turystycznego regionu nadmorskiego. Ogólnie poprawa dostępności i komfortu podróżowania to nie tylko oszczędność czasu i pieniędzy na pokonywanie przestrzeni, to także jej mentalne kurczenie, inne postrzeganie odległości. W efekcie tego istnieje szansa na większe dopasowanie rynku pracy poprzez wzrost mobilności.

3.2.2 Obszar Klasztorna

Obszar „Klasztorna” - obejmuje teren od Wysokiej Bramy, wzdłuż ulicy Murarskiej, poprzez Strzelecką, Młyńską, Szewską, Bracką i Klasztorną. Powierzchnia wyznaczonego obszaru 7,091 ha, liczba mieszkańców 397 os. Obszar ten Na trzecim miejscu, z udziałem procentowym wskazań równym 10,7% uplasowała się odpowiedź

Cały podobszar rewitalizacji objęty jest ochroną konserwatora zabytków (teren wpisany do rejestru zabytków - Stare miasto). W jego rejonie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków np. Wysoka Brama – obecnie Muzeum Ziemi Gryfickiej, jak również odcinek murów miejskich. Teren stanowi cenny pod względem historyczno-architektonicznym obszar, co wskutek działań rewitalizacyjnych przyczyni się do ochrony dziedzictwa kulturowego, budowania atrakcyjności i prestiżu miejsca poprawy jakości przestrzeni publicznej i jej bezpieczeństwa.

Rysunek 4 Mapa z granicami obszaru „Klasztorna”

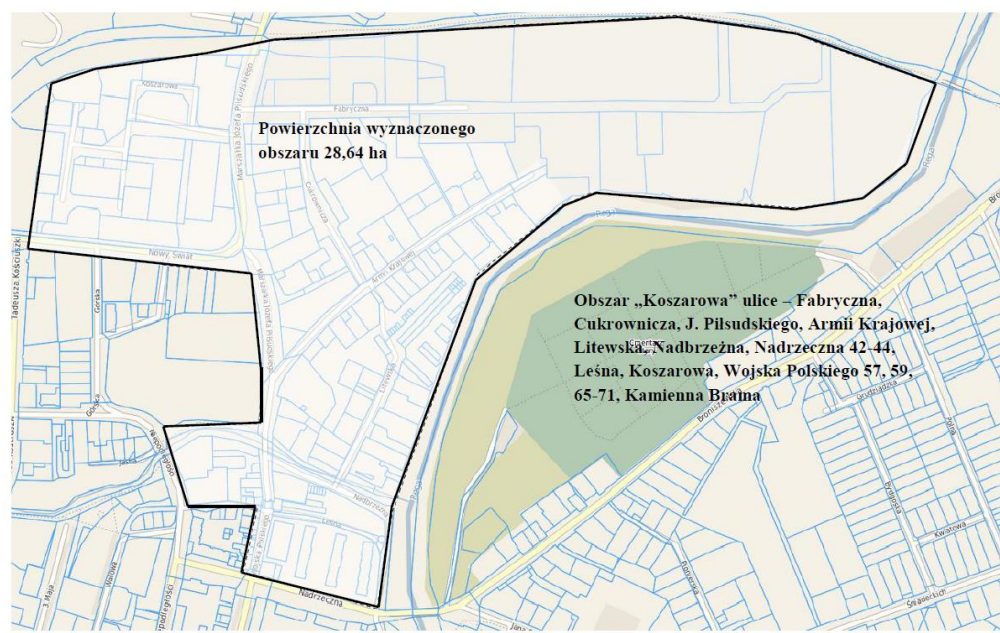
Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonych badań wynika potrzeba lepszego zagospodarowania i rewitalizacji terenów leżących na lewym brzegu rzeki Regi (tu ulice: Nadrzeczna, Strzelecka, Szewska, Murarska). Tereny leżące w centrum miasta powinny stanowić spójną całość dla mieszkańców Gryfic oraz turystów. Lewa część terenów nad Regą, leżąca po stronie centrum miasta jest obszarem o znacznej degradacji we wszystkich wskazywanych obszarach: infrastrukturalno-technicznym, środowiskowym, gospodarczym oraz społecznym. Kolejnym problemem wskazanym w tym obszarze jest konieczność poprawy układu komunikacyjnego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem budowy lub wyznaczenia miejsc parkingowych dla pojazdów samochodowych. Wzdłuż ulicy Murarskiej występuje odcinek zabytkowych murów miejskich, który również wymaga rewitalizacji.

Podobszar ten cechuje się również występowaniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, w tym zwłaszcza problemów o charakterze społecznym tj. rodzin korzystających z pomocy społecznej.

3.2.3 Obszar Koszarowa

Obszar „Koszarowa” - obszar zlokalizowany w północnej części miasta Gryfice. Obejmuje tereny ulic Wojska Polskiego, Nadrzeczna, Nadbrzeżna, Leśna, Kamienna Brama, Litewska, Armii Krajowej, J. Piłsudskiego, Fabryczna, Cukrownicza i Koszarowa. W wyznaczonym obszarze znajdują się m. in. tereny przemysłowe (teren byłej cukrowni) oraz tereny powojkowe (ul. Koszarowa). Powierzchnia wyznaczonego obszaru 28,64 ha, liczba mieszkańców 1775 os.

Rysunek 5 Mapa z granicami obszaru „Koszarowa”

Źródło: opracowanie własne

Na terenie powojkowym, znajduje się obiekt (budynek) którego właścicielem jest Gmina Gryfice i który bezwzględnie wymaga rewitalizacji. W tej chwili jest on zdewastowany, aczkolwiek proces dewastacji nie postępuje, w wyniku remontu dachu oraz zabezpieczenia budynku przed dostępem osób trzecich. Budynek stanowi czterokondygnacyjny obiekt o znacznej powierzchni, która mogłaby zostać wykorzystana. Gmina Gryfice od dłuższego czasu poszukuje pomysłu oraz środków zarówno na remont budynku i jego najbliższego otoczenia. Deklarowano kilka możliwości wykorzystania obiektu, w tym w szczególności:

- stworzenie w nim tzw. “kuchni miejskiej”, która pełniłaby funkcje pomocnicze zarówno na rzecz pomocy osobom najuboższym oraz klientom Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również wobec placówek oświatowych, dla których Gmina Gryfice jest organem prowadzącym;

- utworzenie w budynku ośrodka wsparcia dla seniorów, co wydaje się koniecznością, w dobie rosnącego zapotrzebowania na tego typu usługi. W danej chwili w Gryficach brakuje oferty spędzania czasu/ pobytu dziennego dla osób w starszym wieku;
- utworzenie w budynku żłobka, którego brak był sygnalizowany na wszystkich etapach badania, prowadzonego na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice.

Teren przy ulicy Koszarowej stanowi pewną, wyodrębnioną całość, znajdującą się w relatywnie odosobnionym i otoczonym płotem miejscu, przy którym znajduje się również duży, niezagospodarowany plac oraz już wyremontowany i użytkowany budynek komunalny. W bliskim sąsiedztwie znajduje się również budynek Powiatowego Urzędu Pracy, Wydział Ekonomii i Pedagogiki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Biblioteka Pedagogiczna i inne.

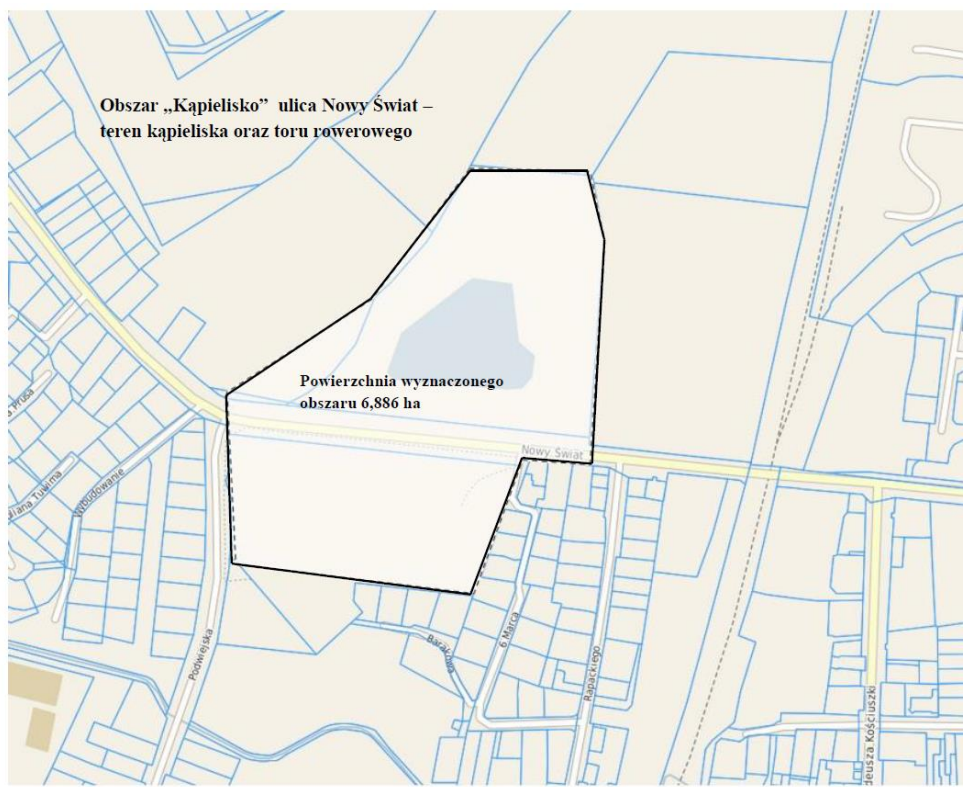
W rejonie ulicy Wojska Polskiego, Kamiennej Bramy i Armii Krajowej występują w znacznie szerszej skali niż przeciętnie na terenie całego miasta problemy społeczne. Wśród szczegółowych problemów społecznych, w pierwszej kolejności należy wskazać wysoki poziom ubóstwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wzdłuż ulicy Kamienna Brama występują budynki komunalne, które są w fatalnym stanie. Sygnalizowano, że stan budynków komunalnych w tej części miasta jest na tyle niezadowolający, że należałoby rozważyć kompleksową ich modernizację, lub nawet wyburzenie przynajmniej części z nich. W obu przypadkach powoduje to konieczność stałego bądź tymczasowego przemieszczenia osób, zamieszkujących te obiekty.

3.2.4 Obszar Kąpielisko

Obszar „Kąpielisko” - teren zlokalizowany wzdłuż ul. Nowy Świat po „byłym” kąpielisku oraz terenie rowerowego. Powierzchnia wyznaczonego obszaru 6,886 ha, teren niezamieszkały bezpośrednio wzdłuż ul. Nowy Świat. Atrakcyjność tego podobszaru wzmacnia dobra dostępność komunikacyjna oraz bliskie położenie obszarów z zabudową mieszkaniową (tereny przy ul. Rapackiego, Wybudowanie i Niechorskiej). Przestrzeń publiczna stanowiąca miejsce integracji lokalnej społeczności, organizacji wydarzeń o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i rozrywkowym.

Teren stawu miejskiego (kąpieliska) jest terenem najczęściej wskazywanym do rewitalizacji. Od wielu lat w Gryficach trwa dyskusja na temat zagospodarowania i wykorzystania tego terenu, nie tylko na potrzeby ewentualnego kąpieliska miejskiego, ale głównie jako terenu rekreacyjno-wypoczynkowego. Teren ten w chwili obecnej jest w pewnym stopniu „pustostanem”. Miejsce to idealnie nadawałoby się na stworzenie ścieżek edukacyjnych, umieszczenie tam ławeczek oraz pozostałej infrastruktury towarzyszącej, w postaci wyznaczonych miejsc na gry sportowe (np. piłka plażowa) ognisko, grill itp. W stosunku do stawu, powinna zostać zwiększona jego powierzchnia, jak również zapewniona zwiększona retencja naturalna jego powierzchni. Jest to idealny teren na stworzenia miejsca do integracji całej

społeczności miasta Gryfice oraz odwiedzających miasto turystów.

Rysunek 6 Mapa z granicami obszaru „Kapielisko”

Źródło: opracowanie własne

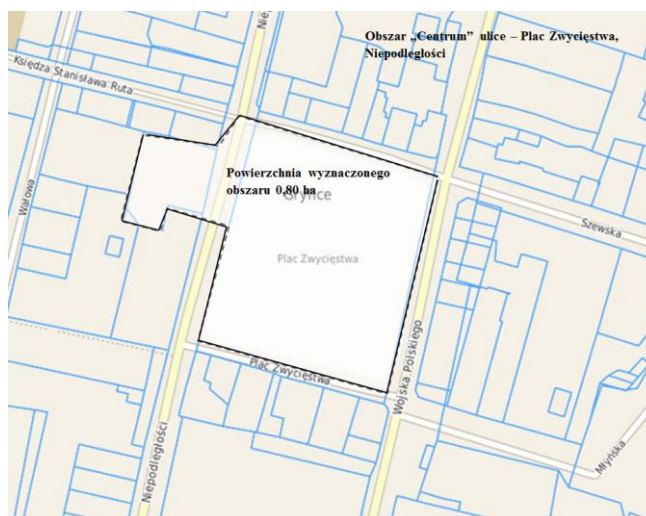
W miejscu toru rowerowego (tereny torfowe) można utworzyć park z roślinami kwaśnolubnymi z niewielką Muszlą koncertową, co stanowić będzie dodatkowy teren kulturowo-rekreacyjny dla wszystkich mieszkańców miasta jak i gminy Gryfice. Efektownie iluminowana Muszla stanowiłaby ozdobę terenu oraz nadałaby odbywającym się tam imprezom niezapomnianą oprawę oraz klimat.

Na sesji Rady Miejskiej w dniu 27 września 2017 w trakcie obrad nad programem rewitalizacji Rada wprowadziła dodatkowe obszary rewitalizacji na terenie miasta Gryfice :

1. Centrum
2. Park Miejski.

3.2.5 Obszar Centrum

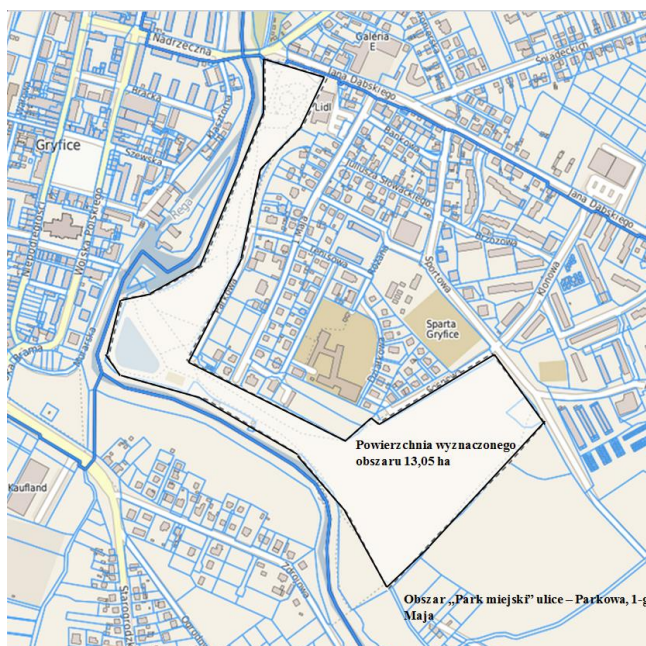
Powierzchnia wyznaczonego obszaru 20,80 ha, liczba mieszkańców w obszarze 66 os.

Rysunek 7 Mapa z granicami obszaru „Centrum”
Źródło: opracowanie własne

3.2.6 Obszar Park Miejski

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 13,05 ha, liczba mieszkańców w obszarze 85 os.

Rysunek 8 Mapa z granicami obszaru „Park Miejski”
Źródło: opracowanie własne

3.3 Obszary rewitalizacji- miejscowości wiejskie

Zasadnicze przyczyny podjęcia tematu rewitalizacji przestrzennej terenów wiejskich w służbie rewitalizacji społecznej mają charakter zarówno ilościowy jak i jakościowy.

Gmina Gryfice jest gminą o charakterze miejsko-wiejskim. Znacząca część mieszkańców Gminy to mieszkańcy terenów wiejskich. Przez ostatnie dziesięciolecia, pomimo istotnych zmian przestrzennych, zachodzących na terenach wiejskich, brak było programów skierowanych do tych rejonów Gminy. Poszczególne, pojedyncze, inwestycje publiczne stanowiły raczej jednostkowe próby rozwiązania poszczególnych problemów niż miały charakter długofalowego planu działania, mającego na celu polepszenie warunków życia na terenach wiejskich. Ilość zmian przestrzennych, w tym negatywnych, i ich wpływ na jakość życia w miejscowościach wiejskich zdecydowanie wskazują na konieczność podjęcia działań o charakterze rewitalizacyjnym. Poza zmianami mającymi charakter ilościowy, na terenach wiejskich zaszły też bardzo znaczące zmiany o charakterze jakościowym, w szczególności zmiany dotyczące struktury społecznej oraz świadomości mieszkańców. Miejscowości wiejskie w coraz większym stopniu tracą swój typowo rolniczy charakter i stają się po prostu alternatywą dla mieszkania w mieście. Rozwój komunikacji, zmiana struktury zatrudnienia i systematyczna poprawa indywidualnych warunków bytowych spowodowały wzrost świadomości mieszkańców wsi w zakresie korzystania z dóbr wspólnych takich jak przestrzeń publiczna, obiekty o charakterze wspólnotowym (integracyjnym), obiekty o charakterze rekreacyjnym.

W miejscowościach wiejskich Gminy Gryfice, poza nielicznymi, sprawnie funkcjonującymi świetlicami wiejskimi brak jest infrastruktury odpowiadającej na wyżej opisane potrzeby mieszkańców. Ich brak oraz postępująca degradacja przestrzeni publicznej są z kolei przyczynami wzrostu negatywnych zjawisk społecznych, spadku poczucia bezpieczeństwa i finalnie postępującej atomizacji społeczeństwa. Należy przyjąć, iż w celu odwrócenia tych negatywnych trendów niezbędna jest zmiana jakościowa, polegająca na znaczącym wzbogaceniu oferty publicznej w zakresie możliwości integracji społecznej poprzez różne formy aktywności (kulturalne, rekreacyjno-sportowe, towarzyskie).

Analiza terenów wiejskich Gminy Gryfice, pod kątem występujących tam problemów przestrzennych, mających wpływ na relacje społeczne, wskazuje szereg powtarzających się kwestii.

Zasadniczo problemy te można podzielić na podstawowe grupy:

1. **Problemy z dziedziny komunikacji**, w tym: - zły stan techniczny dróg; - podstawowe braki w infrastrukturze komunikacyjnej dla pieszych i związane z tym miejsca niebezpieczne – brak chodników, brak zorganizowanych i bezpiecznych przejść dla pieszych; + niedostateczna dostępność do komunikacji publicznej – zdegradowane technicznie przystanki, brak bezpiecznego dojścia do przystanków; - w części miejscowości rozległych przestrzennie – brak

wygodnych i bezpiecznych powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi częściami miejscowości oraz istotnymi punktami takimi jak świetlica, sklep, kościół; - brak ciągów rowerowych;

2. **Brak miejsca centralnego** - wyraźnie zaznaczony w wywiadzie środowiskowym problem braku centralnego miejsca, w rodzaju placu lub skweru lub zorganizowanej przestrzeni publicznej innej niż przestrzeń drogi, mogącego pełnić funkcję miejsca spotkań, okazjonalnych imprez plenerowych lub prostu spędzania czasu wolnego; - w wywiadzie podnoszono również problem niewystarczającego wyposażenia zewnętrznego świetlic wiejskich, mogącego rozszerzyć ofertę działalności plenerowej przy tychże świetlicach;
3. **Brak infrastruktury dla dzieci i młodzieży** - brak lub istnienie zdegradowanych technicznie i niebezpiecznych placów zabaw dla najmłodszych; - brak jakiegokolwiek oferty dla dzieci i młodzieży szkolnej – szczególnie z dziedziny sportu i rekreacji;
4. **Brak infrastruktury dla seniorów** - całkowity brak oferty dla seniorów – począwszy od miejsca spacerów i rekreacyjnego spędzania czasu, poprzez brak oferty ze strony świetlic wiejskich a skończywszy na braku urządzeń do ćwiczeń i rekreacji ruchowej typu siłownie pod chmurką;
5. **Niewykorzystanie naturalnych walorów** - w części miejscowości, w których występują tzw. lokalne atrakcje środowiska naturalnego np. jezioro (msc. Trzyglów, Kołomąc), zabudowa lub miejsce posiadające walor historyczny (zabytkowy msc. Barkowo) podnoszono brak wygodnego i bezpiecznego skomunikowania tych miejsc z resztą miejscowości co w praktyce oznacza znaczne ograniczenie korzystania z tych miejsc – zarówno dla mieszkańców miejscowości jak i przyjezdnych;
6. **Ogólna poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej** - brak oświetlenia ciągów komunikacyjnych oraz wskazane problemy komunikacyjne stanowią zasadniczą przeszkodę i mają charakter wyraźnie zniechęcający do korzystania z istniejących w części miejscowości miejsc, mających potencjał integracyjny;
7. **Estetyzacja przestrzeni publicznej** - istniejące elementy małej architektury oraz częściowo infrastruktury technicznej (np. latarnie) są w większości zdegradowane technicznie i estetycznie; - w części miejscowości, występuje możliwość wykonania działań z zakresu zieleni miejskiej (np. nowych nasadzeń zieleni średniej bądź klombów kwiatnych) poprawiających estetykę istniejących skwerów, skrzyżowań itp.

Analiza problemów przestrzennych, wpływających na stosunki społeczne w poszczególnych miejscowościach Gminy Gryfice wskazuje, iż zasadniczo można podzielić te miejscowości na takie, w których działania rewitalizacyjne mają bardziej charakter „infrastrukturalny (liniowy)” i takie, w których

działania mają bardziej charakter „programowy (punktowy).

Charakter „infrastrukturalny (liniowy)” oznacza, iż działania rewitalizacyjne w tych miejscowościach powinny przede wszystkim poprawiać dostępność do istniejących już elementów, mających charakter integracyjny. W tych miejscowościach najczęściej istnieje wyraźnie wykształcone centrum, określone przeważnie przez istniejący układ komunikacyjny, do którego mieszkańcy są przyzwyczajeni. W skład tego „centrum” często wchodzi świetlica wiejska, sklep, kościół, namiastka placu. Zasadniczym problemem jest tu poprawa bezpieczeństwa, oświetlenie, kwestie komunikacyjne oraz modernizacja istniejących i często nieźle działających obiektów – jak świetlica, plac zabaw, teren sportowy.

Charakter „programowy (punktowy)” oznacza, iż działania rewitalizacyjne powinny się skupić na zorganizowaniu przestrzennym miejsc (punktów), mogących pełnić funkcję integracyjną i zdecydowanie wzbogacających program przestrzeni publicznej dla mieszkańców. W tych miejscowościach przeważnie brak jest jakiegokolwiek oferty dla poszczególnych grup mieszkańców i każdy dodatkowy element – jak plac zabaw, siłownia pod chmurką itp. – stanowić będzie znaczącą zmianę jakościową.

Przedstawiona powyżej diagnoza pozwoliła na wydzielenie obszarów kryzysowych, w których niezbędne jest podjęcie działań w procesie rewitalizacji. W związku z powyższym wyznaczono 10 podobszarów w miejscowościach wiejskich na terenie gminy Gryfice: **Barkowo, Baszewice, Kołomąc, Kukań, Ościęcin, Prusinowo, Rzęsin, Świeszewo, Trzyglów, Wołczyno**. Są to podobszary wymagające podjęcia szczególnych działań w każdej ze sfer ze względu na bardziej niekorzystną niż w innych miejscowościach gminy sytuację. Niezbędna jest aktywizacja społeczności zamieszkującej te obszary. Środkiem do aktywizacji mieszkańców powinny się stać działania społeczne, ale niezbędne są również nowe rozwiązania infrastrukturalne. W wielu przypadkach tylko w taki sposób możliwe będzie stworzenie godziwych warunków do dalszego działania.

Wyznaczone w ten sposób podobszary pozwalają na przywrócenie zdegradowanym obszarom walorów użyteczności publicznej, gospodarczej, społecznej, kulturowej, co w znaczny sposób przyczyni się do wzrostu szans na wszechstronny rozwój lokalny. Mogłyby stać się miejscem, gdzie dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe w różny wieku miałyby szanse na zdobywanie wiedzy w sposób czynny, na rozwijanie potencjału umiejętności i zainteresowań oraz wymianę doświadczeń.

Miejscowości **Trzyglów, Prusinowo, Baszewice i Ościęcin** to jedne z najbardziej zaludnionych miejscowości w gminie Gryfice. Zabudowę tworzą głównie bloki i domki po dawnych PGR. Analizy poczynione w ramach niniejszego programu pokazały, że przyczyną zidentyfikowanych problemów tych podobszarów jest specyfika terenów wiejskich, po PGR. Głównie mieszkańcami tych podobszarów są byli pracownicy PGR, mający niższe wykształcenie i ograniczoną możliwość podnoszenia statusu ekonomicznego. Obszary te charakteryzują niekorzystne zjawiska społeczne, a poziom udzielanej

pomocy społecznej jest wielokrotnie wyższy niż na terenie całej gminy a sytuacja jest znacznie gorsza niż w innych miejscowościach gminy Gryfice. Problemy tych podobszarów wiążą się w znacznej części z ograniczonych możliwości inwestycyjnych, wynikających z niskiego poziomu zagospodarowania infrastrukturalnego.

Jednocześnie należy podkreślić, że miejscowość Trzygłów jest rozległa terytorialnie, występują tu liczne atrakcje turystyczne i walory naturalne (jezioro, pałac, atrakcje historyczne).

W miejscowościach **Świeszewo, Kołomąc i Barkowo** brakuje ładu przestrzennego, co obniża ich estetykę i funkcjonalność. Wpływa to też negatywnie na jakość życia mieszkańców ze względu na brak przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych. Miejscowość Kołomąc położona jest nad malowniczym Jeziolem Kołomąckim natomiast Barkowo położone jest nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (rz. Rega). Rewitalizacja tych obszarów mogłaby stać się nie tylko miejscem zapewnienia nowych form spędzania wolnego czasu, ale również przyczynić się do rozpropagowania nowych form aktywności oraz kształtowania stosunków międzyludzkich – integracji społecznej, więzi rodzinnych, układów towarzyskich w grupach rekreacyjnych.

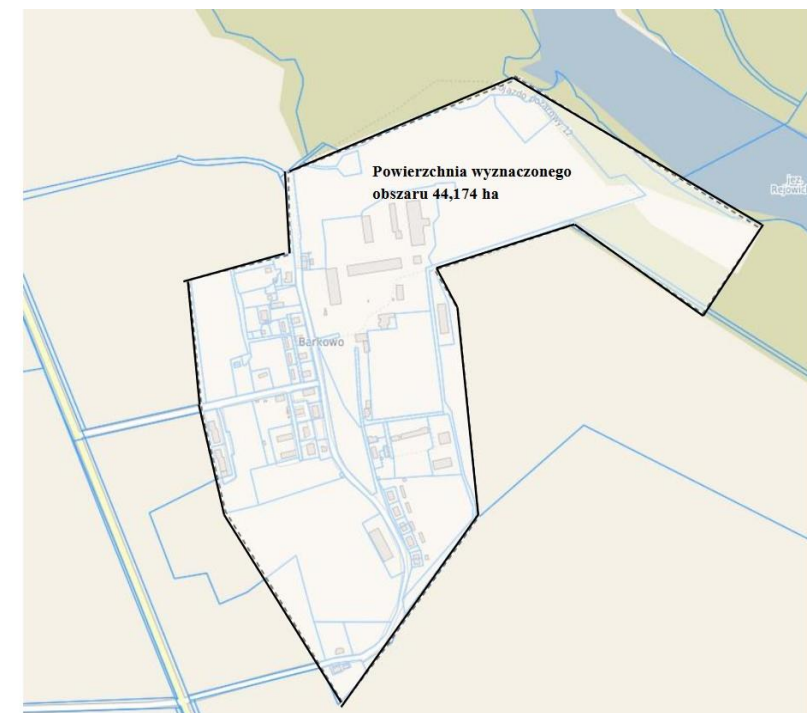
Przeprowadzona analiza pokazała, że miejscowości **Rzęsin, Kukań i Wołczyno** są narażone na dość duże wykluczenie społeczne, z ograniczonymi możliwościami korzystania z życia kulturalnego, aktywnego wypoczynku, rozwijania zainteresowań. Integracja społeczna wymaga tworzenie warunków, w których mieszkańcy będą mogli wspólnie działać i spędzać wolny czas. W tych podobszarach brak jest odpowiednich obiektów/miejsc umożliwiających organizowanie imprez kulturalnych, w tym imprez plenerowych. Zarówno na tych jak i pozostałych podobszarach uboga jest oferta usług na poziomie społeczności lokalnej, umożliwiających aktywizację, integrację społeczną i czynny wypoczynek, promujący zdrowy tryb życia.

Poniżej, w kolejnych podpunktach, zostaną przedstawione mapki obszarów rewitalizacji na obszarach wiejskich w Gminie Gryfice, wraz z ich charakterystyką odnoszącą się do powierzchni oraz liczby mieszkańców.

3.3.1 Barkowo

Barkowo – wieś położona 9 km na południe od Gryfic, nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (Jez. Rejowickie).

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 44,174 ha, liczba mieszkańców 316 os .

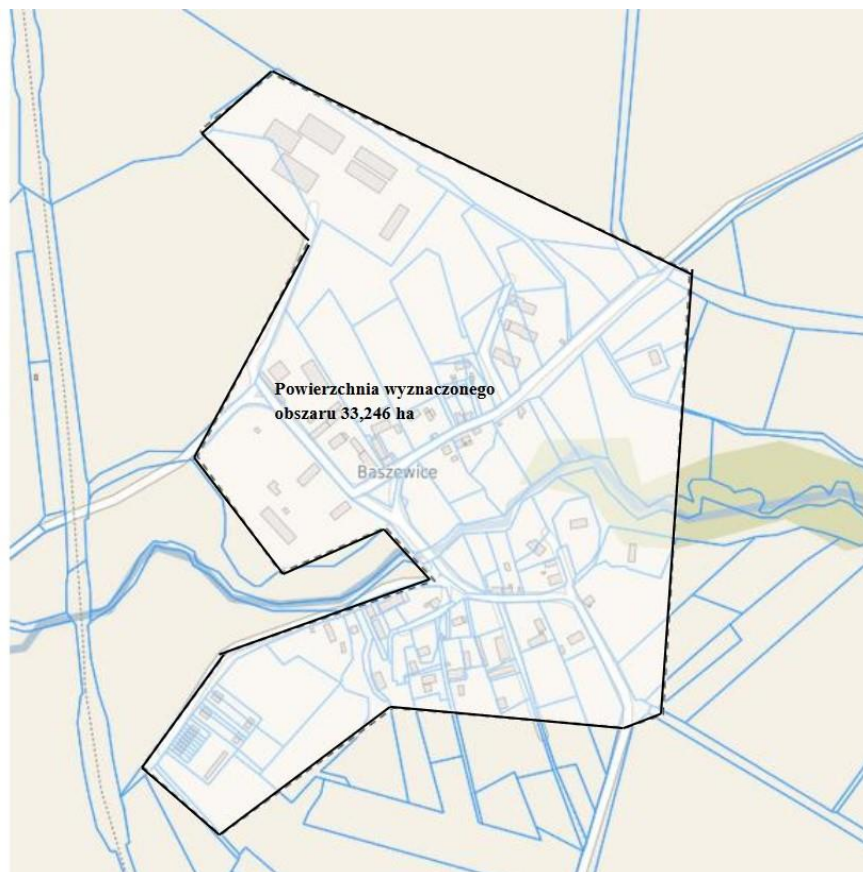
Rysunek 9 Mapa z granicami obszaru Barkowo

Źródło: opracowanie własne

3.3.2 Baszewice

Baszewice – wieś położona 7 km na południe od Gryfic nad rzeczką Gardominką, która dzieli miejscowości na dwie części

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 33,264 ha, liczba mieszkańców 251 os.

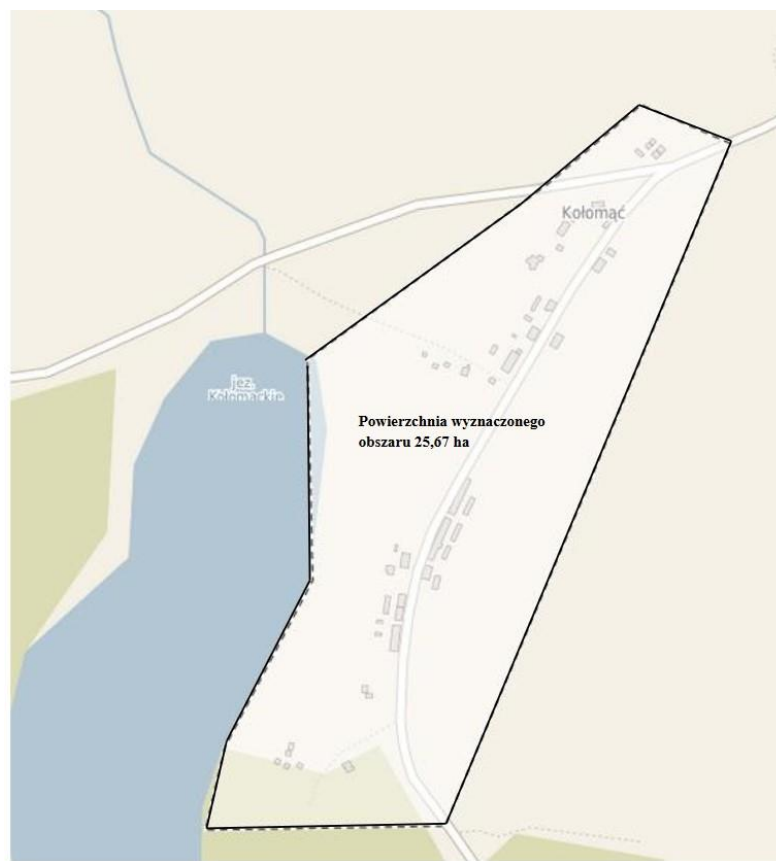

Rysunek 10 Mapa z granicami obszaru Baszewice

Źródło: opracowanie własne

3.3.3 Kołomąc

Kołomąc - powierzchnia wyznaczonego obszaru 25,67 ha, liczba mieszkańców 186 os.

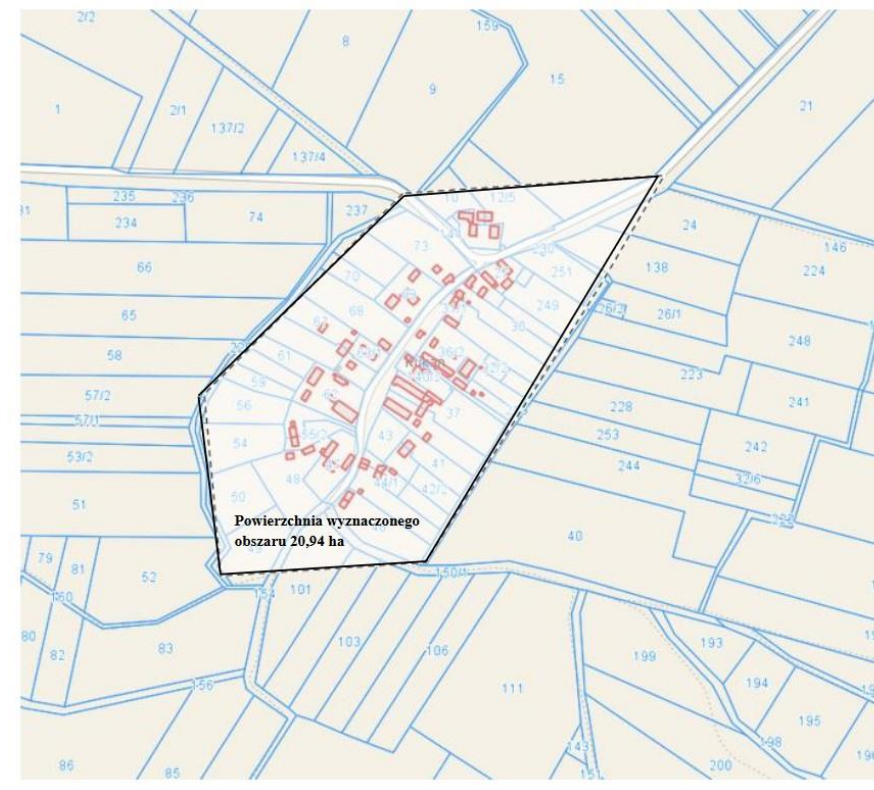

Rysunek 11 Mapa z granicami obszaru Kołomąc

Źródło: opracowanie własne

3.3.4 Kukań

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 20,94 ha, liczba mieszkańców 122 os.

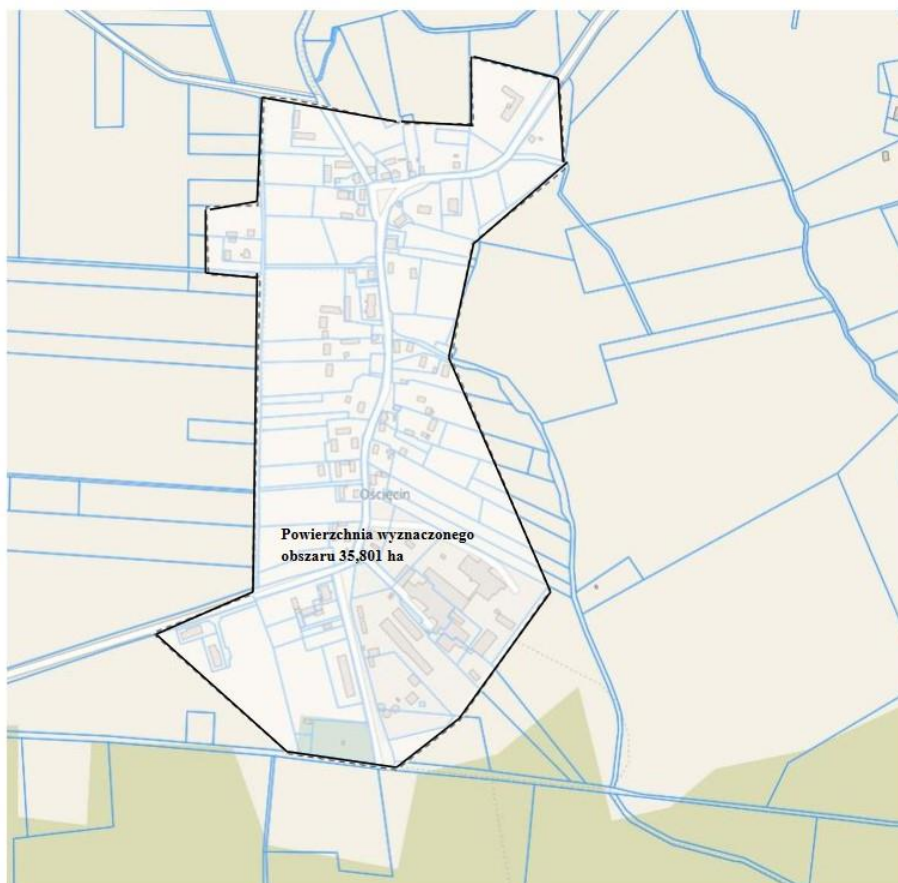

Rysunek 12 Mapa z granicami obszaru Kukań

Źródło: opracowanie własne

3.3.5 Ościęcin

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 35,801 ha, liczba mieszkańców 252 os.

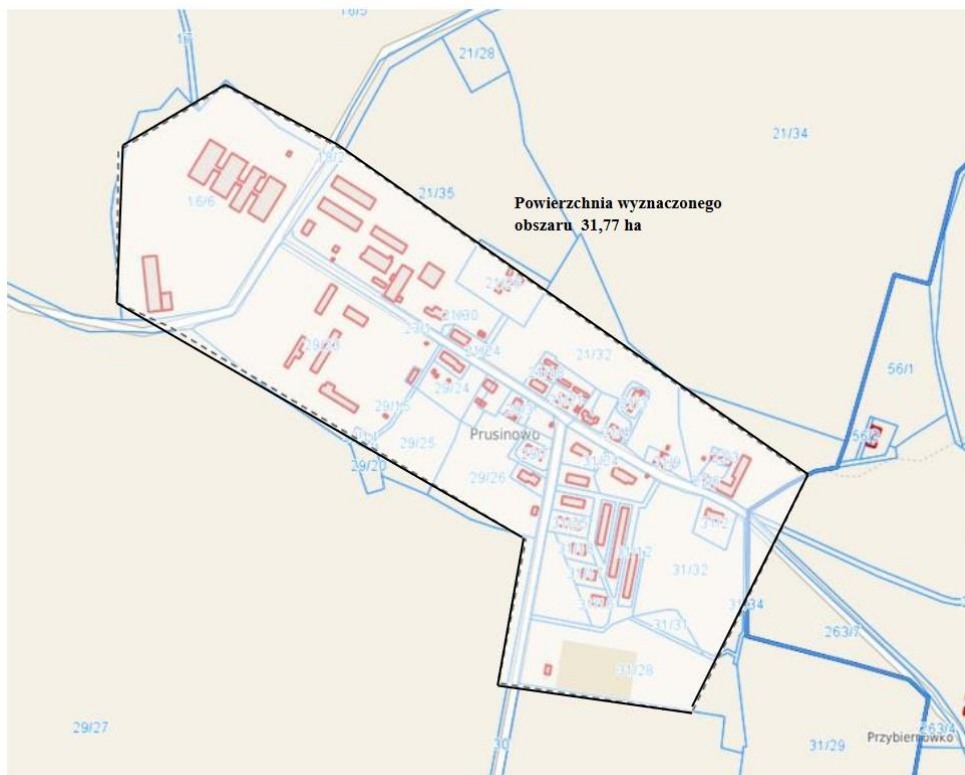

Rysunek 13 Mapa z granicami obszaru Ościęcin

Źródło: opracowanie własne

3.3.6 Prusinowo

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 31,771 ha, liczba mieszkańców 464 os.

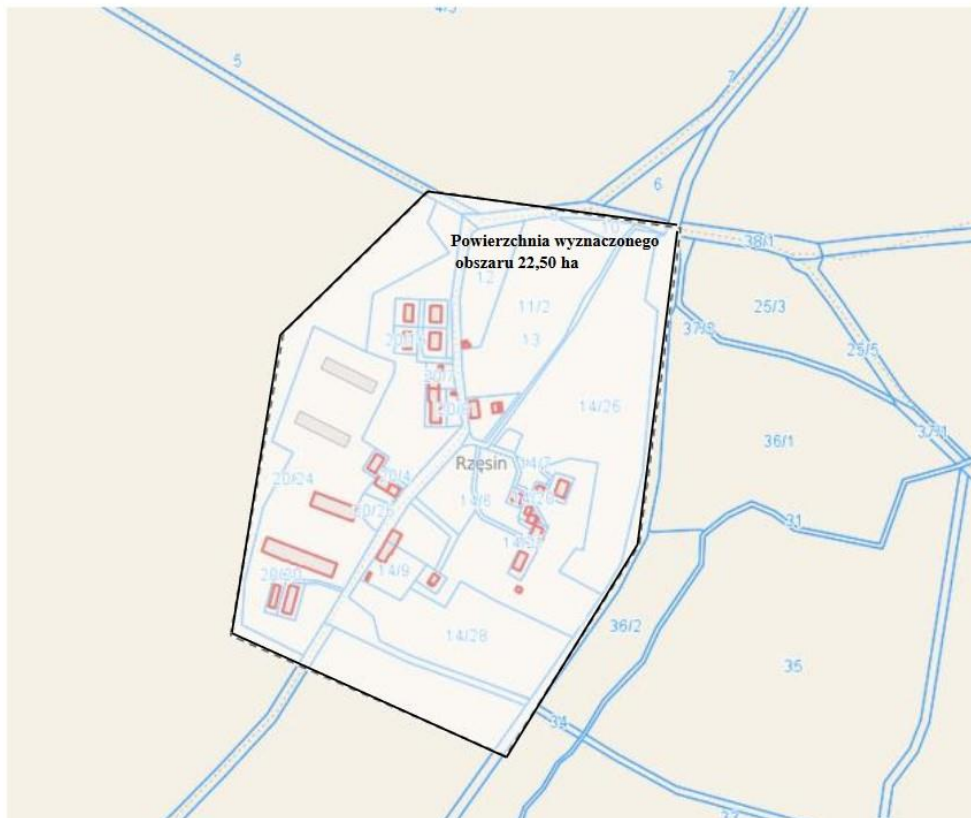

Rysunek 14 Mapa z granicami obszaru Prusinowo

Źródło: opracowanie własne

3.3.7 Rzęsin

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 22,50 ha, liczba mieszkańców 188 os.

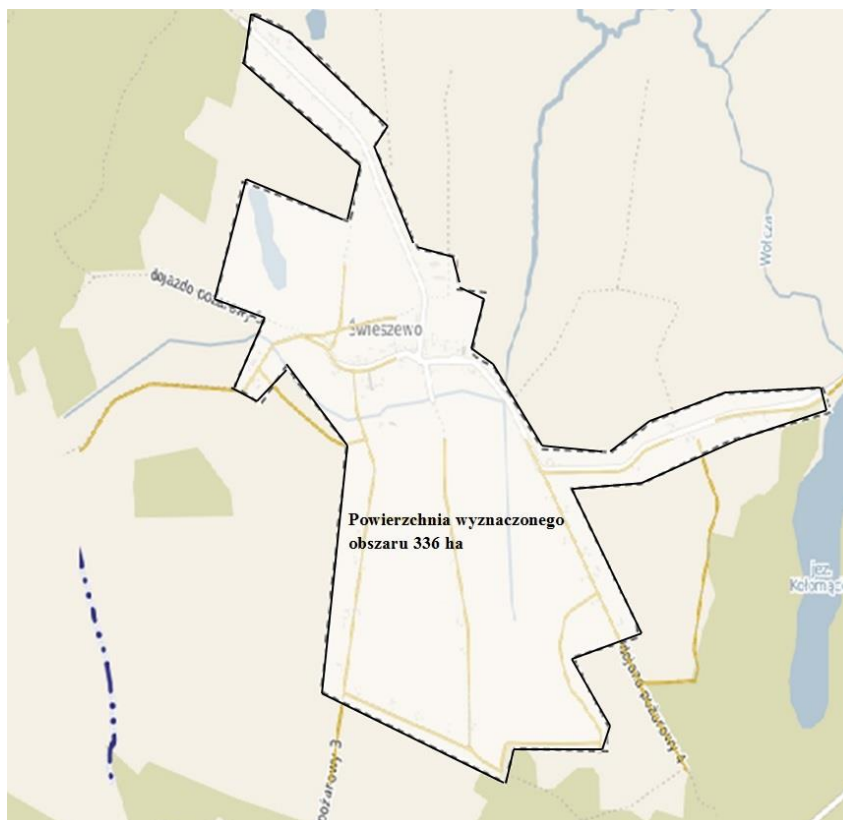

Rysunek 15 Mapa z granicami obszaru Rzęsin

Źródło: opracowanie własne

3.3.8 Świeszewo

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 336 ha, liczba mieszkańców 332 os.

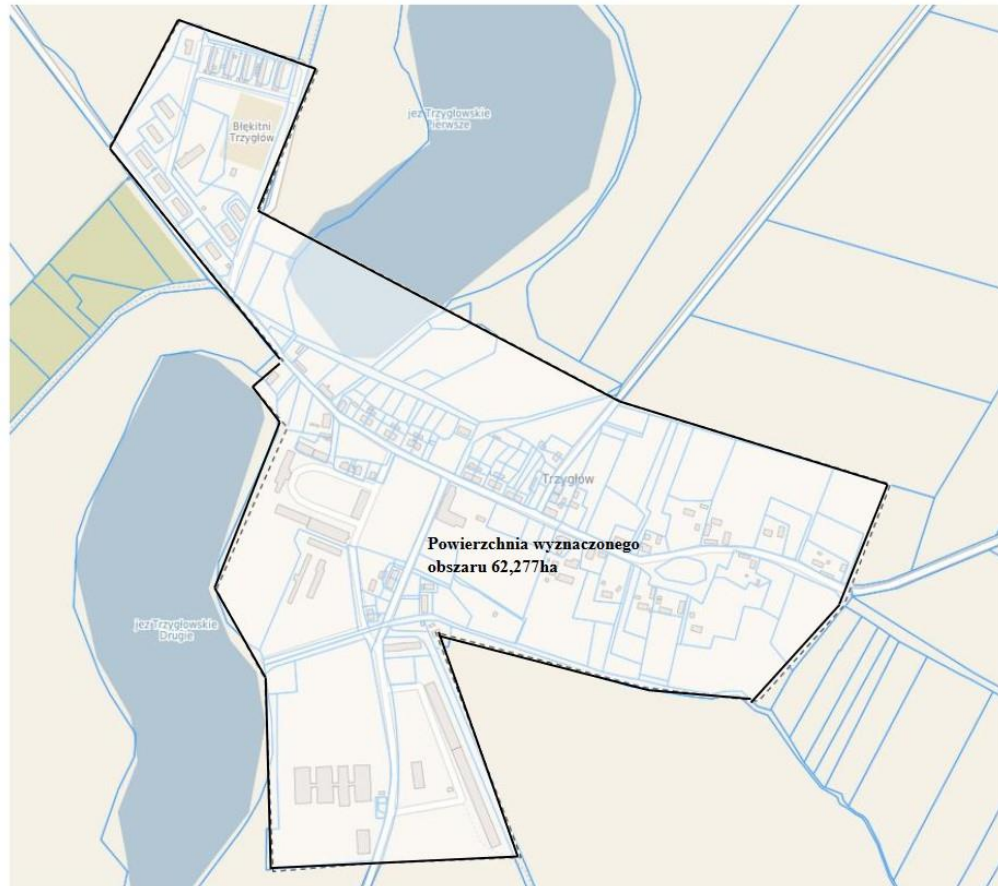

Rysunek 16 Mapa z granicami obszaru Świeszewo

Źródło: opracowanie własne

3.3.9 Trzygłów

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 62,277 ha, liczba mieszkańców 575 os.

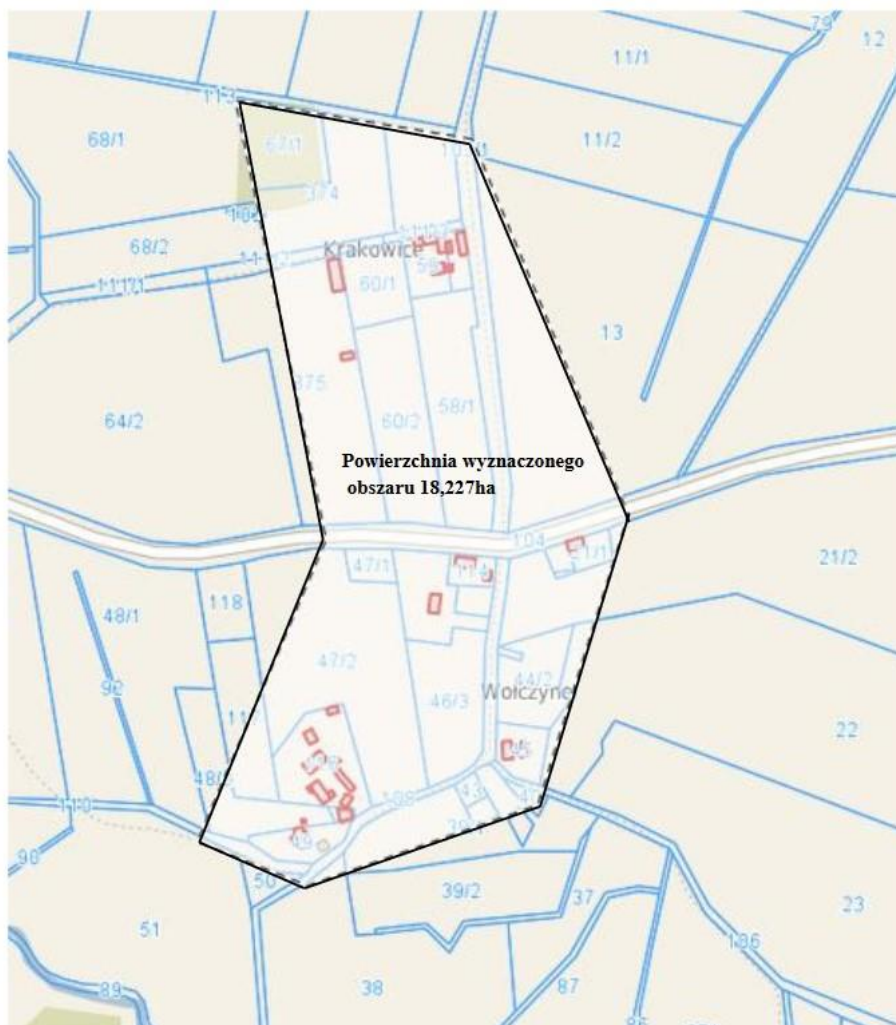

Rysunek 17 Mapa z granicami obszaru Trzygłów

Źródło: opracowanie własne

3.3.10 Wołczyno

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 18,227 ha, liczba mieszkańców 51 os.

Rysunek 18 Mapa z granicami obszaru Wołczyno

Źródło: opracowanie własne

Na sesji Rady Miejskiej w dniu 27 września 2017 w trakcie obrad nad programem rewitalizacji Rada wprowadziła dodatkowe obszary rewitalizacji na terenach wiejskich, należących do Gminy Gryfice :

1. Otok
2. Przybiernówko
3. Rotnowo
4. Rybokarty
5. Borzyszewo

3.3.11 Otok

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 22,371 ha, liczba mieszkańców w obszarze 283 os.

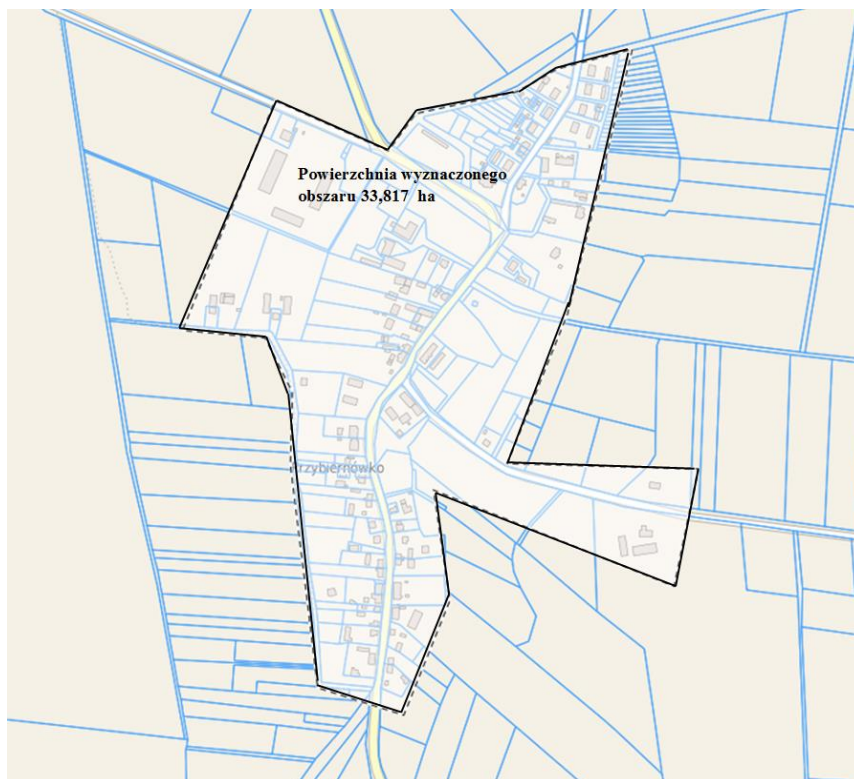

Rysunek 19 Mapa z granicami obszaru Otok

Źródło: opracowanie własne

3.3.12 Przybiernówko

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 33,817 ha, liczba mieszkańców w obszarze 384 os.

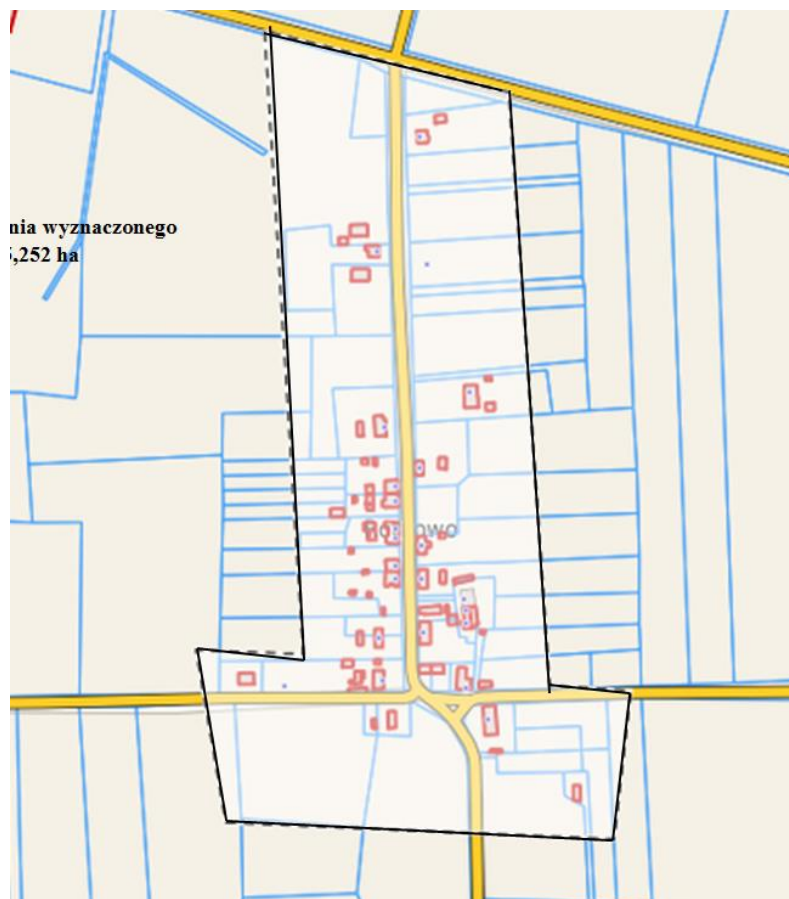

Rysunek 20 Mapa z granicami obszaru Przybiernówko

Źródło: opracowanie własne

3.3.13 Rotnowo

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 15,252 ha, liczba mieszkańców w obszarze 89 os.

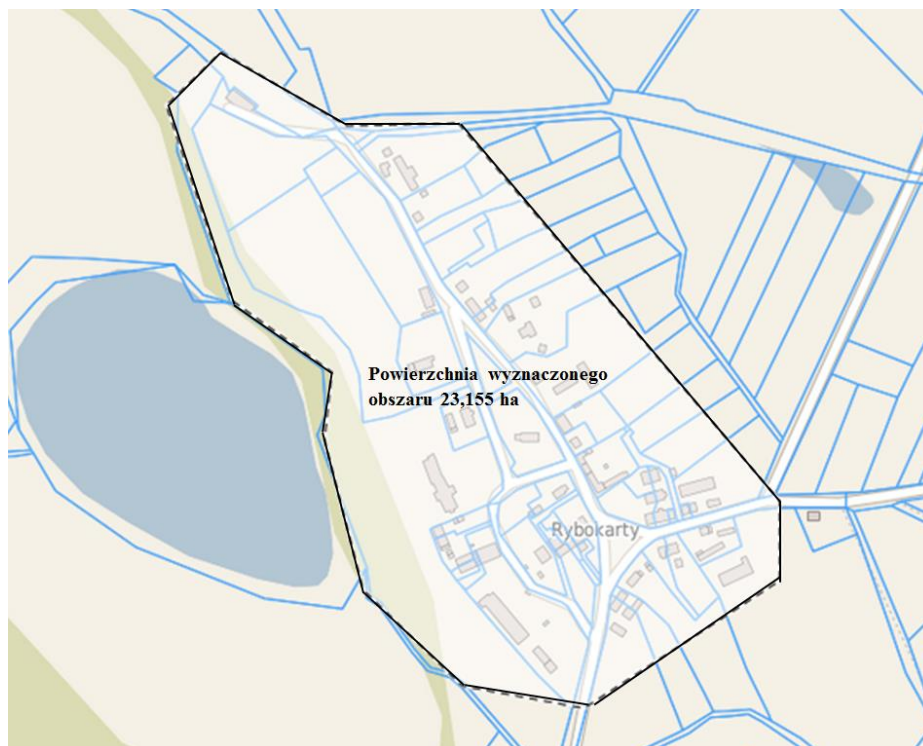

Rysunek 21 Mapa z granicami obszaru Rotnowo

Źródło: opracowanie własne

3.3.14 Rybokarty

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 23,155 ha, liczba mieszkańców w obszarze 105 os.

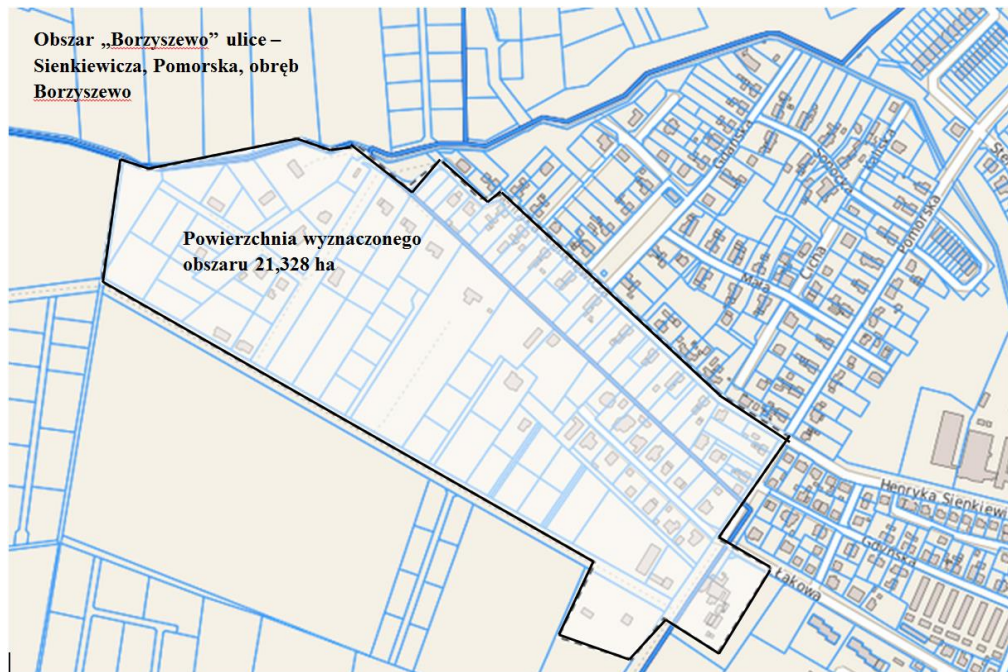

Rysunek 22 Mapa z granicami obszaru Rybokarty

Źródło: opracowanie własne

3.3.15 Borzyszewo (ul. Sienkiewicza i Pomorska)

Powierzchnia wyznaczonego obszaru 21,328 ha, liczba mieszkańców w obszarze 212 os.

Rysunek 23 Mapa z granicami obszaru Borzyszewo

Źródło: opracowanie własne

4 Potrzeby rewitalizacyjne oraz wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przedstawia obraz Gminy Gryfice który będzie osiągnięty po zrealizowaniu działań ujętych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Jest to zapis obrazu obszarów rewitalizacji w roku 2023 na koniec obowiązywania LPR. Wizja przedstawiona uwzględnia obecne uwarunkowania lokalne oraz warunki występujące w kraju oraz Europie, przy czym istnieje wiele czynników które mogą wpłynąć na efekt końcowy. Wizja jest obrazem prognozowanym i wskazuje generalne kierunki rozwoju.

W Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice w mieście Gryfice określono cztery podobszary rewitalizacji każdy z nich wyróżnia się innymi cechami choć jednoznacznie z badań wynika, że są to obszary zdegradowane wymagające rewitalizacji. Na obszarach wiejskich wyznaczono dziesięć podobszarów obejmujących wsie Barkowo, Baszewice, Kołomąc, Kukań, Ościęcin, Prusinowo, Rzęsin, Świeszewo, Trzygłów, Wołczyno. Wsie wykazują bardzo podobne problemy. Dla wszystkich tych podobszarów sformułowano uniwersalny obraz przyszłości tych miejsc zawarty w wizji stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji. Wizję Gminy Gryfice w roku 2023 można przedstawić w następującej formie:

W Gminie Gryfice występują silne więzi społeczne, Gmina charakteryzuje się wysokim stopniem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, dzięki czemu Gmina jest atrakcyjnym miejscem do życia i pracy.

4.1 Potrzeby i cele rewitalizacji

Celem nadrzędnym rewitalizacji jest ożywienie społeczne obszarów rewitalizowanych Gminy Gryfice poprzez kompleksowe rozwiązanie problemów w obszarze społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym, gospodarczym oraz środowiskowym.

Tabela 12 Struktura celów strategicznych i operacyjnych Programu Rewitalizacji

Obszar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Poprawa życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych	1.1. Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
Przestrzenno-funkcjonalny	2. Kształtowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla mieszkańców z poszanowaniem walorów historycznych oraz kulturowych	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej
Techniczny	3. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury technicznej	3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną
Gospodarczy	4. Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.	4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
Środowiskowy	5. Zachowanie i odnowa środowiska przyrodniczego.	5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

Źródło: opracowanie własne

W trakcie badań oraz w procesie konsultacji wyraźnie był widoczny niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Uwidocznił się również problem braku integracji społecznej. Skutkiem niskiej aktywności, braku poczucia więzi społecznych jest niska ilość inicjatyw społecznych. Wspieranie aktywności społecznej, wzmacnianie integracji społeczności obszaru rewitalizowanego, przede wszystkim w wymiarze rodzinnym i sąsiedzkim przyczyni się do wzmocnienia oddziaływania realizowanych inicjatyw i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tych twardych, infrastrukturalnych oraz tych o charakterze społecznym.

Odpowiedzią na brak więzi społecznych w przedsięwzięciach infrastrukturalnych mogą być „Urbanistyczne centra umacniania więzi społecznych”.

4.2 Kierunki działań rewitalizacyjnych

Przyjęte kierunki działań wynikają z celu głównego oraz celów strategicznych. Działania te powinny przynieść spodziewany efekt w realizacji wizji zdefiniowanej w poprzednim punkcie.

1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Działania:

- 1.1.1 Zapewnienie miejsc pobytu i zamieszkania osobom starszym i ich rodzinom w trudnej sytuacji mieszkaniowej.
- 1.1.2 Zapewnienie miejsc osobom starszym w tak zwanych Dziennych Domach Seniora
- 1.1.3 Zapewnienie dostępu do opieki specjalistycznej
- 1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „ Uniwersytetów Trzeciego Wieku”

1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”

Działania:

- 1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.
- 1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.
- 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.

1.3. podwyższanie standardów życia

Działania:

- 1.3.1. Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.
- 1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej
- 1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.

1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Działania:

- 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.
- 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
- 1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.
- 1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.
- 1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.

2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.

Działania:

- 2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.
- 2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.
- 2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.
- 2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.

2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej

Działania:

- 2.2.1. Wyodrębnianie na wsiach wyraźnych centrów miejscowości .
- 2.2.2. Zagospodarowanie centrów wsi w oparciu o dokumenty planistyczne.

3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej

Działania:

- 3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.
- 3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.

3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną

Działania:

- 3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.
- 3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”
- 3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)
- 3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)

4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Działania:

- 4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.
- 4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- 4.1.3. Dysponowanie atrakcyjną ofertą umożliwiającą podwyższenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych .

5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.

Działania:

- 5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.
- 5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.

5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.

Działania:

- 5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.
- 5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.
- 5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej

Działania:

5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.

5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.

5 Projekty rewitalizacyjne

Realizacja celów możliwa będzie przede wszystkim poprzez wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze społecznym, a także przestrzenno-funkcjonalnym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji zakłada realizację przedsięwzięć, które przyczynią się w dużej mierze do zniwelowania negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji oraz dodatkowo przyczynią się do uporządkowania ładu przestrzennego i ożywienia gospodarczego. Realizacja przedsięwzięć zwiększy poziom integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, zwiększy ich aktywność społeczną i zawodową, a także zwiększy poziom odpowiedzialności za dbałość o przestrzeń publiczną oraz za podejmowane przedsięwzięcia.

5.1 Główne projekty rewitalizacyjne

Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami w formie kart informacyjnych. Zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu, przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Tabela 13 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów

1. Tytuł	Akademia Historii Regionów
2. Lokalizacja	
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Parafialna Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Świeszewie
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego

	<p>Na terenie działania Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej przewiduje się utworzenie Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji. Jest to odpowiedź na duże zapotrzebowanie środowiska lokalnego w sposób szczególnie angażującego się w życie parafialne oraz rozwój kultury i tradycji chrześcijańskich w swoim otoczeniu. Z braku dostępu mieszkańców do historycznych źródeł poznawczych takich jak edukacyjne ścieżki historyczne czy muzea istnieje potrzeba umożliwienia mieszkańcom dotarcia do tego typu obiektów.</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Efektem przedsięwzięcia będzie zorganizowanie wyjazdów studyjnych w celu poznania miejsc ważnych historycznie oraz powiązanych z kultywowaniem tradycji chrześcijańskich.</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie umacnianie więzi społecznych, skupianie lokalnych środowisk wokół pielęgnowania tradycji i wartości chrześcijańskich oraz pogłębianie wiedzy historycznej związanej z krzewieniem kultury i sztuki ludowej.</p>

6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	50 000-zł
7.2 Wkład własny	5 000,- zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	45 000,- zł środki EFS 5 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji uczestników programu
10. Rezultaty	40 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Wyjazdy studyjne historycznymi szlakami kultu religijnego. 2. Prelekcje nt. historii chrześcijaństwa i kultury regionu.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych

1. Tytuł	Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych
2. Lokalizacja	
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Sołectwa Gminy Gryfice objęte utworzeniem Urbanistycznych Centrów Więzi Społecznych
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Na terenie miejscowości wiejskich Gminy Gryfice działają lokalni producenci żywności jednak brak jest informacji gdzie takie miejsca są zlokalizowane oraz jaki rodzaj produktów wytwarzany jest w danym gospodarstwie. Rosnąca świadomość społeczeństwa w zakresie zdrowego żywienia oraz wysokiej jakości produktów lokalnych wzbudza zapotrzebowanie mieszkańców oraz wpływa na duże zainteresowanie tą ofertą.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

	5.3 Działania
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>4.1.3. Dysponowanie atrakcyjną ofertą umożliwiającą podwyższenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych .</p>
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty
	<p>Efektem przedsięwzięcia będzie stworzenie jednolitej sieci tablic informacyjnych o gospodarstwach producenckich. Umieszczenie w Urbanistycznym Centrum Umacniania Więzi Społecznych mapy poglądowej z oznaczeniem dojazdu do poszczególnych gospodarstw oraz zorganizowanie miejsca wystawowego w formie wiaty targowej gdzie rolnicy i producenci mogliby organizować targi i sprzedawać produkty wytworzone w swoich gospodarstwach.</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie odpowiedź na rosnące potrzeby</p>

	mieszkańców związane z nabywaniem lokalnej żywności oraz pomoc małym producentom rolnym w zaprezentowaniu swojej oferty i dotarciu do klientów.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	200 000-zł
7.2 Wkład własny	10 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	190 000,- zł środki EFS 10 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji uczestników programu
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Warsztaty garncarskie, wędliniarskie, pszczelarskie, serowarskie. 2. Wyjazdy studyjne do gospodarstw rolnych i agroturystycznych produkujących żywność regionalną. 3. Targi produktów regionalnych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”

1. Tytuł	„Strefa 50+”
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Uniwersytety III Wieku działające na terenie Gminy Gryfice, Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie, OPS Gryfice
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Na terenie Gryfic działają dwa Uniwersytety III Wieku. Są to organizacje powstałe z inicjatywy społecznej wynikające z potrzeby środowiska osób starszych dla których był brak oferty w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego oraz możliwości nawiązywania relacji i więzi społecznych.</p> <p>Obecny stan jest taki, że organizacje te nie posiadają swojej jednolitej siedziby ani miejsca skupiającego w jednym miejscu sprawy związane z prowadzeniem polityki senioralnej naszego regionu. Przez to utrudnione jest codzienne funkcjonowanie tych organizacji, prowadzenie spraw formalnych związanych z bieżącą działalnością Uniwersytetów oraz organizowanie w razie potrzeby wsparcia koleżeńskiego dla osób starszych będących w takiej potrzebie.</p> <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p>

	<p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „ Uniwersytetów Trzeciego Wieku”</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Efektem przedsięwzięcia będzie utworzenie biura z przeznaczeniem do obsługi działań Uniwersytetów III Wieku działających na terenie Gminy Gryfice wraz z uruchomieniem</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klubu Seniora – jako miejsca codziennych spotkań osób samotnych i potrzebujących wsparcia wraz z cyklicznymi warsztatami prowadzonymi przez psychologów i terapeutów 2. Rady Seniorów – jako reprezentantów swojego środowiska w kontaktach z jednostkami samorządowymi oraz instytucjami w celu komunikowania potrzeb i problemów środowiska osób 50+ z terenu Gminy Gryfice <p>Przewidywanym rezultatem będzie codzienne sprawne prowadzenie spraw formalnych związanych z działalnością uniwersytetów oraz bieżące odpowiadanie na potrzeby zgłaszane przez seniorów.</p>

	<p>Utworzenie Klubu Seniora da możliwość osobom w wieku 50+ nawiązania relacji przyjacielskich i koleżeńskich ze swoimi rówieśnikami co spowoduje obniżenie poziomu opuszczenia i samotności oraz będzie motywacją do zwiększenia przez seniorów aktywności społecznej.</p> <p>Utworzenie Rady Seniorów da realną możliwość komunikowanie potrzeb środowiska osób starszych w stosunku do instytucji oraz jednostek samorządowych.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku 50+
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	300 000,-zł
7.2 Wkład własny	15 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	285 000,- zł środki EFS 15 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Warsztaty psychologiczne dla osób samotnych i wymagających motywacji do działania

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne **Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce**

1. Tytuł	‘Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce’
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Uniwersytety III Wieku działające na terenie Gminy Gryfice, Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Gryficach
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Na terenie Gryfic działają dwa Uniwersytety III Wieku. Są to organizacje powstałe z inicjatywy społecznej wynikające z potrzeby środowiska osób starszych dla których był brak oferty w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego oraz możliwości nawiązywania relacji i więzi społecznych.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej
	5.3 Działania

	<p>1.1.4 Wspieranie i rozwijanie „Uniwersytetów Trzeciego Wieku”</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektem będzie zapewnienie całorocznej ofert seminariów, wykładów, warsztatów w ramach zajęć ruchowo-rekreacyjnych organizowanych przez Uniwersytety III Wieku działające na terenie miasta Gryfice.</p> <p>Przewidywanym rezultatem będzie zaktywizowanie ludzi starszych poprzez rozwijanie ich zainteresowań i aktywne spędzanie wolnego czasu oraz umożliwienie osobom w wieku 50+ nawiązanie nowych znajomości z rówieśnikami. Podjęte działania będą mogły zaspokoić potrzebę akceptacji, kontaktów społecznych, przynależności do grupy, zabawy oraz rozwoju intelektualnego. Dzięki temu seniorzy lepiej i bardziej optymalnie będą funkcjonować w codziennym życiu, przedłużając swoją aktywność psychofizyczną, będąc tym samym zachętą i motywacją dla innych seniorów w środowisku lokalnym.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku 50+</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>600 000,-zł</p>

7.2 Wkład własny	30 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności.
7.4 Źródła finansowania	570 000,- zł środki EFS 30 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie uczestnictwa w zajęciach – listy obecności
10. Rezultaty	80 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<p>1. Wieczór integracyjny na rozpoczęcie/zakończenie roku akademickiego. Impreza coroczna organizowana przez Zarządy Uniwersytetów dla wszystkich uczestników.</p> <p>2. Bal Seniora. Impreza coroczna organizowana przez Zarządy Uniwersytetów dla wszystkich uczestników.</p> <p>3. Wyjazd studyjny – wydarzenie coroczne, tematycznie związane z tematyką wykładów prowadzoną w danym semestrze akademickim.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowy Świat

1. Tytuł	Nowy Świat – strefa rekreacji i wypoczynku utworzenie parku miejskiego wraz z kąpieliskiem.
2. Lokalizacja	Działki 9/13 oraz działka 585 obręb Gryfice 2 przy ulicy Nowy Świat
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@gryfice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Teren objęty rewitalizacją w przeszłości był terenem na który znajdowało się kąpielisko było to w latach osiemdziesiątych dwudziestego wieku(na działce nr 9/13). Od około dwudziestu pięciu lat teren ten nie jest użytkowany z przeznaczeniem na kąpielisko. Powody dla których teren nie może być użytkowany jako kąpielisko miejskie to: brak infrastruktury oraz obiekt nie zapewnia żadnego bezpieczeństwa dla korzystających z obiektu. Teren sąsiedni na działce nr 585 to teren gdzie zaplanowano i wykonano tor rowerowy, który jak się okazało nie znalazł zwolenników i w praktyce nikt z niego nie korzysta. Tor wykonano przez usypanie wzniesień zmieniając pierwotne ukształtowanie terenu. Obecnie jest to ciekawy teren pagórkowaty i jest miejscem spacerów mieszkańców z najbliższej okolicy. Teren jeden jak i drugi nie posiada żadnej ciekawej zieleni i sprawia wrażenie zaniedbanego a otwarty zbiornik wodny stanowi zagrożenie dla mieszkańców.</p> <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>

	<p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>

	<p>Efektom jest utworzenie Parku Miejskiego wraz z kąpieliskiem miejskim na terenach zdegradowanych.</p> <p>Przewidywane rezultaty to poprawa estetyki terenu zdegradowanego. Utworzenia miejsca do aktywnego wypoczynku i rekreacji.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy będący bezpośrednimi sąsiadami w/w lokalizacji to jest mieszkańcy ulicy Niechorskiej oraz ulic przyległych. Kąpielisko będzie oddziaływało na wszystkich mieszkańców gminy Gryfice
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	1 000 000,-zł
7.2 Wkład własny	200 000,- zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	800 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 200 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2019r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji korzystających z parku
10. Rezultaty	5000 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Festyn osiedlowy. Impreza coroczna organizowana przez Radę osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla. 2. Dzień Dziecka. Impreza coroczna organizowana przez Radę osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla. 3. Taka Ryba. Zawody wędkarskie organizowane dla mieszkańców gminy Gryfice przez Gminę.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP

1. Tytuł	Centrum komunikacyjne dla podróżnych (CKP)
2. Lokalizacja	Działki nr. 252/22, 252/6,122,252/4,252/20
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	PKP, NADMORSKA KOLEJ WĄSKOTOROWA Sp. z o.o. PKS Gryfice
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Teren objęty rewitalizacją jest terenem przy którym funkcjonują od lat dworce PKP, dworzec autobusowy, wcześniej dworzec kolei wąskotorowej. W tym rejonie również umieścił prywatny przedsiębiorca przystanki busów. Na tym obszarze znajduje się również postój Taxi. W pobliżu znajduje się budynek Poczty Polskiej. Wszystkie te obiekty mimo że są w pobliżu nie mają komunikacji między sobą, brak informacji jak skorzystać z każdej z w/w placówek a nawet jak do niej dojść. Brak miejsc postojowych oraz brak ciągów komunikacyjnych. Cały teren jest mało przyjazny dla podróżnego i jest mocno zdegradowany.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną

	<p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Efekt przedsięwzięcia będzie stworzenie centrum komunikacyjnego dla podróżnych. Na obszarze objętym projektem będą zaprojektowane nowe ciągi komunikacyjne, uwzględniające pieszych, rowerzystów, oraz transport samochodowy. Teren będzie doświetlony oraz monitorowany wraz z dostępem do Internetu. Na całym obszarze będzie zapewniona pełna informacja niezbędna dla podróżnych. Obszar będzie pełnił funkcje centrum przesiadkowego, wyposażonego w monitorowany parking dla rowerów, samochodów. Centrum zapewni miejsca przyjazdu i odjazdu przewoźnikom którzy zaplanują przejazd przez Gryfice. Centrum będzie wizytówką miasta.</p>

6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Gryfice osoby przyjezdne z całej Polski, turyści odwiedzające wybrzeże Bałtyku.
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	2 000 000,-zł
7.2 Wkład własny	300 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	1 700 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 300 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Liczba podróżnych korzystająca z komunikacji PKP i PKS (roczna ilość sprzedanych biletów dane PKP PKS)
10. Rezultaty	Liczba podróżnych rocznie około 40 000 korzystających z przestrzeni zrewitalizowanej.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1.Utworzenie systemu informacji turystycznej, informacji o gminie oraz o wszystkich wydarzeniach sportowych kulturalnych w oparciu o nowoczesne techniki i dostęp do Internetu z wykorzystaniem technik typu „smart city”. 2. Utworzenie „ stacji wypożyczania rowerów miejskich”

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Stare Miasto

1. Tytuł	Nowe życie starego miasta - wybudowanie ciągu pieszo jezdnego między ulicą Strzelecką a ulicą Szewską
2. Lokalizacja	Działki 95/19,83/10,84 Teren między ulicą Strzelecką a ulicą Szewską wzdłuż rzeki Regi
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Teren ten jest zdegradowany brak infrastruktury drogowej. Z powodu skarpy nie ma przejazdu między tymi ulicami. Mimo braku infrastruktury drogowej odbywa się tam ruch samochodowy oraz jest miejscem parkowania samochodów. Teren ten jest uczęszczany przez pieszych oraz rowerzystów. Z racji sąsiedztwa budynku Urzędu Gminy jest to miejsce o dużym natężeniu ruchu. Teren jest zlokalizowany w obrębie starego miasta i występuje na szlaku do parku miejskiego.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej

	<p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p> <p>5.3 Działania</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p>
--	--

	<p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektom przedsięwzięcia ma być połączenie dwóch przestrzeni ulicy Murarskiej (ulicy biegnącej wzdłuż zabytkowych murów obronnych) z przestrzenią ulic Szewska i Klasztorna. Ulica Klasztorna wpisana w obszar rewitalizacji uzyskuje nowe życie dzięki planowanemu targowisku (dofinansowanie z PROW) oraz dzięki kładce na rzece Redze wybudowanej w 2017r. Ulica Klasztorna oraz Szewska uzyskały nową nawierzchnie w wyniku modernizacji.</p> <p>Polaczenie tych dwóch obszarów ożywi cały obszar objęty programem rewitalizacji. Projektowane połączenie będzie polegało na wybudowaniu ciągu komunikacyjnego, drogi dla samochodów, ścieżki rowerowej oraz chodników i parkingów. Cały obszar zostanie doświetlony(oświetlenie smart) oraz wyposażony w ławeczki (z dostępem do Internetu) Rezultatem będzie zwiększenie liczby osób korzystających z tego obszaru, poprawa estetyki i bezpieczeństwa tego miejsca.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy gminy Gryfice oraz mieszkańcy terenu rewitalizowanego.</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>1 000 000,-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>150 000,-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>850 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP</p> <p>150 000,-zł Budżet Gminy Gryfice</p>

8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r
8.2 Planowane zakończenie	2019r
9. Sposób Oceny i miary	Liczba osób korzystających i samochodów oraz rowerów na podstawie rejestru z monitoringu wizyjnego
10. Rezultaty	Dodatkowe miejsca parkingowe, zwiększony ruch pieszych około 5000 rocznie oraz rowerzystów około 3000 rocznie oraz ruch samochodów 3000 rocznie.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1 Kiermasze świąteczne wielkanocny i bożonarodzeniowy. 2. Utworzenie „ stacji wypożyczania rowerów miejskich” 3. Utworzenie strzeżonego parkingu dla rowerów. 4. Organizacja targów produktów regionalnych „Gryfice kraina mlekiem i miodem płynąca” Działania w ramach wspierania produktów lokalnych. 5. „Jarmark Świętego Gawła” festyn miejski nawiązujący do dawnych tradycji kupieckich mieszczaństwa gryfickiego. Impreza promująca produkty lokalne w oprawie muzyki dawnej utrzymany w klimacie średniowiecznych Gryfic 6. „Święto ognia” - festyn nawiązujący do obchodów upamiętniających wilki pożar miasta Gryfice w XVII wieku.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora

1. Tytuł	Dzienny Dom Seniora
2. Lokalizacja	Działka 11/10,11/27,11/9,11/6
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	OPS Gryfice
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W grupie osób starszych obserwuje się niewystarczającą jakość życia oraz występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego. W tej grupie pogłębia się ubóstwo a z drugiej strony wzrastają potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych. Gmina Gryfice dysponuje obiektem po dawnej stołówce żołnierskiej przy ulicy Koszarowej. Obiekt jest własnością Gminy i od dnia kiedy jednostka wojskowa opuściła Gryfice obiekt jest nie użytkowany. Obiekt jest typowym obiektem powojkowym. Stan techniczny jest dobry, ale wymaga kompleksowej adaptacji dla potrzeb Dziennego Domu Seniora. Gmina Gryfice nie dysponuje żadnym innym obiektem który nadawałby się ten cel.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.1 Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

	<p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.1.2 Zapewnienie miejsc osobom starszym w tak zwanych Dziennych Domach Seniora</p> <p>1.1.3 Zapewnienie dostępu do opieki specjalistycznej</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności</p>

	<p>publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektem przedsięwzięcia jest utworzenie Dziennego Domu Seniora (DDS) poprzez adaptację i remont istniejącego obiektu przy ulicy Koszarowej i realizację usług dostosowanych do potrzeb seniorów. Oraz zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie budynku z przeznaczeniem na miejsce rekreacji i wypoczynku osób starszych</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Seniorzy mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizowanego.</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>5 000 000,- zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>1 000 000,-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>

kosztów	
7.4 Źródła finansowania	4 000 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 1 000 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Liczba osób korzystających z DDS
10. Rezultaty	45 miejsc w DDS liczba osobo dni w ciągu roku około 10 000.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Wolontariat międzypokoleniowy 2. Uniwersytet trzeciego wieku dla seniora.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzyglów

1. Tytuł	Urbanistyczne Centrum Umocnienia Węzi Społecznych w Trzyglowie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki dr74, dr80, dr70, dr78, dr77, 75/30, 120/1, ob. ewidencyjny Trzyglów
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Trzyglów wieś położona ok.8km, na płd od Gryfic.</p> <p>Miejscowość składa się z dwóch podstawowych części – zasadniczej, historycznej części, położonej wzdłuż osi drogi oraz tzw. osiedla, czyli bloków wielorodzinnych, powstałych na potrzeby podmiotów państwowych w okresie PRL, zlokalizowanego przy wjeździe do miejscowości od strony płn.-zach.</p> <p>Miejscowość zamieszkała przez ok.650 osób.</p> <p>Miejscowość rozległa terytorialnie, w której występują liczne atrakcje turystyczne i walory naturalne.</p> <p>Wnioski z analizy stanu istniejącego okoliczności negatywne/problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niefunkcjonalna i niebezpieczne rozwiązania w ramach komunikacji ogólnej – wąskie chodniki, niebezpieczne przejścia, brak ścieżki rowerowej, brak wygodnego skomunikowania osiedla z resztą miejscowości co skutkuje znaczącym obniżeniem poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. • Brak powiązań komunikacyjnych pomiędzy elementami infrastruktury społecznej (świetlica, szkoła, kościół) oraz miejscami o naturalnych walorach rekreacyjnych (jeziora, pałac, miejsca o walorze historycznym). Elementy te, ze względu na układ i rozmiary wsi, są „rozrzucone” a brak układu komunikacji znacząco utrudnia korzystanie z nich. • Brak zorganizowanej przestrzeni publicznej, pełniącej funkcję miejsca centralnego w miejscowości i umożliwiającej działania wspólnotowe. • Brak oferty dla seniorów • Brak oferty dla dzieci i młodzieży • W ramach terenu opracowania oraz jego przyległościach występuje

	<p>bardzo niski poziom bezpieczeństwa – teren jest nieoświetlony, niewydzielony(nieogrodzony).</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup</p>

	<p>wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: dr74, dr80, dr70, dr78, dr77, 75/30, 120/1, ob. ewidencyjny Trzygłów, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski • Budowa centralnego, wielofunkcyjnego placu o wym.ok.20x30m, w centralnej strefie miejscowości, umożliwiającego wszelkiego rodzaju aktywność plenerową – począwszy od imprez integracyjnych, przez aktywność sportową skończywszy na rekreacyjnym spędzaniu czasu. W ramach placu przewiduje się budowę zadaszenia o wysokich walorach estetycznych, na zasadach otwartej wiaty o wym. ok.4x20m, służącej jako miejsce spotkań, organizacji imprez w okresie niesprzyjających warunków pogodowych itd. • Budowa (na dz. nr74) wielofunkcyjnego ciągu pieszo-rowerowego, wyposażonego w małą architekturę oraz stanowiska rekreacji i odpoczynku dla wszystkich grup wiekowych, wykorzystującego naturalne walory terenu i łączącego większość miejsc mających

	<p>potencjał integracyjny we wsi Trzyglów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ścieżki rowerowej, umożliwiającej przeniesienie ruchu rowerowego z niebezpiecznego szlaku drogowego, prowadzącego przez środek miejscowości. Możliwość kontynuacji ścieżki w ramach odrębnych inwestycji. • Budowa pieszo-jezdni, umożliwiającej właściwą komunikację opisanych wyżej elementów projektowanych. • Oświetlenie terenu w ramach projektowego placu oraz ciągów pieszych.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy wsi Trzyglów
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	400 000,-zł
7.2 Wkład własny	100 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	300 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 100 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 3000 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowana cyklicznie przez radę sołecką 3. Obchody upamiętniające działalność SHR na terenie Gminy Gryfice

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo

1. Tytuł	Urbanistyczne centrum umacniania więzi społecznych w Barkowie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki: 8/27, 8/28, dr23, ob. ewidencyjny Barkowo
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Wieś położona 9 km na płd. od Gryfic, przy drodze nr 109, na odcinku Płoty-Gryfice, nad Rejowickim Zbiornikiem Wodnym (rz.Reg.).</p> <p>Miejscowość składa się z dwóch podstawowych części – zasadniczej, historycznej części, położonej wzdłuż osi drogi oraz tzw. osiedla, czyli bloków wielorodzinnych, powstałych na potrzeby podmiotów państwowych w okresie PRL, zlokalizowanego przy wjeździe do miejscowości od strony drogi nr109.</p> <p>W ramach miejscowości, przy wjeździe do niej, istnieje teren gminny (dz. nr 8/27 i 8/28), w ramach którego działa świetlica wiejska oraz szczytkowe formy boiska, placu zabaw i utwardzenia terenu.</p> <p>Teren ten przyjęto jako teren opracowania.</p> <p style="text-align: center;"><u>Wnioski z analizy stanu istniejącego</u></p> <p style="text-align: center;"><u>okoliczności negatywne/problemy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak zorganizowanej przestrzeni publicznej, pełniącej funkcję miejsca centralnego w miejscowości. • Rozbicie funkcjonalne istniejącego terenu gminnego (dz. 8/27 i 8/28) – teren jest zbyt rozległy i niezorganizowany komunikacyjnie, występują dzikie szlaki komunikacji kołowej, wynikające m.in. z braku wytyczonych szlaków komunikacyjnych. • Istniejący teren gminny jest zdegradowany technicznie, istniejąca infrastruktura jest bardzo zaniedbana. • Brak oferty dla seniorów • Brak oferty dla dzieci i młodzieży • W ramach terenu opracowania oraz jego przyległościach występuje bardzo niski poziom bezpieczeństwa – teren jest nieoświetlony, niewydzielony(nieogrodzony).

	<ul style="list-style-type: none"> • Bałagan przestrzenny w obrębie terenu opracowania i jego przyległościach - występuje dzika zabudowa(garaże) i jak wyżej(dziki szlaki) • Obniżony poziom bezpieczeństwa, ze względu na bliskość głównego szlaku komunikacji kołowej, jego stanu technicznego i sposobu jego funkcjonowania. • Brak parkingów mający charakter zniechęcający do korzystania np. ze świetlicy wiejskiej.
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p>

	<p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: 8/27, 8/28, dr23, ob. ewidencyjny Barkowo, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski • Ograniczenie rozmiarów terenu poprzez wydzielenie terenu opracowania zielenią średnią (żywoploty) oraz lokalnie ogrodzeniem. Powyższe skutkuje ograniczeniem nakładów inwestycyjnych oraz kosztów eksploatacyjnych a także zwiększeniem możliwości kontroli nad terenem (kluczowe ze względu na poprawę warunków bezpieczeństwa). • Budowa centralnego, wielofunkcyjnego placu o wym.ok.25x30m, umożliwiającego wszelkiego rodzaju aktywność plenerową – począwszy od imprez integracyjnych, przez aktywność sportową skończywszy na rekreacyjnym spędzaniu czasu.

	<p>W ramach placu przewiduje się budowę zadaszania o wysokich walorach estetycznych, na zasadach otwartej wiaty o wym. ok.4x15m, służącej jako miejsce spotkań, organizacji imprez w okresie niesprzyjających warunków pogodowych itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego tj. wytyczenie nowych ciągów pieszych i likwidacja dzikich szlaków, skutkujące uczynieniem układu centrum integracji. • Wykorzystanie, jako podstawy centrum integracji społecznej, istniejącej świetlicy . Powyższe zapewnia obustronne korzyści – z jednej strony poszerza możliwości działania świetlicy wiejskiej a z drugiej strony świetlica zapewnia centrum integracji niezbędną obsługę infrastrukturalną (zaplecze kuchenne, toalety itp.) • Budowa zespołu elementów służących integracji i rekreacji, odpowiadającego na zapotrzebowanie wszystkich grup społecznych: <ul style="list-style-type: none"> - ogół społeczeństwa – plac główny wraz z wiatą i zestawem małej architektury, układ komunikacyjny jako miejsce spacerów, plac tzw. „zielony” czyli nieutwardzony teren wyposażony w stanowiska ogniskowe oraz grillowe, umożliwiające wspólną rekreację, tablice informacyjne, ogłoszeniowe, zieleń ozdobna. Powyższe daje możliwość organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych, poszerzenie możliwości działania świetlicy wiejskiej, spędzanie czasu przez seniorów, miejsce spotkań dla wszystkich mieszkańców, możliwość jazdy na rolnkach/deskorolkach dla dzieci i młodzieży - dzieci – modernizacja placu zabaw – przebudowa istniejącego placu zabaw, polegająca na zmianie jego rozmiarów, wykonaniu bezpiecznego ogrodzenia i przede wszystkim rozbudowie jego wyposażenia o nowoczesne i bezpieczne elementy, służące do zabawy. - dzieci starsze i młodzież – budowa wielofunkcyjnego, oświetlonego i ogrodzonego boiska, umożliwiającego grę w ramach różnych dyscyplin sportowych (np.koszykówka, siatka, piłka nożna) - seniorzy – budowa urządzeń rekreacji ruchowej typu siłownia pod chmurką w ilości 6-8 urządzeń. • Oświetlenie terenu • Modernizacja odcinka drogi wlotowej do miejscowości, polegająca na jej przebudowie w celu ograniczenia prędkości pojazdów kołowych, budowie miejsc parkingowych służących centrum integracji a także przebudowa skrzyżowania i przystanka w celu poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego. Na etapie projektowania właściwego, na wskazanym odcinku drogi należy rozważyć różne rozwiązania techniczne – począwszy od zmiany geometrii drogi skończywszy na wprowadzeniu strefy zamieszkania lub zmianie układu drogowego na zasadzie woonerf.
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy wsi Barkowo</p>

7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	400 000,-zł
7.2 Wkład własny	100 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	300 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 100 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2019r.
8.2 Planowane zakończenie	2021r
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 3000 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejski organizowane cyklicznie 2. Dzień dziecka organizowana cyklicznie przez radę sołecką 3. Okolicznościowe spotkania mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo

1. Tytuł	Urbanistyczne centrum umacniania więzi społecznych w Świeszewie (CUWS)
2. Lokalizacja	Działki: dr459, 317/3, ob. ewidencyjny Świeszewo
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Wieś położona ok.10km, na płd.-zach od Gryfic.</p> <p>Miejscowość posiada wyraźnie wykształcone centrum a także zespół czterech kolonii, mających swoje korzenie w historycznym podziale ziemskim.</p> <p>Miejscowość zamieszkała przez ok.350 osób.</p> <p>W Świeszewie istnieje sprawnie funkcjonująca świetlica wiejska wraz z terenem przyległym.</p> <p><u>Wnioski z analizy stanu istniejącego</u></p> <p><u>okoliczności negatywne/problemy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe braki w infrastrukturze komunikacyjnej – brak chodników, brak bezpiecznych przejść dla pieszych, brak bezpiecznego przystanku autobusowego, spełniającego współczesne standardy. Powyższe skutkuje bardzo niskim poziomem bezpieczeństwa • Brak oświetlenia publicznego w ciągach komunikacji. • Bałagan przestrzenny w obrębie skrzyżowania głównego ze szczególnym wskazaniem strefy „zielonej” wokół przystanku, mającej potencjał aby stać się przestrzenią reprezentacyjną. • Niski poziom wyposażenia, istniejącego przy świetlicy , placu zabaw. • Brak oferty aktywności ruchowej dla seniorów. • Niski poziom wyposażenia strefy zewnętrznej świetlicy – np. utwardzenia i oświetlenia przyległego terenu, skutkujący ograniczeniem możliwej aktywności plenerowej. <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>

	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.3. Podwyższanie standardów życia</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną,</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc</p>

	<p>postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki: dr459, 317/3, ob. ewidencyjny Świeszewo, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski • Poprawa warunków komunikacji i bezpieczeństwa w ciągach komunikacji - budowa układu chodników oraz przejść dla pieszych w ramach dz. dr nr459, umożliwiających bezpieczne poruszanie się w strefie centralnej miejscowości oraz budowa oświetlenia ulicznego. • Przebudowa centralnej strefy głównego skrzyżowania (dz. dr nr 459) – zakładająca przebudowę istniejącego układu komunikacyjnego, w tym budowę bezpiecznej i wygodnej w użytkowaniu zatoki postojowej dla autobusów oraz nowego, większego przystanku. • Estetyzacja strefy centralnej skrzyżowania poprzez rewitalizację układu otaczającej zieleni. • Modernizacja strefy zewnętrznej przyległej do świetlicy wiejskiej (dz. nr317/3), polegająca w szczególności na: <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowie placu zabaw o dodatkowe urządzenia – przeznaczonej dla najmłodszych dzieci - budowa urządzeń do gier i zabaw dla dzieci starszych - montaż 6-8 urządzeń do rekreacji ruchowej tzw. siłowni pod chmurką, przeznaczonych w szczególności dla seniorów - rozbudowa układu nawierzchni utwardzonych wokół świetlicy oraz oświetlenia terenu, zwiększając w ten sposób możliwości świetlicy w kontekście organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych, spędzania czasu przez seniorów, miejsce spotkań dla wszystkich

	mieszkańców, możliwość jazdy na rolkach/deskorolkach dla dzieci i młodzieży
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy wsi Świeszewo
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	200 000,-zł
7.2 Wkład własny	30 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	170 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 30 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji

1. Tytuł	Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji
2. Lokalizacja	Działka nr 451 obręb Świeszewo
3. Podmiot zgłaszający realizator	Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Świeszewie
4. Partnerzy	Gmina Gryfice, Rada Sołecka w Świeszewie, OSP w Świeszewie.
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Na działce 451 znajdują się dwa budynki jeden to budynek dawnego młyna drugi to budynek plebani. Budynki są w złym stanie technicznym zwłaszcza budynek plebani. W budynku plebani znajdują się pomieszczenia gdzie odbywają się spotkania rady parafialnej. W sąsiedztwie znajduje się kościół parafialny wpisany do rejestru zabytków.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych. 5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej
	5.3 Działania
	1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej. 1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych. 1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców. 1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej. 1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

	<p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektem przedsięwzięcia jest utworzenie na bazie budynku plebani chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury i tradycji jako miejsca spotkań dla podtrzymania więzi społecznych między mieszkańcami oraz kultywowania regionalnych tradycji zbierania pamiątek historycznych. W ramach przedsięwzięcia przewidziano kompleksową rewitalizację wraz z termomodernizacją łącznie z wymianą źródła ciepła budynku plebania. Przedsięwzięcie obejmuje uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz umieszczenie tablic informacyjnych dotyczących historii wsi i parafii.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy wsi Świeszewo oraz wszyscy odwiedzający miejscowość.
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	250 000,-zł
7.2 Wkład własny	50 000,zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	200 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 50 000,-zł wkład Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Świeszewie
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.

8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie ilości wydarzeń oraz średnie uczestnictwo.
10. Rezultaty	Okolo 2000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	<ol style="list-style-type: none">1. Wystawa pamiątek regionalnych związanych z osadnictwem na terenie parafii.2. Wystawa zdjęć upamiętniających uroczystości w parafii.3. Historia wsi na przestrzeni wieków.4. Wystawa narzędzi rolniczych naszych dziadków.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc

1. Tytuł	Zagospodarowanie terenu przy jeziorze w m. Kołomąc z uwzględnieniem rewitalizacji miejsc do kąpeli.
2. Lokalizacja	Działka nr 26/2 obręb Kołomąc
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Teren objęty przedsięwzięciem położony jest na terenie miejscowości Kołomąc. W studium Gminy Gryfice widnieją funkcja rekreacyjna dla tego terenu. W przeszłości teren był wykorzystywany jako plaża i kąpielisko dla mieszkańców Gminy Gryfice. Obecnie teren nie nadaje się na kąpielisko, brakuje odpowiedniego wyposażenia oraz brzeg jest niedostępny
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie 1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do

	<p>prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>

	Efektom przedsięwzięcia powinno być ożywienie miejscowości Kołomąc na skutek utworzenia gminnego kąpieliska wraz z plażą.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy miejscowości Kołomąc oraz wszyscy mieszkańcy gminy gryfice oraz osoby z poza gminy
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	123 477,97zł
7.2 Wkład własny	18 521,70zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Kosztorys inwestorski
7.4 Źródła finansowania	104956,27,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 18521,70,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Analiza monitoringu wizyjnego
10. Rezultaty	Liczba osób korzystająca z plaży około 2500 rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Zawody wędkarskie 2. Rodzinny piknik na wodą 3. Imprezy upowszechniające bezpieczeństwo nad wodą organizowane przez WOPR

Źródło: opracowanie własne

Na sesji Rady Miejskiej w dniu 27 września 2017 w trakcie obrad nad programem rewitalizacji Rada wprowadziła dodatkowe projekty ujęte w tabelach od tabeli nr 26 do tabeli nr 39.

Tabela 26 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Nadrzeczna

1. Tytuł	PRZEBUDOWA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
2. Lokalizacja	Gryfice, ulica Nadrzeczna 42,43,44
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada osiedla nr 2
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego Brak terenów zielonych Zapadający się chodnik Brak ławek Brak oświetlenia między blokami. Celem głównym projektu jest integracja międzypokoleniowa - działania integrujące osób niepełnosprawnych, seniorów, dzieci i młodzież, wykorzystując różne potencjały tych grup społecznych. Grupą docelową są mieszkańcy osiedla przy ulicy Nadrzecznej 42,43,44 w Gryficach (województwo zachodniopomorskie). Oznacza to, że odbiorcami projektu będą bardzo różne grupy osób. Wśród mieszkańców osiedla a tym samym uczestników projektu jest wiele osób zagrożonym wykluczeniem społecznym. Bardzo wielu mieszkańców to osoby starsze oraz w wieku emerytalnym. Osoby te nie mają z kim spędzić wolnego czasu, co prowadzi do pogłębienia złego samopoczucia i chorób. Wśród mieszkańców są także osoby niepełnosprawne, które potrzebują najczęściej wsparcia i akceptacji sąsiadów. Mieszkańcami

	<p>osiedla są również rodziny, w tym niepełne oraz młodzież. Współczesne realia sprawiają, że młode osoby nie mają pozytywnych wzorców, a wolny czas chętniej spędzają przed komputerem niż na świeżym powietrzu. Mieszkańcami osiedla są również osoby uzależnione, a także osoby doświadczone przemocy w rodzinie. Często głośno nikt o tym nie mówi, ale problem istnieje, integracja oraz pomoc sąsiedzka w tych kwestiach nieocenione.</p>
	<p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p>
	<p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p>

	<p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie terenu przy blokach wspólnot Mieszkaniowych Nadrzeczna 42,43,34 w Gryficach (wymiana zapadającego się chodnika na kostkę brukowa 2. Stworzenie małej architektury w postaci nasadzenia w roślinność 3. Usadowienie ławek z oparciami 4. Oświetlenie <p>Powstanie mała architektura, która będzie służyła jako element florystyczny przy blokach na ulicy Nadrzecznej. Spowoduje to duże zmiany wizualne na osiedlu. Osiedle stanie się bardziej „zielone” i przyjazne mieszkańcom przez cały rok. Głównym rezultatem projektu będzie integracja oraz pobudzenie aktywności społecznej i obywatelskiej wielu rodzin przy ulicy Nadrzecznej w Gryficach (województwo zachodniopomorskie).integracja taka jest szansa na poprawę jakości stosunków międzyludzkich wśród uczestników projektu. Poprzez zaangażowanie wielu osób z różnych grup społecznych, projekt będzie</p>

	<p>promował działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz w wieku emerytalnym a także działania na rzecz rodzin i młodzieży osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnionych oraz doświadczających przemocy w rodzinie. Projekt wypromuje wśród mieszkańców postawy ekologiczne oraz upowszechni wolontariat. Wytworzona w ramach projektu mała architektura będzie służyła lokalnej społeczności przez wiele lat, w tym po zakończeniu projektu. . Staną się to miejsca spotkań lokalnej społeczności.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Wspólnot mieszkaniowych Nadrzeczna 42,43,44
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	70.000 zł
7.2 Wkład własny	10.500 zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu
7.4 Źródła finansowania	59.500 zł –Działanie 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycznej gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 10.500 Budżet Gminy
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców wspólnot mieszkaniowych oraz mieszkańców obejmujących zasięg działania Rady Osiedla nr 2 oraz turystów odwiedzających zabytek Baszta
10. Rezultaty	Okolo 1500 osób
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Okolicznościowe spotkania mieszkańców Festyn osiedlowy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Park Wiejski Rotnowo

1. Tytuł	Rewitalizacja parku wiejskiego
2. Lokalizacja	Rotnowo działki nr 163/4,163/2,164,162/4
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Solecka Rotnowo
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Park jest w złym stanie, zaniedbany i zdegradowany. Część drzew uschnięta i poniszczona . Cały teren jest zakrzaczony Park nie należycie wypełnia swojego zadania.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach

	<p>rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Odnowienie parku i przywrócenie pierwotnego stanu pozwoli wyzwolić aktywność społeczną mieszkańców. Pozwoli na rozwijanie aktywności sportowej i wykorzystanie tego terenu do spotkań integracyjnych takich jak, dzień dziecka, święto ziemniaka. Teren przylega bezpośrednio do boiska sportowego i placu zabaw. Rewitalizacja parku przyczyni się do estetyzacji miejscowości Rotnowo.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy sołectwa i osoby odwiedzające z terenu np. wycieczki z między innymi z Niemiec</p>

7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	60 000,- zł
7.2 Wkład własny	10 000,- zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Szacunek oparty na wiedzy i doświadczeniu
7.4 Źródła finansowania	50 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 10 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Liczba uczestników imprez organizowanych w parku, liczba odwiedzających.
10. Rezultaty	2 000 odwiedzających rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Dzień dziecka, rozgrywki i zawody sportowe, spotkania integracyjne

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty

1.Tytuł	Urbanistyczne Centrum Umacniania Więzi Społecznych w Rybokartach (CUWS Rybokarty)
2. Lokalizacja	Działki: nr 142, 244 (nr drogi wokół placu zabaw)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax. 91 385 32 07 e-mail: urząd@gryfice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Nie dotyczy
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1. Opis stanu istniejącego</p> <p>Wieś znajduje się w północno-zachodnim krańcu gminy w kierunku Kamienia Pomorskiego, 8 km od Gryfic. Składa się z dwóch części: wsi głównej, gdzie skupia się większość zabudowań, zabytkowy pałac i kościół oraz tzw. kolonii, czyli rzadko położonych zabudowań wzdłuż drogi wiodącej do wsi z Lubkowa. Jest to wieś typowo rolnicza: bez pozostałości po byłych PGR-ach tj. bloki wielorodzinne, bez budynki użyteczności publicznej (przychodnia, szkoła, biblioteka). We wsi istnieje świetlica wiejska, która niemal bezpośrednio przylega do ruchliwej drogi. Miejscowość Rybokarty zamieszkuje ok. 150 mieszkańców, a w dni robocze przyjeżdża tu ok.50 pracowników zakładu produkującego palety.</p> <p>Rybokarty znane są z prężnie działającego pałacu „Ptaszynka” jako ośrodek wspierający lokalną kulturę, XIV kościoła oraz przyległych lasów obfitujących m.in. w grzyby.</p> <p>Wnioski z analizy stanu istniejącego (okoliczności negatywne) problemy):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ok. 100-metrowy chodnik przy jednej z dróg, brak chodników przy innych drogach we wsi, brak przejść dla pieszych i ścieżki rowerowej, przystanku autobusowego spełniającego współczesne standardy, brak skomunikowania wsi i tzw. kolonii z miastem oraz niezwykle duży ruch na drogach i hałas spowodowany pracą tartaku skutkują brakiem poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. • Stare i zniszczone wyposażenie świetlicy oraz brak strefy zewnętrznej świetlicy (świetlica ma wyasfaltowany teren przyległy i znajduje się kilka metrów od drogi). • Świetlica przylega bezpośrednio do prywatnych mieszkań, co sprawia, że korzystanie z niej jest uciążliwe dla sąsiadujących mieszkańców. • Niski poziom wyposażenia placu zabaw, który otoczony jest trzema

	<p>drogami (dwoma z nich poruszają się tiry jeżdżące do i z tartaku).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak w pełni zorganizowanej przestrzeni publicznej, która pełniłaby funkcję działalności wspólnotowej wsi. • Całkowity brak oferty dla seniorów. • Brak oferty dla młodzieży.
	<p>5.2. Cel, jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego”.</p> <p>1.3 Podwyższanie standardów życia.</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>2.2. Tworzenie urbanistycznych centrów na terenach wiejskich w oparciu o wiedzę z zakresu planowania przestrzeni publicznej.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej.</p> <p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną.</p> <p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej.</p> <p>5.3. Działania</p> <p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.3. Promowanie producentów i produktów lokalnych.</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p>

	<p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4. Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teren opracowania obejmuje działki nr 142, 244 (nr drogi wokół placu zabaw), obwód ewidencyjny Rybokarty, jedn. ew. Gryfice – obszar wiejski; • Poprawa warunków komunikacji i bezpieczeństwa w ciągach komunikacji poprzez budowę układu chodników, poprawę nawierzchni dróg nieasfaltowych; • Budowa zespołu elementów służących integracji i rekreacji, odpowiadającego na zapotrzebowanie wszystkich grup społecznych: <ol style="list-style-type: none"> a) Ogół społeczeństwa: wiatła, plac tzw. „zielony” – czyli nieutwardzony teren wyposażony w stanowiska ogniskowe czy grillowe, zieleń ozdobna, które umożliwiłyby wspólną rekreację, organizacji imprez plenerowych lub okolicznościowych i równocześnie poszerzałyby możliwości pracy świetlicy. Seniorzy mogliby mieć miejsce wspólnych spotkań i możliwość poprawienia sprawności ruchowej. b) Dzieci: modernizacja placu zabaw poprzez wyposażenie w nowoczesne i bezpieczne elementy, służące do zabawy, wykonaniu bezpiecznego ogrodzenia i zabezpieczenia od przylegających dróg zielenią (tujami); c) Dzieci starsze i młodzież: budowa wielofunkcyjnego, oświetlonego i ogrodzonego boiska, które umożliwiłyby grę w różnego rodzaju dyscypliny sportowe (np. siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną). Dzieci i młodzież miałyby możliwość bezpiecznego spędzania czasu jeżdżąc na rolkach czy deskorolkach. d) Osoby starsze: budowa urządzeń rekreacji ruchowej typu siłownia pod chmurką w ilości 7-8 urządzeń. • Wyposażenie świetlicy wiejskiej w nowy sprzęt służący dzieciom do zabawy i pracy, tj. komputery, drukarka, sprzęt RTV.
6. Beneficjenci przedsięwzięcia	Mieszkańcy sołectwa Rybokarty
7 . Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1. Całkowity koszt	350 000 ,- zł
7.2. Wkład	60 000, - zł

własny	
7.3. Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu
7.4. Źródła finansowania	290 000,- zł – 9.3 wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 60 000, - zł – budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1. Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2. Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o liczbę mieszkańców i uczestnictwo w festynach
10. Rezultaty	Okolo 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	a) Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie przez radę sołecką, b) Dzień dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką, c) Imprezy okolicznościowe, tj. powitanie lata, dzień ziemiaka, kulik, d) Okolicznościowe spotkania mieszkańców, przyjezdnych gości.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Odnowa Parku Miejskiego

1. Tytuł	Odnowa Parku Miejskiego
2. Lokalizacja	Park Miejski w Gryficach działki nr 150/4, 157
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Po prawej stronie brzegu rzeki ciągnie się ładny park, który sięga aż do Góry Straceń. Park wymaga odbudowania ścieżek, aleje, schodów, mostku kapitańskiego, nasadzenia nowych drzew, odbudowy różanek, zagospodarowanie w urządzenia siłowe, placu zabaw, budowy altan pawilonów, przywrócenia do stanu z czasu przedwojennego, plaża
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych. 5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach

	<p>rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p> <p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Poprawa wizerunku parku, wyposażenie w urządzenia sportowe, rekreacyjne umożliwiające spotkania rodzinne, społeczne, rekreacyjne i integracyjne. Odtworzenie drzewostanu, roślinności i różanek przywracające wygląd przedwojennego. Jest to idealne miejsce na odpoczynek i zaznanie spokoju.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy gminy Gryfice</p>

7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	800 tys. zł
7.2 Wkład własny	120 tys. zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Wycena szacunkowa
7.4 Źródła finansowania	680 000 dofinansowanie 9.3. RPO WZP 120 000 środki własne Gminy
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek w oparciu o monitoring wizyjny
10. Rezultaty	Liczba osób korzystających z parku około 100 000 osób rocznie.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Budowa chodników i przejścia komunikacyjnego

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Kołomąć

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Kołomąć poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 1037Z na długości ok. 750 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 1037Z – działka dr 10 (odcinek o dł ok. 750 mb w granicach obszaru rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@gryfice.pl www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym bez chodnika stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie:</p> <p>Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Kołomącia oraz Powiatu Gryfickiego</p>
	<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>885.000,00</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>132.750,00</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>

7.4 Źródła finansowania	752.250,00 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 132.750,00 – środki własne beneficjenta (budżet Powiatu Gryfickiego)
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar średniego ruchu
10. Rezultaty	Na terenie obszaru przeznaczonego mieści się jezioro z którego plaży korzysta ok. 2500 osób rocznie.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Zawody wędkarskie 2. Rodzinny piknik na wodą 3. Imprezy upowszechniające bezpieczeństwo nad wodą organizowane przez WOPR

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Prusinowo

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Prusinowo poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 3144Z na długości ok. 800 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 3114Z – działka dr 30; działka dr 23/1; działka dr 18/2 (odcinek o dł ok. 800 mb w granicach obszaru rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@grufice.pl www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>
	<p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych.</p> <p>Efekt przedsięwzięcia będzie:</p> <p>Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Prusinowa oraz Powiatu Gryfickiego</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>1.016.000,00</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>152.400,00</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>

7.4 Źródła finansowania	863.600,00 – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 152.400,00 – środki własne beneficjenta (budżet Powiatu Gryfickiego)
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar natężenia średniego ruchu
10. Rezultaty	
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1.Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Świeszewo

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej w obszarze Świeszewo poprzez remont odcinka drogi powiatowej nr 1036Z na długości ok. 720 mb
2. Lokalizacja	Droga powiatowa nr 1036Z – działka dr 459 (odcinek o dł ok. 720 mb w granicach obszaru rewitalizacji)
3. Podmiot zgłaszający realizator	Powiat Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 Fax. 91 384 27 31 e-mail: sekretariat@grufice.pl www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W obszarze lokalizacji odcinek drogi powiatowej w złym stanie technicznym stwarzając tym samym zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawą i bezpieczną komunikację mieszkańców.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Poprawa stanu nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem ciągów pieszych.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie:</p> <p>Umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich korzystania z usług publicznych, niwelowanie utrudnień komunikacyjnych na obszarach wiejskich, umożliwienie mieszkańcom obszarów wiejskich podejmowania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego oraz pieszych na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej oraz poprawa komfortu jazdy. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na poprawę sprawności i spójności komunikacyjnej mikroregionu poprzez udrożnienie przejazdu i poprawę dostępu do obiektów ważnych (obiekty użyteczności publicznej w m. Gryfice) dla rozwoju społeczeństwa na terenie powiatu i gminy. Nowa infrastruktura pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego regionu poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa mobilności i warunków przemieszczania się.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Świeszewo oraz Powiatu Gryfickiego</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>900.000,00</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>135.000,00</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>

7.4 Źródła finansowania	765.000,00 – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 135.000,00 – środki własne beneficjenta (budżet Powiatu Gryfickiego)
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r
9. Sposób Oceny i miary	Pomiar natężenia średniego ruchu
10. Rezultaty	Okolo 2500 osób rocznie korzystających z przedsięwzięcia
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Dożynki wiejskie organizowane cyklicznie 2. Dzień Dziecka organizowany cyklicznie przez radę sołecką

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Oświetlenie Przybiernówko Kolonia

1. Tytuł	Budowa oświetlenia na drodze prowadzącej do koloni w m. Przybiernówko
2. Lokalizacja	dz dr 67, droga powiatowa nr 3115 Z
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Sołecka w Przybiernówku
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Odcinek drogi powiatowej nr 3115 Z od skrzyżowania z DW nr 105 do skrzyżowania z drogą gminną nr 160 na odcinku ok. 1000 m w m. Przybiernówku jest drogą prowadzącą do koloni Przybiernówko, w ciągu tej drogi znajdują się domy mieszkalne. Droga ta jest nie oświetlona co stwarza realne zagrożenie dla pieszych poruszających się po tej drodze po zmroku.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Budowa ok. 10 lamp na słupach energetycznych na odcinku 1000 m Przewidywanym rezultatem będzie poprawa bezpieczeństwa na przedmiotowym odcinku drogi w m. Przybiernówko</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Przybiernówka i Koloni Przybiernówka
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	100 000-zł
7.2 Wkład własny	15 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	85 000,- zł 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 15 000 – środki własne Fundusz Sołecki
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	

8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie liczby osób korzystających z drogi
10. Rezultaty	5000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Droga Osiedlowa Prusinowo

1. Tytuł	Remont drogi osiedlowej w m Prusinowo wraz z uzupełnieniem oświetlenia
2. Lokalizacja	dz dr 31/12 odcinek od bloku nr 19 do bloku nr 24 w m. Prusinowo
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada Sołecka w Prusinowie
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	droga osiedlowa biegnąca wzdłuż bloków mieszkalnych od nr 19 do nr 24 na dz nr 31/12 w m. Prusinowo jest w bardzo złym stanie, zbudowana była z betonowych płyt które w tym momencie są już popękane i nie nadające się do użytku, z drogi tej korzystają mieszkańcy blokowiska dojeżdżający do swoich posesji a także piesi mieszkańcy. Brak jest także oświetlenia przy bloku nr 17, dojście do posesji po zmroku jest utrudnione i niebezpieczne, szczególnie dla starszych osób
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
	5.3 Działania

	<p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych. .</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Budowa pieszo-jezdni, umożliwiającej właściwą komunikację wraz z uzupełnieniem oświetlenia. Przewidywanym rezultatem będzie poprawa bezpieczeństwa na przedmiotowym odcinku drogi.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Prusinowa</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>150 000-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>22 500-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>127 500,- zł 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP</p> <p>22 500 – środki własne Fundusz Sołecki</p>
<p>8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia</p>	
<p>8.1 Planowane</p>	<p>2018 r.</p>

rozpoczęcie	
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunek na podstawie liczby osób korzystających z drogi
10. Rezultaty	3000 osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 35 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa

1. Tytuł	CENTRUM USŁUG PUBLICZNYCH (CUP Koszarowa)
2. Lokalizacja	DZIAŁKA NR 11/12 UL. KOSZAROWA 6, 72-300 GRYFICE
3. Podmiot zgłaszający realizator	POWIAT GRYFICKI 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 91 384 14 36 Fax 91 384 27 31 e-mail: powiat@gryfice.pl www.gryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	NIE DOTYCZY
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Budynek usytuowany w pobliżu instytucji publicznych, posiada świetną lokalizację dla instytucji administracyjnych obsługujących mieszkańców Powiatu Gryfickiego w różnego rodzaju sprawy administracyjne. Może stanowić również bazę do rozbudowy szkół publicznych lub niepublicznych. Obiekt wymaga remontu kapitalnego.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną

	<p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.3.1 Zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, zdobywania nowych umiejętności.</p> <p>1.3.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.1. Remontowanie i przebudowywanie istniejących dróg i placów.</p> <p>2.1.2. Budowa nowych i przebudowa istniejących parkingów i miejsc postojowych.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.2. Doświetlanie przestrzeni publicznej w oparciu o systemy</p>

	<p>oświetlenia „smart”</p> <p>3.2.3. Wyposażenie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p> <p>5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Efektem przedsięwzięcia jest utworzenie Centrum Usług Publicznych poprzez adaptację i remont istniejącego obiektu przy ulicy Koszarowej i realizację usług dostosowanych do potrzeb administracyjnych mieszkańców Powiatu Gryfickiego oraz zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie budynku z przeznaczeniem na miejsce parkingowe i drogi dojazdowe</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Powiatu Gryfickiego, mieszkańcy obszaru rewitalizacyjnego
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	5 000 000, -zł
7.2 Wkład własny	1 000 000,-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	4 000 000,- zł – 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP

	1 000 000-zł Budżet Powiatu Gryfickiego
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	Liczba osób korzystających z CUP
10. Rezultaty	W ciągu roku około 10 000.
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Przeniesienie instytucji publicznych do rewitalizowanego obiektu

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat

1. Tytuł	Nowy Świat- strefa rekreacji i wypoczynku utworzenia parku miejskiego wraz z kąpieliskiem (Strefa Rekreacji Nowy Świat)
2. Lokalizacja	Działki 9/29 i 9/13 obręb Gryfice 1, przy ulicy Nowy Świat
3. Podmiot zgłaszający realizator	<p>POWIAT GRYFICKI 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 384 64 50 91 384 14 36 Fax 91 384 27 31 e-mail: powiat@gryfice.pl www.gryfice.pl</p> <p>Jednostka Samorządu Terytorialnego</p>
4. Partnerzy	NIE DOTYCZY
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>5.1 Opis stanu istniejącego</p> <p>Teren objęty rewitalizacją w przeszłości był terenem na który znajdowało się kąpielisko było to w latach osiemdziesiątych dwudziestego wieku (na działce nr 9/13 i 9/29). Od około dwudziestu pięciu lat teren ten nie jest użytkowany z przeznaczeniem na kąpielisko. Powody dla których teren nie może być użytkowany jako kąpielisko miejskie to: brak infrastruktury oraz obiekt nie zapewnia żadnego bezpieczeństwa dla korzystających z obiektu. Obecnie jest to ciekawy teren i jest miejscem spacerów mieszkańców z najbliższej okolicy. Teren nie posiada żadnej ciekawej zieleni i sprawia wrażenie zaniedbanego a otwarty zbiornik wodny stanowi zagrożenie dla mieszkańców.</p> <p>5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie</p> <p>1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej</p> <p>2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach.</p> <p>3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej</p>

	<p>3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną</p> <p>5.1. Promowanie walorów przyrodniczych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.4.1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.</p> <p>1.4.2. Uatrakcyjnianie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i turystycznej.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>5.1.1. Upowszechnianie wiedzy o walorach przyrodniczych na obszarach rewitalizowanych i w najbliższym sąsiedztwie.</p> <p>5.1.2. Wyodrębnianie obszarów z przeznaczeniem na obszary parkowe.</p> <p>5.3.1. Tworzenie przestrzeni parkowych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p>

	Efektom jest utworzenie kąpieliska miejskiego na terenach zdegradowanych. Przewidywane rezultaty to poprawa estetyki terenu zdegradowanego. Utworzenia miejsca do aktywnego wypoczynku i rekreacji.
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy będący bezpośrednimi sąsiadami w/w lokalizacji to jest mieszkańcy ulicy Niechorskiej oraz ulic przyległych. Kąpielisko będzie oddziaływało na wszystkich mieszkańców gminy Gryfice.
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	1 000 000, -zł
7.2 Wkład własny	200 000, -zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	800 000,- zł – 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO WZP 200 000-zł Budżet Powiatu Gryfickiego
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2019 r.
9. Sposób Oceny i miary	Szacunki na podstawie rejestracji korzystających z parku
10. Rezultaty	5000 osób/rok
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	1. Festyn osiedlowy. Impreza coroczna organizowana przez Radę Osiedla dla wszystkich mieszkańców osiedla. 2. Dzień Dziecka. Impreza coroczna organizowana przez Radę Osiedla dla wszystkich mieszkańców. 3. Taka Ryba. Zawody wędkarskie organizowane dla mieszkańców gminy Gryfice przez Gminę.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 37. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowe Życie Gryfickiego Domu Kultury

1. Tytuł	Nowe życie Gryfickiego Domu Kultury
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice ul Niepodległości 53
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urzad@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	GDK
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	Zły stan techniczny budynku nie pozwala na korzystanie z ofert kulturalnych Domu Kultury przez osoby starsze i niepełnosprawne z uwagi na bariery architektoniczne. Budynek wymaga odnowy i modernizacji wg nowych wymogów technicznych.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	1.2. Zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz zapewnienie warunków do tworzenia „społeczeństwa obywatelskiego” 1.3. Podwyższanie standardów życia 1.4. Zapewnienie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej 2.1. Poprawa przestrzeni publicznej na rewitalizowanych obszarach. 3.1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej 3.2. Wyposażenie przestrzeni publicznej w nowoczesną infrastrukturę techniczną

	<p>4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>5.2. Wdrażanie programu gospodarki niskoemisyjnej na obszarach rewitalizowanych.</p> <p>5.3. Tworzenie zielonych obszarów w przestrzeni publicznej</p>
	<p>5.3 Działania</p>
	<p>1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć wpływających na poprawę więzi i poziomu integracji społeczności lokalnej.</p> <p>1.2.2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie oferty działań społecznych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.3. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>1.4.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych aktywizujących mieszkańców.</p> <p>1.4.5. Podejmowanie działań, organizowanie przedsięwzięć integrujących i aktywizujących mieszkańców gminy.</p> <p>2.1.3. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych.</p> <p>2.1.4. Rozbudowa systemu monitoringu.</p> <p>3.1.2. Rozwijanie atrakcyjnej oferty sportowej i rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych.</p> <p>3.2.1. Budowa systemu bezpieczeństwa w oparciu o systemy monitorowania.</p> <p>3.2.3. Wyposażanie przestrzeni publicznej w systemy dostępu do Internetu (ławeczki smart)</p> <p>3.2.4. Budowa inteligentnych systemów komunikacji z mieszkańcami (np. system komunikatów SMS)</p> <p>4.1.1. Rozwijanie infrastruktury poprawiającej warunki do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>4.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>5.2.1. Wymiana źródeł ciepła na źródła o niskiej emisji.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE.</p>

	<p>5.2.3. Wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych.</p> <p>5.3.2. Estetyzacja przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia roślin.</p>
	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Montaż windy osobowej oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych 2. Modernizacja Sali kinowej wg nowych wymogów technologicznych 3. Odnowienie sal zakup drobnego sprzętu <p>Efekt przedsięwzięcia ma ogromny zasięg społeczny, ponieważ Dom kultury jest jednym z najważniejszych obiektów kulturalnych, w którym odbywają się ważne uroczystości. Modernizacja budynku pozwoli na skorzystanie z oferty dla wielu osób, integrację społeczną i wzmocnienie więzi międzyludzkich poprzez wspólne spotkania.</p> <p>Modernizacja budynku pozwoli na korzystanie z uroczystości kulturalnych przez około 150-200 osób starszych oraz osoby niepełnosprawne, które dotychczas nigdy lub w ograniczony sposób korzystały z obiektu</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Beneficjentami są przede wszystkim osoby starsze i niepełnosprawne, jak również cała społeczność Gminy Gryfice dla których to przedsięwzięcie pozwoli na łatwiejszy, swobodniejszy i bezpośredni dostęp do usług kulturalnych</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>250tys.zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>38 tys. zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>
<p>7.4 Źródła</p>	<p>212 000,- zł – 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich RPO</p>

finansowania	WZP 38 000,-zł Budżet Gminy Gryfice
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020r.
9. Sposób Oceny i miary	Na podstawie liczby beneficjentów , którzy rocznie będą korzystali z uroczystości kulturalnych..
10. Rezultaty	Okolo 5 000osób rocznie
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	Wzbogacenie oferty kulturalnej wg potrzeb przedstawionych przez działające Stowarzyszenia Osób Starszych, Niepełnosprawnych, Uniwersytety III wieku, Stowarzyszenia Emerytów itp

Źródło: opracowanie własne

Tabela 38. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Kukań

1. Tytuł	Budowa chodnika z kostki polbruk oraz zagospodarowanie terenu przystanku autobusowego w miejscowości Kukań
2. Lokalizacja	Kukań – dz. dr nr147 droga gminna, dz. dr nr 144 droga powiatowa
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada sołecka
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W w/w lokalizacji w m. Kukań brak jest ciągu pieszego, co utrudnia sprawna komunikację mieszkańców, teren wokół przystanku wymaga zagospodarowania.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	5.3 Działania
	5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty

	<p>Wykonanie chodnika z kostki polbruk w pasie drogi gminnej w miejscowości Kukań oraz wykonanie utwardzenia zatoki autobusowej wraz z wykonaniem ciągu pieszego dla wsiadających i wysiadających. Zagospodarowanie terenu zatoki przystankowej w zieleń oraz małą architekturę.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z komunikacji autobusowej oraz ruchu pieszego w miejscowości. Szczególnie dotyczy to dzieci szkolnych dowożonych do szkół podstawowych i średnich.</p>
6. Beneficjenci Przedsięwzięcia	Mieszkańcy Kukania
7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia	
7.1 Całkowity koszt	100 000-zł
7.2 Wkład własny	15 000-zł
7.3 Sposób wyznaczenia kosztów	Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.
7.4 Źródła finansowania	85 000,- zł środki EFS 15 000 – środki własne beneficjenta
8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	
8.1 Planowane rozpoczęcie	2018 r.
8.2 Planowane zakończenie	2020 r.
9. Sposób Oceny i miary	
10. Rezultaty	
11. Przedsięwzięcia uzupełniające	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Wołczyno

1. Tytuł	Budowa chodnika z kostki polbruk oraz zagospodarowanie terenu przystanku autobusowego w miejscowości Wołczyno
2. Lokalizacja	Wołczyno – dz. dr nr 108 droga gminna, dz. dr nr 104 droga powiatowa
3. Podmiot zgłaszający realizator	Gmina Gryfice 72-300 Gryfice Plac Zwycięstwa 37 Tel. 91 385 32 01 91 385 32 00 Fax 91 385 32 07 e-mail: urząd@grufice.eu www.rsgryfice.pl Jednostka Samorządu Terytorialnego
4. Partnerzy	Rada sołecka
5. Charakterystyka przedsięwzięcia	5.1 Opis stanu istniejącego
	W w/w lokalizacji w m.Wołczyno brak jest ciągu pieszego, co utrudnia sprawną komunikację mieszkańców, teren wokół przystanku wymaga zagospodarowania.
	5.2 Cel jaki ma osiągnąć przedsięwzięcie
	5.3 Działania

	<p>5.4 Efekt przedsięwzięcia i przewidywane rezultaty</p> <p>Wykonanie chodnika z kostki polbruk w pasie drogi gminnej w miejscowości Wołczyno oraz wykonanie utwardzenia zatoki autobusowej wraz z wykonaniem ciągu pieszego dla wsiadających i wysiadających. Zagospodarowanie terenu zatoki przystankowej w zieleń oraz małą architekturę.</p> <p>Efektom przedsięwzięcia będzie poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z komunikacji autobusowej oraz ruchu pieszego w miejscowości. Szczególnie dotyczy to dzieci szkolnych dowożonych do szkół podstawowych i średnich.</p>
<p>6. Beneficjenci Przedsięwzięcia</p>	<p>Mieszkańcy Wołczyna</p>
<p>7. Kalkulacja kosztów przedsięwzięcia</p>	
<p>7.1 Całkowity koszt</p>	<p>80 000-zł</p>
<p>7.2 Wkład własny</p>	<p>12 000-zł</p>
<p>7.3 Sposób wyznaczenia kosztów</p>	<p>Oszacowanie kosztów o wiedzę i doświadczenie, bez opracowania kosztorysu.</p>
<p>7.4 Źródła finansowania</p>	<p>68 000,- zł środki EFS 12 000 – środki własne beneficjenta</p>
<p>8. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia</p>	
<p>8.1 Planowane rozpoczęcie</p>	<p>2018 r.</p>
<p>8.2 Planowane zakończenie</p>	<p>2020 r.</p>
<p>9. Sposób Oceny i miary</p>	
<p>10. Rezultaty</p>	
<p>11. Przedsięwzięcia uzupełniające</p>	

Źródło: opracowanie własne

5.2 Projekty uzupełniające

Ogólny (zbiorczy) opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych- tzn. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Tabela 40 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1

1. Tytuł	Zagospodarowanie terenu wokół budynku mieszkalnego
2. Lokalizacja	Teren przyległy do budynku Kościuszki 17
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa ul Kościuszki 17, Gryfice
4. Opis przedsięwzięcia	Remont kanalizacji burzowej, wymiana nawierzchni na terenie podwórza. Zamontowanie bramy wjazdowej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 41 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2

1. Tytuł	Rewitalizacja budynku wielorodzinnego oraz obiektów gospodarczych ul. Klasztorna 2
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice Klasztorna 2
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Klasztorna 2
4. Opis przedsięwzięcia	Adaptacja strychu na cele mieszkalne, remont pokrycia dachowego, remont elewacji wraz z termomodernizacją, poprawa dróg dojazdowych do budynku, remont budynku gospodarczego.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 42 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3

1. Tytuł	Rewitalizacja terenu przy ulicy Wojska Polskiego od nr 65 do 70
2. Lokalizacja	teren przy ulicy Wojska Polskiego od nr 65 do 70
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wojska Polskiego od nr 65
4. Opis przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie sieci wodociągowej wraz z przyłączem 2. Wykonanie instalacji burzowej 3. Rozbiórka budynku gospodarczego 4. utwardzenie terenu z budową stanowiska do zbiórki odpadów. 5. wykonanie elewacji od strony podwórza.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 43 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4

1. Tytuł	Gruntowny remont budynku mieszkalnego ul. Wysoka Brama 1
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice ul. Wysoka Brama 1
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wysoka Brama 1
4. Opis przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzmocnienie posadowienia budynku 2. remont elewacji budynku 3. remont dachu wraz z wymianą pokrycia dachu 4. Utwardzenie drogi dojazdowej do budynku 5. zagospodarowanie terenu wokół budynku - nasadzenia roślin

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 5

1. Tytuł	Remont kapitalny budynku wraz z zagospodarowaniem terenu ul. Klasztorna 9-10
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice Klasztorna 9-10
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice Klasztorna 9-10
4. Opis przedsięwzięcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. remont dachu z wymiana pokrycia 2.adaptacja strychu na mieszkania 3. wymiana stropu na poddaszu 4.docieplenie budynku wraz z elewacją 5.rozbiórka budynków gospodarczych 6. wykonanie odwodnienia budynku i terenu przyległego wraz z kanalizacją burzową

Źródło: opracowanie własne

Tabela 45 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6

1. Tytuł	Remont kapitalny budynków mieszkalnych wraz infrastrukturą towarzyszącą ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66
2. Lokalizacja	72-300 Gryfice ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnoty Mieszkaniowe 72-300 Gryfice ul. Kościuszki 63A,63,64,65,66
4. Opis przedsięwzięcia	Gruntowny remont budynków wraz z termomodernizacją oraz sieciami wewnętrznymi.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 46 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 7

1. Tytuł	Zagospodarowanie terenów przyległych do budynku wspólnoty mieszkaniowej przy ulicy Wojska Polskiego 47 w celu poprawy życia i zamieszkania.
2. Lokalizacja	Dziaka nr 75/3
3. Podmiot zgłaszający realizator	Wspólnota Mieszkaniowa 72-300 Gryfice ul. Wojska Polskiego 47
4. Opis przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu na teren wypoczynku i rekreacji dla wszystkich osób w każdym wieku wraz z terenami zielonymi oraz parkingami.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 47 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 8

1. Tytuł	Odrestaurowanie ogrodzenia wokół budynku DPS oraz nasadzenie zieleni
2. Lokalizacja	Ogrodzenie DPS w Gryficach przy ulicy Kościuszki 71
3. Podmiot zgłaszający realizator	Dom Pomocy Społecznej w Gryficach, 72-300 Gryfice ul. Kościuszki 71
4. Opis przedsięwzięcia	Odrestaurowanie ogrodzenia oraz elewacji na budynku DPS. Nasadzenie krzewów ozdobnych postawienie kilku ławek dla osób korzystających z środków komunikacji PKS lub komunikacji wąskotorowej. Postawienie trzech tablic informujących o zabytkach Gryfic.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 48 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 9

1. Tytuł	Przebudowa przestrzeni publicznej przy budynkach Fabryczna 3 – 4, oraz Cukrownicza 2, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu.
2. Lokalizacja	Teren przy budynkach Fabryczna 3 – 4, oraz Cukrownicza 2
3. Podmiot zgłaszający realizator	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Regą” w Gryficach 72-300 Gryfice ul. Jana Dąbskiego48
4. Opis przedsięwzięcia	<p>Zadanie obejmuje zagospodarowanie przestrzeni przy budynkach – przebudowa istniejącej. Stworzenie miejsc w którym mieszkańcy będą mogli odpoczywać i spotykać się. Planowany podział terenu z ponownym wydzieleniem ogródków przydomowych wraz z wykonaniem ogrodzenia. Zainstalowanie ławek otoczonych niską roślinnością, oraz rabatkami z kwiatami. Wykonanie alejek spacerowych łączących poszczególne siedliska z ławkami. Wymiana nawierzchni ciągu pieszo jezdnego. Wymiana nawierzchni miejsc postojowych, z oddzieleniem ich od części rekreacyjnej płotkiem. Zainstalowanie trwale związanych z ziemią urządzeń zabawowych – szachownica, stół do ping-ponga.</p> <p>Zwiększenie komfortu mieszkańców oraz bezpieczeństwa poprzez wykonanie oświetlenia terenu, oraz budowa monitoringu.</p> <p>Poprawa warunków mieszkań i pomieszczeń - planowane prace termomodernizacyjne budynku użytkowanego przez szkołę oraz przyziemi budynków Fabryczna 3 i 4, przebudowa wiatrołapów budynków mieszkalnych.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 49 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 10

1. Tytuł	Odnowa przestrzeni publicznej przy budynku Młyńska 1, wraz z elementami termomodernizacji oraz zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu.
2. Lokalizacja	Teren przy budynku ul. Młyńska 1 w Gryficach
3. Podmiot zgłaszający realizator	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Regą” w Gryficach 72-300 Gryfice ul. Jana Dąbskiego48

<p>4. Opis przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie obejmuje zagospodarowanie przestrzeni przy budynku – przebudowa istniejącej. Stworzenie miejsc w którym mieszkańcy będą mogli odpoczywać i spotykać się. Planowane zainstalowanie ławek otoczonych niską roślinnością, oraz rabatkami z kwiatami. Wykonanie alejek spacerowych łączących poszczególne siedliska z ławkami. Zainstalowanie trwałe związanych z ziemią urządzeń zabawowych – szachownica, stół do ping-ponga.</p> <p>Zwiększenie komfortu mieszkańców oraz bezpieczeństwa. Planowane prace termomodernizacyjne przyziemia budynków (tzw. cokoły), wykonanie oświetlenia terenu, oraz budowa monitoringu.</p>
---------------------------------------	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 50 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 1

<p>1. Tytuł</p>	<p>Spacerowa ścieżka edukacji historycznej</p>
<p>2. Lokalizacja</p>	<p>Ścieżka przebiega od Waniorowa przez Baszewice do Trzygłowa</p>
<p>3. Podmiot zgłaszający realizator</p>	<p>Grzegorz Nocko 72-300 Gryfice, Baszewice 15a</p>
<p>4. Opis przedsięwzięcia</p>	<p>Celem projektu jest stworzenie infrastruktury w regionie Gryfic oraz w rejonach wiejskich, które mają zachęcać do spacerów. Trasy spacerowe powinny zawierać tablice (plansze) informacyjne o historii regionu.</p>

Źródło: opracowanie własne

6 Partycypacja społeczna

Warunkiem prawidłowego przebiegu procesu przygotowań programu rewitalizacji, jak również w przyszłości prawidłowej jego realizacji jest partycypacja w tym procesie wszystkich interesariuszy programu. Do interesariuszy programu rewitalizacji należy w szczególności zaliczyć: mieszkańców Gminy Gryfice, Gminę Gryfice oraz jej organy i instytucje zależne, instytucje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe, rady osiedli, sołtysów oraz rady sołeckie, przedsiębiorców oraz instytucje otoczenie biznesu i inne.

Na etapie prac nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice proces włączania interesariuszy obejmował następujące elementy:

1. Uczestnictwo mieszkańców Gminy Gryfice w badaniach potrzeb rewitalizacyjnych, realizowanych w czerwcu 2017 roku, zarówno w części ilościowej badań (wypełnianie kwestionariuszy ankietowych), jak i w części jakościowej (uczestnictwo w badaniach fokusowych). W badaniach potrzeb rewitalizacyjnych uczestniczyli mieszkańcy Gminy Gryfice w wieku powyżej 16 roku życia;
2. Uczestnictwo w seminarium otwierającym projekt „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału – przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”. Seminarium miało charakter otwarty, mogli w nim uczestniczyć wszyscy mieszkańcy Gminy Gryfice, którzy byli zainteresowani problematyką rewitalizacji oraz rozwoju swojej miejscowości. Podczas seminarium toczyła się dyskusja, jak również w jego drugiej części miała miejsce dyskusja stolikowa, moderowana: tzw. coffee session;
3. Uczestnictwo w spacerach badawczych, które miały miejsce zarówno na terenie miasta Gryfice (20.06.2017), jak również na terenie Barkowa, Trzyglowa oraz Świeszewa (26.06.2017);
4. Uczestnictwo w warsztatach oraz konkursie plastycznym dla młodzieży szkolnej, zorganizowanych w Gryficach (Szkoła Podstawowa nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 4) oraz w szkołach wiejskich w miejscowościach Trzyglów, Górzycy, Prusinowo;
5. Uczestnictwo w procesie składania propozycji projektów głównych oraz uzupełniających dla wskazanych już obszarów rewitalizacji, poprzez wypełnienie specjalnej ankiety. Ankiety dostępne były w Urzędzie Miejskim w Gryficach, podczas konsultacji społecznych organizowanych w wybranych miejscowościach oraz na stronie projektu <http://www.rsgryfice.pl>;
6. Uczestnictwo w konsultacjach społecznych mających na celu wyłonienie oraz przedyskutowanie projektów rewitalizacyjnych oraz koncepcji pilotażowych Urbanistycznych Centrów Umocnienia Więzi Społecznych. Konsultacje społeczne odbyły się w następujących miejscach: Gryfice- Dom Kultury

(11.09.2017), Trzygłów (05.09.2017), Barkowo (07.09.2017), Świeszewo (13.09.2017);

7. Uczestnictwo w seminarium zamykającym prace nad projektem „W poszukiwaniu zapomnianego potencjału- przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Gryfice”, które odbyło się w Gryficach w dniu 21.09.2017 roku. Podczas seminarium szczegółowo omówiono przebieg projektu, jego efekty, wyniki badań potrzeb rewitalizacyjnych, omówiono koncepcje Urbanistycznych Centrów Umacniania Więzi Społecznych, wskazano obszary rewitalizowane, a także przedstawiono koncepcję projektów rewitalizacyjnych głównych oraz uzupełniających. Seminarium zakończyła dyskusja nad Programem Rewitalizacji dla Gminy Gryfice oraz nad projektami rewitalizacyjnymi. W seminarium udział wzięli mieszkańcy Gryfic, przedstawiciele Rady Miejskiej, sołtysi oraz członkowie rad sołeckich, urzędnicy, członkowie zespołu projektowego, eksperci, przedsiębiorcy, dyrektorzy szkół oraz młodzież szkolna. Gościem specjalnym była Koordynatorka ds. Rewitalizacji z ramienia Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie, która wypowiedziała się na temat przebiegu prac projektowych oraz proponowanych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gryfice przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Spis tabel

Tabela 1 Wysokość dochodów mieszkańców Gminy Gryfice	21
Tabela 2 Miejsca wymagające renowacji wg mieszkańców miasta i wsi	23
Tabela 3 Grupy, dla których brakuje miejsc na spędzanie czasu wolnego	24
Tabela 4 Ocena stanu infrastruktury w miejscu zamieszkania	26
Tabela 5. Główne problemy związane z jakością życia w mieście i na wsi	28
Tabela 6 Problemy społeczne w Gminie Gryfice	29
Tabela 7 Ocena podstawowych twierdzeń dotyczących spraw społecznych.....	31
Tabela 8 Ocena kapitału społecznego mieszkańców Gminy Gryfice	32
Tabela 9 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych ulic w 2016 roku.....	51
Tabela 10 Infrastruktura społeczna w Gminie Gryfice w latach 2014-2016 oraz prognoza na 2017-2018.....	55
Tabela 11 Udział liczby rodzin z problemami w stosunku do liczby mieszkańców wybranych sołectw w 2016 roku.....	60
Tabela 12 Struktura celów strategicznych i operacyjnych Programu Rewitalizacji	94
Tabela 13 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Historii Regionów	99
Tabela 14 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Akademia Rozwoju Produktów Regionalnych.....	102
Tabela 15 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Strefa 50+”	105
Tabela 16 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Wszystko co najlepsze zaczyna się po pięćdziesiątce	108
Tabela 17 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowy Świat.....	111
Tabela 18 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CKP	114
Tabela 19 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Stare Miasto	117
Tabela 20 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Dzienny Dom Seniora	121
Tabela 21 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Trzygłów	125
Tabela 22 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Barkowo	129
Tabela 23 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Świeszewo	134
Tabela 24 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury i Tradycji	138

Tabela 25 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Kąpielisko Kołomąc.....	141
Tabela 26 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Nadrzecznna	144
Tabela 27 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Park Wiejski Rotnowo	148
Tabela 28 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUWS Rybokarty	151
Tabela 29 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Odnowa Parku Miejskiego	155
Tabela 30 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Kołomąc.....	158
Tabela 31 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Prusinowo	161
Tabela 32 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przebudowa Przestrzeni Publicznej Świeszewo.....	164
Tabela 33 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Oświetlenie Przybiernówko Kolonia	167
Tabela 34 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Droga Osiedlowa Prusinowo.....	170
Tabela 35 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne CUP Koszarowa	173
Tabela 36 . Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Strefa Rekreacji Nowy Świat.....	177
Tabela 37. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Nowe Życie Gryfickiego Domu Kultury	180
Tabela 38. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Kukań	184
Tabela 39. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne Przystanek Wołczyno	186
Tabela 40 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1.....	188
Tabela 41 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2.....	188
Tabela 42 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3.....	189
Tabela 43 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4.....	189
Tabela 44 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 5.....	190
Tabela 45 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6.....	190
Tabela 46 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 7.....	191
Tabela 47 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 8.....	191
Tabela 48 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 9.....	192
Tabela 49 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 10.....	192
Tabela 50 . Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 1.....	193

Spis wykresów

Wykres 1 Porównanie wykształcenia osób mieszkających w mieście oraz na wsi	19
Wykres 2 Sytuacja zawodowa respondentów w mieście oraz na wsi.....	20
Wykres 3 Porównanie wysokości dochodów mieszkańców miasta i wsi w Gminie Gryfice	22

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji w mieście Gryfice.....	65
Rysunek 2 Mapa poglądowa podobszarów rewitalizacji w gminie Gryfice	66
Rysunek 3 Mapa z granicami obszaru „Dworcowa”	67
Rysunek 4 Mapa z granicami obszaru „Klasztorna”	69
Rysunek 5 Mapa z granicami obszaru „Koszarowa”	70
Rysunek 6 Mapa z granicami obszaru „Kąpielisko”	72
Rysunek 7 Mapa z granicami obszaru „Centrum”	73
Rysunek 8 Mapa z granicami obszaru „Park Miejski”	73
Rysunek 9 Mapa z granicami obszaru Barkowo	78
Rysunek 10 Mapa z granicami obszaru Baszewice.....	79
Rysunek 11 Mapa z granicami obszaru Kołomąc	80
Rysunek 12 Mapa z granicami obszaru Kukań.....	81
Rysunek 13 Mapa z granicami obszaru Ościęcin	82
Rysunek 14 Mapa z granicami obszaru Prusinowo	83
Rysunek 15 Mapa z granicami obszaru Rzęsin	84
Rysunek 16 Mapa z granicami obszaru Świeszewo	85
Rysunek 17 Mapa z granicami obszaru Trzygłów.....	86
Rysunek 18 Mapa z granicami obszaru Wolczyno	87

Rysunek 19 Mapa z granicami obszaru Otok	88
Rysunek 20 Mapa z granicami obszaru Przybiernówko	89
Rysunek 21 Mapa z granicami obszaru Rotnowo	90
Rysunek 22 Mapa z granicami obszaru Rybokarty	91
Rysunek 23 Mapa z granicami obszaru Borzyszewo	92